BIBLIOTECA NAZIONALE VITT. EMANUELE
13
26 A
6

M. VIII. 51.

13 – 1. 6. 14.

Google

PRACTICA
CRIMINALIS.

Digitized by Google

PRACTICA CRIMINALIS

AD SANCTE' ADMINISTRANDAM iuſtitiam in Ordine Fratrum Minorum S. Franciſci Regul. Obſeru. iuxta præſcriptum Statutorum Generalium, ex ſacris Canonibus, & probatis Auctoribus compendiosè collecta.

GENERALI CAPITVLO ROMANO, ANN. MDCXXXIX.

probante, & mandante.

Nunc, quia & exteris vtilis apparuit, Per eiuſdem Authorem

P. FR. SANCTORVM DE MELFI
Secundò reuiſa, & correcta.

R O M Æ.
Apud Franciſcum Monetam. MDCXXXXV.

Superiorum permiſſu.

APPROBATIO ORDINIS.

NOs infraſcripti vidimus Librum *Practicæ Criminalis* ad vſum noſtræ Religionis, de mandato Eminentiſſimi D. D. Cardinalis Protectoris compoſitum, & typis dignum ad communem vtilitatem cenſemus. Datum in noſtro Conuentu Aracælitano die 9. Maij. 1639.

Fr. Aſcanius de Aſſiſio, Procurator Generalis Reformatus.

Fr. Ioſeph Redaellus, Procurator Generalis Ordinis.

Fr. Benignus à Genua.

DECRETVM DIFFINITORII Generalis.

PRaxis Criminalis, *cui titulus Ad ſanctè miniſtrandam iuſtitiam, &c. Viſa, & approbata à ſupradictis Patribus, ex mãdato Eminentiſſimi Protectoris, approbat Definitorium Generale, & præcipit mandari typis ad commune votum Prælatorum Ordinis noſtri, & plurimũ cõmendat Patribus, & Cõmiſſarijs, alijſque Viſitatoribus, vt & vtantur, & formam eius, quantũ caſus permittit, ſeruẽt. Romæ* 18. *Iunij.* 1639.

Ex mandato Reuerendiſſimi Patris Generalis, & totius Definitorij, Fr. Antonius Hiquæus, Definitor Gener. & Secret. Difinitorij.

Impri-

Imprimatur, ſi videbitur Reuerendiſs. P. Sac. Palatij Apoſt. Magiſtro.

A. Sacratus Epiſc. Comaclen. Viceſg.

APPROBATIO
Illuſtriſs. ac Reuerendiſs. D. D. IO. GASPARIS MELIS, Epiſcopi Anagnini.

HAnc *Practicam Criminalem* Admodum Reuerendi Patris Sanctorij à Melſi, ad benè adminiſtrandam iuſtitiam, in Ord. Fratrum Minorum S. Franciſci regularis obſeruantiæ, vidi ex cõmiſſione Reuerendiſſ. Patris Magiſtri Sacri Palatij Apoſtolici, & inueni iuri communi, ſacris Canonibus, & Statutis eiuſdem *R*eligionis conſonam, nec aliquid continere contra fidem Catholicam, & bonos mores; ideo Iudicibus Regularium vtilem, & typis dignam eſſe exiſtimo; In quorum fidem &c. Datum Romæ die 10. Menſis Iunij. 1639.

Ita affirmo, ego Io. Gaſpar Melis, Epiſcopus Anagninus.

Imprimatur
Fr. Hyacinthus Serronius Mag. & Soc. Reuerẽdiſs. Patris Fr. Michaelis Mazarini S. Palatij Apoſt. Mag. Ord. Præd.

T I-

TITVLORVM
SERIES.

QVid, & quotuplex ſit Iudex. 1.
Quales eſſe debeant Iudices 3.
Canones circa recurſum, & appellationem 5.
Delictorum diſcrimina. 11.
Pœnarum genera. 15.
Applicatio pœnarum delictis. 16.
Quam formam iuris ſeruare debeat Iudex. 28.
Accuſatio, ſeu actor. 30.
Denunciatio. 34.
Corpus delicti. 37.
Inquiſitio. 39.
Exceptio. 47.
Indicia 48.
Fama, infamia, clamoroſa inſinuatio. 52.
Teſtes. 54.
Tortura 63.
Probationes. 69.
Carcer. 70.
Reus. 91.
Patronus, defenſiones. 74.
Sententia. 80.
Forma inquiſitionis generalis paternæ. 83.

Forma

Forma inquiſitionis generalis iudicialis ex officio. 87.
Forma inquiſitionis ſpecialis ex generali emergentis. 89.
Forma examinandi teſtes pro inquiſitione ſpeciali. 90.
Forma examinandi teſtes ex officio, quoad famam. 92.
Forma examinādi de fama, extra viſitationē. 94.
Forma procedendi contra infamatum. 95.
Forma deſcribendi Corpus delicti manifeſti. 97.
Si delictum fuerit dubium 100.
Forma adhibendi peritos, pro veneno. 102.
Defloratione. 104.
Forma inquirendi authorem occultum delicti manifeſti. 105.
Si de veneno agatur 106.
Si de veneno non conſtet clarè. 107.
Si fuerit aliud delictum dubium. 108.
Forma examinis vulnerati. 110.
Forma examinandi teſtes ſuper indicia. 112.
De inimicitia. ibid.
De confeſſione extraiudiciali. 114.
Forma generalis examinandi teſtes. 115.
Si teſtis irreuerens, vel pertinax fuerit. 116.
Si ad cor redeat à pertinacia. 117.
Si mendacium dicat. ibid.
Executio decreti carcerationis. 119.
Si teſtis fuerit infamis, ac propterea torquendus. ibid.

Si teſtis fuerit varius, vel vacillans, ac torquendus. 120.
Si teſtis aliud dicit cum iuramēto, aliud ſine. 121.
Si ab aliquo loco teſtis vocandus ſit. 123.
Si decretum hoc mittendum ſit per litteras. 124.
Si examen teſtis vno die expediri non potuit. ibid.
Forma conſtituendi Reum. 135.
In ſecundo conſtituto. 128.
In tertio conſtituto. Et ſi reperiatur excōmunicatus. 130.
Confrontatio rei cum teſtibus. 133.
Recognitio Rei à teſtibus. 135.
Reus coram Iudice delinquens. 137.
Tortura Rei. Defenſiones ante torturam 138.
Intimatio decreti. 139.
Aſſignatio Aduocati, & Procuratoris. 140.
Prorogatio termini cum ſuo decreto. ibid.
Præſentatio articulorum. 142.
Examinatio teſtium ad defenſam 143.
Decretum oſtendendi proceſſum defenſiuum parti. ibid.
Petitur copia defenſiui. 144.
Eius decretum, ac Aſſignatio copiæ. 145.
Decretum oſtendendi proceſſum Cōſultori. 146.
Reſtitutio proceſſus cum voto. 147.
Votum conſultoris. ibid.
Decretum adhærendi voto 148.
Praxis inferendæ torturæ. 149.
Secundæ torturæ decretum, & illatio. 151.
Si tortus in tortura deficiat. 153.

Ratificatio poſt torturam. 157.
Tortura Rei pro complicibus. 156.
Sententia. Citatio ad Sententiam. 157.
Tenor ſententiæ. 160.
Condemnatoriæ. 162.
Exceptoriæ. 163.
Contumacis condemnatio. Tenor monitorij. 164
Relatio citationis. 165.
Citatio ad ſententiam. 167.
Sententia contra contumacem. ibid.
Forma procedendi per accuſationem. 168.
Libellus accuſatorius. ibid.
Acceptatio libelli. 169.
Alia accuſationis forma. 170.
Cauſæ deſcriptio. 171.
Continuatio proceſſus. ibid.
Titulus defenſionum. 172.
Monentur partes pro expeditione cauſæ. 173.
Forma denunciationis Euangelicæ. 174.
Iudicialis. ibid.
Forma proceſſus per denunciationem. 175.
Denunciatio facta per litteras 176.
Examen denunciantis per litteras. ibid.
Decretum de aſſignandis teſtibus, 177.
Si is non acceptet litteras vt à ſe ſcriptas. 178.
Vindicatio ab infamia, quod is litteras non ſcripſerit. 179.
Denunciatio iuſſu alterius. ibid.
Teſtes, & Articuli aſſignantur. 180.
Denunciatio ad vtilitatem denunciantis. 181.

Decretum de procedendo ob denunciationem ex officio. 183.
Denunciatio exceptiua. ibid.
Acceptatio denunciationis. 184.
Examen denunciantis. 185.
Forma procedendi per exceptionem 186.
Forma inquiſitionis generalis à delegato. 187.
Inquiſitionis ſpecialis à delegato. 188.
Proceſſus in cauſa ſpeciali à delegato. 189.
Proceſſus per delegatum ex fama. 190.
Decreti in ſuſpectum de fuga. 191.
Delegationis ob accuſationem, vel clamoroſam inſinuationem. 192.
Delegationis ad vniuerſitatem cauſarum. 194.
Delegationis ad aliquam cauſam. 195.
Præcepti in carcerem detrudendi. 197.
Apoſtolos concedendi. 198.
Apoſtolos reuerentiales. 199.
Apoſtolos teſtimoniales. ibid.

LAVS DEO.

Er-

Errata   *Corrige*

Prior numerus paginam alter verſum, deſignat.

2	8	Delegati	Delegari
6	19	cauſa totum	cauſa tota
15	18	corda	chordà
18	14	albi	alibi
19	24	arctarionis	arctationis
20	28	Præatis	Prælatis
24	20	excommunictai	excommunicati
32	30	liter	liber
41	3	notum, ſit de illo	notum ſit, de illo
57	1	niſi tortura; firmitatem	dele (;)
62	29	examinado	examinando
63	8	habeat	habent
	30	huis	huius
66	2	mandacio	mendacio
71	14	citatonem	citationem
85	15	obediendo	obeundo
93	12	exemplare	exemplares
	13	ſlnt	ſint
98	9	erit	erat
127	12	ſal	tal
114	1	effectum	effectu
	11	comparationum	comparitionum
147	14	Motum	Votum
149	5	appellat	appellet
153	12	ſcamnumm	ſcamnum
154	6	turtura	tortura
176	15	§ SECVNDVM	§. QVINTVM
180	2	alis	alijs
	3	Guardianuis	Guardianus
189	16	littera	litteras

Quo-

QVoniam in omni Iudicio quatuor perſonas neceſſe eſt eſſe, Iudices electos, Accuſatores idoneos, Defenſores congruos, atque teſtes legitimos. Ideo in toto hoc libello de hiſce perſonis, maiori, qua fieri poterit breuitate tractandum. *c. forus. de verb. ſignificat. c. nullus.* 4. *q.* 4. *ſtat. Salmant. c.* 10.

Quid Iudex, & quotuplex.

IVDEX eſt, qui iudicium, ideſt rei abſolutionem, vel condemnationem miniſtrat. *d. c. forus.* ***Statut. Salamant.*** *ibid.*

Iudex triplex eſt, [a] Ordinarius, [b] Delegatus, [c] Arbitrarius. Primus à iure, Secundus ab ordinarij commiſſione, Tertius à partium aſſenſu poteſtatem habet. [a] ***De offic. Iudic. Ordin. per totum.*** [b] ***De offic. & poteſt.*** 1. ***Iudic. deleg. in 6 per totum.*** [c] ***c.*** 1. ***de Arbitr. c. & Iudic.*** 2. ***q.*** 6. ***l.*** 1 ***ff. de Arbitr.***

Ordinarij [a] Iudices in Ordine noſtro ſunt Miniſter, Vicarius, Commiſſarius Generalis, Miniſter Prouincialis, Vicarij, & Commiſſarij Prouinciales eorundem. Procurator Generalis, Commiſſarius Curiæ, Procurator Generalis Reformationum in ſuos ſubditos. Guardiani, Præſidentes, Superiores locales, qui in abſentia Guardianorum, ex iure, vel ex conſuetudine

Digitized by Google

authoritatem habent, in caſibus, qui inferiùs recenſebuntur, [a] *Statut.Salmant ibid.*

Delegati ſunt qui ad aliquam, vel aliquas cauſas ab Ordinarijs deſtinantur.

Ordinarij iudices ij tantum ſunt, quos ad Ordinis officia, & dignitates, generalia Statuta, & Pontificiæ conſtitutiones habilitant.

Delegati [a] non poſſint, niſi ætate maturi, moribus graues, eruditione conſpicui, & non niſi qui Miniſteriatus officio functi ſunt. Vel Definitores Generales, vel Patres Ordinis ſint, vel ſaltem Prædicatoris, vel Lectoris titulo, & exercitio decorati fuerint, vt in re, quæ diuina eſt, quantùm fieri poterit, non erretur. Delegati [b] ad vniuerſitatem cauſarum, ad aliquam ſubdelegare poſſint; quod vſui receptum eſt in Viſitatoribus Prouinciarum, etiamſi in ipſorum patentibus dicatur, de tua prudentia, &c. Niſi aliud, ex mente delegantis, & negotij qualitate gaudeatur. [a] *Valliſol. c.8.* [b] *Gloſſ. in cap. cum cauſam extra. de appellat.*

Delegati [a] authoritas, re adhuc integra mortuo, vel amoto delegante, eo ipſo expirat: ſecus ſi cauſam ſibi delegatam cognoſcere inceperit, citando reos, vel teſtes examinando. [a] *Maſtrill. deciſ.6. num.12. Lauden. de princip.q.598. Lauretan.tract. de ſuſpec. Iudic.ibid.c.16.nu.41. Burg.q.867.nu.10,*

Moriente autem ipſo Viſitatore Prouinciæ, incepta iam viſitatione, acta viſitationis, Sigillo Pro-

Prouinciæ ſigillata, per Secretatium demortui conſeruentur, ſucceſſori, vel alteri ad Reuerendiſſimi Patris Generalis imperium tradenda. Interim eodem Patre Generale de obitu cõmonefacto, Prouincialis Prouinciam gubernet, vt Prouincialis ſi nondum triennium expleuit, ſi verò expleuit, vt Commiſſarius Prouinciæ:

Arbitri eaſdem conditiones habeant, & minimè à partibus eligantur, niſi ordinarij Iudicis, cuius intereſt, aſſenſus accedat. Semel autem electi, à partibus, vel à ſuperiore, qui in nominationem conſenſit (niſi id vnanimes retractauerint) impediri non poſſint, quo minùs cauſæ ſibi commiſſæ finem imponant. Poſſint tamen iuſtis de cauſis à Generalibus remoueri, (niſi & ipſi in tales arbitros conſenſiſſent) quo caſu, ad ordinarium cauſæ cognitio pertinebit.

Latæ ab arbitris ſententiæ omnino ſtetur, nec ab illa appellare licebit, niſi de iniquitate manifeſtè conſtet, vel ante iudicium appareat, arbitrũ aliquem corruptum, vel graui iniuſtitiæ ſuſpicione laborare. Tunc enim integrum alterutri ex partibus erit ab iniquis arbitris appellare. *Stat. Salmant.c.* 10. *Andreas Gayl obſeru.* 96. *lib.* 1. *nu.*1.

Quales eſſe debeant Iudices.

LIcèt Ordinarij Iudices eſſe non poſſint, qui ab officijs Ordinarijs excluduntur, attamen

claritatis gratia, tam quoad ordinarios, quàm quoad delegatos hæc ſeruanda erunt. *Stat. Salmant.c.*10. *& alij paſſim.*

Primùm, naturaliter inhabiles ad iudicandũ, cuiuſmodi ſunt ſurdi, & muti, perpetuò furioſi, illiterati, laici, amentes, ſiue tales defectus habeant ante, ſiue poſt acceptum munus Iudicis, & Superioris, Iudices eſſe non poſſint.

Præterea infames, excommunicati vitandi, inimici, etiam non capitales, aliàs ſuſpecti, vel à quibus fuerit aliàs appellatum, iudices recuſari poſſunt.

Ad hæc recuſari poterunt,[a] qui iuris ordinem non ſeruauerint. [b] Qui parti nimium fauerint. [c] Qui inimico ſupra quàm deceat familiares ſe oſtenderint. [d] Qui modum commiſſionis & executionis exceſſerint. Qui fuerint reo, vel actori coniuncti. Qui reos extra iudicialiter grauauerint. [e] Qui votum ſuum ad fauorem partis manifeſtauerint. Qui recuſantes, minati fuerint. [f] Quorum ſocij, vel ſecretarij eſſent accuſator, vel teſtis. Hi omnes recuſari poterunt;[g] Aduertentes reos, nè ſub colore concepti, vel imaginarij grauaminis probos iudices recuſent. quia niſi certò timeant ſibi à Iudice imminere periculum, eum leuiter recuſantes, in mortalis culpæ reatum incurrunt.

[a] *Direct.inquiſ.*3.*par.conſ.*116.*de recuſat. inquiſit. & ibid. Pœnam.* [b] *c. accedens* 2 *lite non conteſtata.* [c] *c.ad hæc de reſcriptis.* [d] *Rodrig.tom.*2.*q.* 50. *art.* 3. [e] *Cæſar de Aſiſ.deci.*

ciſ.109. num. 5.& 9. [f] *c. Contra ſcitum.4. q.4. c. cauſam,de offic. deleg. l.quiiuridic.ff.de iuriſdi-ctio omn.Iudic.* [g] *Nauar. in Manual.cap. 25. nu.13.& 15.Mirand.ord.Iudic.q.30.art.12.con-cluſ.3.Ghisl.de Iudic.reg.15.nu.44.*

Canones circa recurſum, & appellationem.

QVia recuſare Iudicem,& ab illo appellare, non minus concernit reos, in quorum innocentiæ præſidium conceditur, quam ipſos iudices, qui recuſantur, & à quibus prouocatur: ideoin hac parte, vbi de Iudicis perſona agitur, totam materiam recuſationis, & appellationis congerimus.

Primò [a] appellari poteſt tam ab Ordinario, quàm à Delegato. 11

Secundò, [b] recuſans Iudicem ordinarium, coram ipſo adducere debet legitimam cauſam ſiue ſcripto, ſiue voce, puta ſi eodem die,eademq; iudicij forma perſiſtente, appellatio in continenti interponatur, vel ſi publicè, aut coram teſtibus reus proteſtetur, & ad Superiorem petat recurſum. Tunc Iudex in actis hanc inſtantiam, vel appellationem redigere debet, quam (ſi friuola ſit) reijciat, ſi legitima, admittat; reumque vel ad Superiorem remittat,vel ei alium Iudicem non ſuſpectum aſſignet. [c] Si dubia, electis vtrinque arbitris, de appellationis validitate decernatur. Quibus non concordantibus, de

arbitrorum conſenſu adijciatur [d] tertius. Ex quorum iudicio; valida exiſtente appellatione, à iudicio abſtineat, & reo alium Iudicem concedat, vel (vt dictum eſt) ad Superiorem remittat. [e] Si vero non ſubſiſtere iudicetur, reus ordinarij ſui iudicio ſtet, qui circa illum ſuo fungatur officio. Quæ omnia ſeruari debent in recuſatione Iudicis delegati, præcipuè vbi grauis cauſa agenda eſſet, & periti in hac profeſſione, non ita facilè reperirentur. [a] *Valliſol.c.7.* [b] *l.cum quidam.ff.de appellat. c.fin. eodem tit. l.1.ff. de appellat.litigatoribus.*C.*eod.c.iudice.t.*11.*q.*1.*vbi gloſſ. l.fauorabiliores, ff. de regul.iur.* [c] *c. inter monaſterium, de re iudicata. c.cum ſpeciali. de appellat.* [d] *c.ſuſpicionis, c. cum ſpeciali citat.*

Tertiò, [a] appellatione interpoſita, & adhuc pendente, Iudex ſub pœna nullitatis actuum, & priuationis officij non debet procedere in cauſa. Admiſſa deinde appellatione, cauſa totũ ex integro, cum effectu ſuſpenſiuo, & deuolutiuo ad Superiorem Iudicem deferatur. Excepta [b] ſententia lata excommunicationis, quam appellatio non ſuſpendit. [a] *c.appellat.interpoſita & c. ſequ.*2.*q.*6.*Trid.ſeſſ,*13.*c.*1.*&* 4.*& ſeſſ.*24.*cap.*20 *de reform.* [b] *c.is qui,ff fin.*1.*de ſenten. excomm. in 6.*

Quartò, [a] vbi appellationi ſit locus, à Prouinciali ad Generalem; à Generali ad Protectorem, à Protectore ad Sacram Congregationem; à Sacra Congregatione ad Sanctiſsimum appelletur.

Quo

Quo [a] ordine temerè non ſeruato, appellans non audiatur, immò omni ſuffragiorum iure triennio carere, & bimeſtri carceri mancipari debet. [a] *Vallisol. c. 7.*

Quintò, appellatio interpoſita poſt decem dies à ſententia, nulla eſt. numerari tamen debeant dies ab habita cognitione ſententiæ, vt abſentium indemnitati conſulatur.

Sextò, [a] admiſſa appellatione teneatur Iudex, à quo ad Iudicem, ad quem appellatum eſt, per ipſum reum copiam proceſſus ſigillatam, & [b] gratis conceſſam, iuxta triginta dies, cum literis obedientialibus deſtinare. [c] Niſi ille ſit de fuga ſuſpectus, quia tunc reo in cuſtodia retento, ſufficit per alterum acta tranſmittere ante quorũ receptionem Iudex appellationis, nihil in cauſa decernere debet, aliàs proceſſus erit nullus, niſi in eo caſu, quo proceſſus copia in tempore ſtatuto non mitteretur. tunc enim quid iuſtitia ſuaſerit, exequatur. [a] *l. 1. ff. fin. de appellat. cum ſit Romana, c. vt debitus c. cauſam de appellat S. Th. 2 2. q. 69. art. 5.* [b] *Trid. ſeſſ. 13. c. 3. de reformat. Valliſol. c. 7.*

Septimò, [a] dubia appellationis exiſtente ſententia, in rei fauorem, Iudex inclinare tenetur. [a] *Vt debitus, de appellat.*

Octauò, [a] à correctionibus regularibus, à mortificationibus, pœnitentijſque ſalutaribus, de quibus proceſſus non formatur, ab obedientiæ præceptis, ac à pœnis in Statutis generalibus Or-

dinis taxatis, nulli fas eſt appellare. [a] niſi vbi notabiliter modus in mortificationibus excederetur: & non à pœna legis, ſed à Iudice pœnam applicante, appellaretur. [b] *Bonifac. V I I I. ad augmentum. Valliſol. c. 7. c. ad noſtram. c. cum ſpeciali, de appellat.*

Nonò, [B] ſi reus repertus fuerit indebite iudicatus, & notabiliter grauatus, Iudex à quo appellatum fuit, puniatur. Si vero rectè iudicatus reperiatur, ei pœna iniuncta duplicetur. [B] *Valliſol. c. 7.*

Decimò [B] ſi reus non expectata ſententia, vel appellatione interpoſita. vel ea interpoſita, non expectatis litteris obedientialibus, copiaque proceſſus, Superiores ipſos adierit, ad Iudicem, à quo appellauit, vel diſceſſit, remittendus eſt, ab ipſo iudicandus, atque, apoſtatarum pœna plectendus. [B] *Ibid.*

Vndecimò friuolæ appellationes omninò reijciantur. Eæ autem ſunt: [a] Primò cùm appellatur à delicto notoriè commiſſo, quòd nulla valeat tergiuerſatione celari, niſi à Iudice declarante notoreitatem [b] appellaretur. [c] Secundò, cùm appellat reus confeſſus, & conuictus: niſi probare vellet confeſsionem factam per [d] vim, metum, vel errorem. [e] Tertiò, ſi Iudici interroganti reſpondere, vel citatus comparere noluit; ex quo tanquam confeſſus, & contumax fuit condemnatus, niſi prius purgauerit contumaciam. [f] Quartò, ſi ſententiam acceptauit, eique ſubſcripſit,

pſit, vel ſuo nomine ſubſcribere fecit. [g] Quintò, ſi poſt trinā appellationē, quartam addere vellet Poteſt enim reus in eadem cauſa; apud diuerſos Iudices bis, vel ad ſummum ter appellare; vlterius non poteſt: [f] Sextò, ſi nullam iuſtam appellationis cauſam afferret, quia ex Bernardo ad Eugenium, qui non grauatus appellat, manifeſte liquet, quòd aut grauare intendit, aut tempus redimere, [h] id autem locum habet, cùm ab interlocutoria, ſiue extraiudicialiter, vel à correctionis exceſſu appellatur, non verò cùm à definitiua, & iudicialiter. [i] Septimò, ſi à Iudicis arbitri, in quem conſenſit, ſententia appellaret. [k] Octauò, cum appellatur ab interlocutoria, quæ per definitiuam reparari poteſt. Si enim reparari non poſſet, vt accidit in carceratione indebita, in tortura, in excommunicatione, etiam comminata, ſuſpenſione, interdicto, (quæ ſunt damna [l] irreparabilia.) vel interlocutoria, vim definitiuæ haberet, tunc appellationem acceptare tenetur, atque hæ friuolæ appellationes dicēdæ ſunt.

[a] *c. cum ſpeciali.* §. *porrò. extra de appella.* [b] *Nauar. l.5. conſ.20 nu.5. de ſenten. excomm un.* [c] *l.2. c. quorum appellat. non recipiuntur. c. cum ſit Roman. c. peruenit. de appellat.* [d] *Carrar. practic. crimin. c.1. par.* §.3. *caſus.* [e] *Congeg. regul. apud Bertum in praxi tit.27. de appellat. cap.3.* [e] *Veſtrius in l.7. c.3. num.16.* [f] *c. direct. c. tua nobis de appell.* [g] *c. quicunque 2.* [h] *Nauar. l.2. conſ. de appell. conſ.1. nu.3. c. Rom. de cenſib. in 6.*

§. ſi autem naturalis. Foller. de ordin. procedendi contra Monach. nu. 22. 24. [i] *c. à Iudic.* 2. *q.*6. [k] *Trid.ſeſſ.*13.*c.*1.*ſeſſ.*22.*c.*1. *ſeſſ.*24. *c.*10. *&* 20. *de reform. Valliſol. c.*7. [l] *Congreg. concil.*3. *Octob. ann.* 1600.

Duodecimò, [a] Appellatio à ſubdelegato, non ad delegatum, ſed ad delegantem deferenda eſt, [b] niſi delegatus fuerit ad vniuerſitatem cauſarum, ad quarum aliquam, Commiſſarium poſtea deſtinarit. [a] *Extr. de off. deleg. c. conquaeſtus §. porrò.* [b] *c. qui pro ſua iuriſd. . . . . l.*1 *ff quis & à quo appell. l. fin.*

Decimotertiò, cauſas appellationis examinare tenetur Prouincialis cum ſuo definitorio. Commiſſarij, Viſitatores, & Delegati eiuſdem definitorij voto, & conſilio vti debent; niſi aliud cauſæ genus, & ratio ſuaſerit, quo caſu probatos aliquos Patres illius Prouinciæ in hoc examine adhibere poterint.

Decimoquartò, cui appellare conceditur, is in quacunque parte cauſæ, vbi grauaminis ſuſpicio aduenerit, hoc naturæ, & legis beneficio vti poterit.

Decimoquintò, poſt appellationem, ſi Iudex tempus proſequendæ appellationis non determinauerit, reus appellans ſex Menſes habet, quibus ſua iura deducere poteſt. Ijs autem expletis, cēſetur appellationis iuri ceſſiſſe, niſi infirmitate, vel ſimili aliquo impedimento ſe detentum fuiſſe monſtraret, quominus appellationem proſequi value-

valuerit. *Salmant. c.* 10. *vbi decernitur non teneri Iudicem conſeruare ſcripturas vltra ſex menſes.c.cum ſit Roman. c. ex nomin.de appellat.*

Delictorum diſcrimina.

CVm Iudicis munus delicta punienda, & emendanda reſpiciat, libet delictorum adnotare diſcrimina.

Delicta vel ſunt leuia, vel ſunt grauia, vel grauiora, vel grauiſſima. Leuia ſunt quotidiani defectus, vt Silentij violatio, Cibi, vel Potus ſine licentia ſumptio, Inceſſus ſine religioſa modeſtia, Ad recitandum officium moroſa acceſſio; Leuis irriſio, vel prouocatio æqualium, Temporis iactura, & alia huiuſmodi, quæ culpam mortalem non habent, & ſolent à Guardianis in publico Refectorio per quotidianas pœnitentias emendari. *Valliſol.c.*2. *&* 7.*Barthol in l.ſi non ſolum.§. ſi mandato meo nu.*7.*ff.de iniur.& in l.leuia.ff.de accuſat.*Clarus *l.*5.*§.ſunt etiam*.

Grauia ſunt, quæ culpam mortalem continent vt ſi Miſſam die feſto non audierit, Ieiunium fregerit, Diuinum officium non recitauerit, Vel choro notabiliter, contra obedientiam, non intereſſe conſueuerit, Diuinis verbis in profanis colloquijs abuſus fuerit; Communionem, & Confeſsionem, vel Miſſam celebrare, ſine cauſa, cum ſcandalo notabiliter omiſerit: Otio cum Fratrum ſcandalo indulſerit, obſcœna verba & ſcandaloſa coram alijs protulerit.

Gra-

Grauiora ſunt, quæ grauiorem continent culpam, Vt ſi quis notabili infamia Fratrem affecerit. Qui conuicia, & enormes contumelias Fratri obiecerit. Qui alicui, tu mentiris, improperauerit. Qui percutere grauiter minatus fuerit. Qui falſum teſtimonium in iudicio dixerit. Qui fratrem manibus, ligno, vel alio inſtrumento, citrà ferrum, grauiter percuſſerit. Qui obedientiæ contumax extiterit, Qui proprietarius in re notabili repertus fuerit. Qui religionis ſecreta reuelauerit. Qui libellos famoſos publicauerit, vel compoſuerit, vel ſcripſerit. Qui libros ſine licentia Superiorum Ordinis, & aliorum imprimi fecerit. Qui in ſuſpecto conſortio reprehenſus fuerit. Qui actum carnalem ſollicitauerit. Qui furtum, vel ex bonis Conuentus, vel ex aliorum domibus cum ſcandalo, vel iterato commiſerit. Qui nummis in Conuentu, aut extra cum ſæcularibus alea, vel taxillis luſerit. Qui Prælatorum litteras interceperit, vel impedierit. Qui in Prouinciales, & Superiores locales rebellauerit. Qui in omnem apoſtaſiam, excepta grauiſſima inciderit. Qui arma offenſiua, vel defenſiua, aut ſecum tulerit, aut in Cella retinuerit. Qui de Protectore, vel Cardinalibus temerè oblocutus fuerit. Qui receperit, vel ad profeſſionem admiſerit, non ſeruatis Conſtitutionibus, & Statutis. Qui à nouitijs dona receperit contra Regulam. Qui camiſias, vel linea indumenta detulerit, vel cum ijs ſine neceſſitate

regu-

regulariter dormierit. Qui comœdias in ſæcularium domibus recitauerit. Qui equitauerit ſine cauſa, & licentia. Qui notabiliter orationi vacare contempſerit. Qui principum negocia ſine licentia, & contra voluntatem Superiorum acceptauerit, vel egerit. Qui ex officio tenetur, & charitatem circa hoſpites & infirmos neglexerit. Qui ſine licentia confeſſiones audierit, vel à reſeruatis abſoluerit. Qui in morbum Gallicum inciderit ex delicto. Qui vt alius ordinetur, non ſeruatis ſeruandis, licentiam conceſſerit. Qui ſuo Conuentui, vel officio notabiliter, & ſine legitima cauſa non reſederit. *Valliſol. cap.7.*

Grauiſſima ſunt, quæ ſummam culpam, vel turpitudinem oſtendunt, vt fornicatio, crimen peſſimum, & innominabile; Aggreſsio ferro facta, vel ſecuta percuſsione, vel vulnere, vel morte. Falſificatio manus, vel ſigilli Generalis, vel Prouincialis, vel etiam Principum, ac notabilium perſonarum; Introductio mulierum intra clauſtra ad malum finem. Conſpiratio in Superiorem. Diuiſionis Ordinis procuratio. Recurſus ad tribunalia ſæcularia. Simoniam quoquo modo committentes. Confeſsionis Sacramentalis reuelatio. Grauiſsima apoſtaſia. Rebellio in Generales, & Commiſſarios, Viſitatores Prouinciarum; Subornatio in electionibus. Alchimiæ confectio. Monetarum adulteratio. In Romanum Pontificem oblocutio. Suſceptio Ordinis ſine

ſine patentibus, vel in non ſuſceptis miniſtratio. In clauſuram Monialium ſine licentia ingreſſus, vel eiuſdem violatio.

In leuibus ſuperiores locales,ſine ſcripto, procedant, qui etiam aliquando in grauibus, (pariter ſine ſcripto) per ſalutares pœnitentias procedere poterunt: præcipuè vbi fragilitatis pondus, & charitatiua correptio emendationem promittunt. Si tamen ſcripto procedendum eſſet,Superiores locales à grauium correctione deſiſtant.

Quippe grauium, grauiorum, & grauiſsimorũ ſeu enormium, ac atrocium ſcelerum iudicium ad Prouinciales,ac Generales,eorumque Vicarios, & Commiſſarios de iure, & conſuetudine ſpectare dignoſcitur.

Verum enim verò, vbi periculum eſſet in mora,& delictum notorium,nec Prouincialis in proximo reperiretur, poſſint & debeant Guardiani, alijque Superiores locales, tanquam Prouincialiũ delegati,cum Diſcretorum conſilio delinquentẽ quemcumque carceribus,vel cuſtodiæ mãcipare, & ſtatim Prouincialem de delicto certiorem reddere: Et ſi de corpore delicti,niſi in inſtanti caperetur informatio,eius cognitio deperiret,vel nõ ita clarè appareret,eadem authoritate, poſſunt, & debent Superiores locales, iuxtà formam inferiùs deſcribendam, corpus delicti in ſcripta redigere. Prouinciali,vel eius Commiſſario conſignandum,

Pœna-

Pœnarum genera.

POenæ, quibus Seraphicus Ordo noſter hucuſq; vſus eſt, ſunt ſequentes,

Priuatio vocis actiuæ & paſsiuæ, ſeu iuris ſuffragiorum, quæ inhabilitat tam ad ferenda, quàm ad conſequenda ſuffragia in quacũque electione. *Valliſol.c.7.*

Priuatio actuum legitimorum, eſt inhabilitatio ad omnia Ordinis officia, ideſt, Miniſteriatum, Diffinitoriatum, Cuſtodiatum, Guardianatum, Diſcretatum, & ad omnia officia, quæ ſunt cum dignitate, & Superioritate coniuncta. *Ibid.*

Priuatio officiorum Ordinis, inhabilem reddit non ſolùm ad ſupradicta, ſed etiam ad Confeſsionem, Prædicationem, Lecturam, Paternitatem, & munus Viſitatoris. *Ibid.*

Carceris pœna, eſt alicuius recluſio in obſerato loco ſine corda, & caputio. Includit priuationem actuum legitimorum, ipſo facto. *Ibid.*

Pœna triremium, quæ quoad Sacerdotes commutari poteſt in recluſionem intra Ergaſtulum, quod à Sanctiſsimo Domino D. Vrbano V I I I. ad aliqualem Sacerdotalis culminis honorem erectum eſt.

Eiectio, ſeu expulſio ab Ordine, quæ diſcolis, & incorrigilibus imponitur. *Ibid.*

Pœna talionis, eſt qua accuſans, & non probãs delictum obiectum, puniri debet, ac ſi ipſe tale delictum commiſiſſet. *Ibid.*

Pro-

Probationis caputium, ſeu caparonis delatio; more nouitiorum. *Ibid.*

Excommunicationis, vel ſuſpenſionis ſententia. *Ibid.*

Infamiæ pœna.

Exilium.

Applicatio ſingularum pœnarum, ſingulis delictis.

QVi ſtatutis ieiuniorum diebus, abſque neceſſitate, Superiori probata, non ieiunauerit, præceptum non ſolum in qualitate, vel etiam in quantitate ciborum tranſgrediēdo, ſuffragiorum iure priuandus eſt, Prouincialis arbitratu, à quo etiam grauius arceri debet, prout violationis ratio ſuaſerit. *Vallisol. c. 3.*

Qui officio Diuino non interfuerit, à Guardiano ſecundùm conſuetudinem Religionis puniri debet. Qui autem illud aliquòties non recitaſſe conuictus fuerit, omni ſuffragiorum iure triennio carere debet, & grauiùs etiam puniri, Prouincialis arbitratu.

Qui ſacræ Scripturæ ſenſum, vel verba in profanos vſus detorſerit, eiſque in familiaribus colloquijs abuſus fuerit, voce actiua, & paſſiua triennio priuandus erit, & menſtruo carceri mancipandus. *Ibid. Triden. ſeſſ. 4. in decret. de editione, & vſu ſacrorum libr. Vallisol. c. 5.*

Qui, ſine cauſa Confeſsionem ſacramentalem

ſacere

facere, & ſacram Euchariſtiam ſumere, vel Miſſam celebrare, iuxta probatam Ordinis conſuetudinem, notabiliter neglexerit, in pane & aqua, in publico refectionis loco, ieiunare debet, Prouincialis arbitrio, vel etiam grauiùs, pro indeuotionis modo, puniri.

Qui inuenti fuerint notabiliter otioſi, ſuffragiorum iure priuentur, & grauioribus pœnis, etiã corporalibus arcendi ſunt, Prouincialium, & Superiorum localium arbitratu, pro negligẽtiæ modo, & contumaciæ ratione.

Obſcœna verba coram alijs, vel cum ſcandalo proferens; ſi grauiter monitus non ſe correxerit, in eum animaduertatur, pro qualitate delicti, etiam cum pœna carceris, aut grauiori, Superiorũ arbitratu, quouſque reſipiſcat, vt cæteri timorem habeant. *Valliſol. c.7.*

Qui ſine habitu, caputio, chorda, & fæmoralibus; extra infirmitatis articulum, dormire deprehenſus fuerit, humi ſine caputio genuflexus, in pane & aqua ieiunet & reciduus grauius puniendus eſt, Prouincialis arbitratu, *Valliſol. c.7.*

Scienter aliquem infamans, ſacramentaliter abſolui non poteſt, niſi à Prouinciali. & conuictus in iudicio, ſubire debet pœnam criminis, de quo alterum infamauit, nec niſi priùs reſtituta fama. *Valliſol. c.7.*

Qui in Prælatum improperij, & conuicij verba protulerit, genuflexus in publico, debet pane, & aqua ieiunare, ac omni ſuffragiorum iure biennio

carcere; prouocans grauiter autem aliquem factis, aut verbis, pro prima vice probationis caputium deferre, pro ſecunda bimeſtri carceri mancipari, ac actiua, & paſſiua voce decennio priuari debet. *Valliſol. c. 7.*

Qui Frater alteri, vel in Ordine, vel extrà minabitur in perſona, per Menſem caputium probationis deferat. Si manum leuauerit, vel aliquid acceperit, vt percutiat, per tres Menſes. Si leuiter percuſſit, per Annum. Si grauiter percuſſerit, vel quodlibet inſtrumentum ad grauiter percutiendum arripuerit, ſemeſtri carceri mancipandus venit, qua pœna puniendus erit, qui arma offenſiua vel portauerit, vel in Cella, aut albi retinuerit. *Ibid.*

Qui in iudicio quidquam falsò, ſcienterque depoſuerit, vel deponi fecerit, aut verum reuocauit, vel reuocari procurauit, ipſo facto eſt excommunicatus, cuius abſolutio Prouinciali eſt reſeruata. Semeſtri carceri mancipandus, ſatisfaciat parti, & perpetuò infamis exiſtit. *Ibid.*

Contumax, (ideſt qui trina monitione, eodē die, congruis interuallis præmiſſa, inobediens perſeuerat: vel qui ita pertinaciter obedire recuſat, vt de diſcretorum conſilio, carceribus mancipari mereretur) eſt carcerationis pœna plectendus, & conſequenter actibus legitimis priuandus. *Ibid.*

Proprietariorum pœna eſt, Carceratio, actuum legitimorum priuatio, necnon Eccleſiasticæ ſepulturæ, ſi quis proprietarius moriatur, cum pœ-

narum

narum augmento, vbi culpa replicata fuerit. *Valliſol. c.46.& 70.*

Reuelans extra Ordinem Religionis ſecreta, quibus fama, & candor ipſius Ordinis maculatur, incidit in excommunicationem maiorem Generali, vel Prouinciali reſeruatam, & perpetuò eſt priuatus actibus legitimis. *Ibid.*

Qui libellos famoſos quomodolibet ediderit, vel publicauerit, ipſo facto excommunicationis ſententiam incurrit, à qua, ſi in Generalis, vel Prouincialis infamiam cedunt, niſi à Generali abſolui non poteſt, vel à Prouinciali; ſi in aliorum infamiam vergant, debita ſatisfactione præmiſſa, & conuictus ſemeſtri carcere maceretur, vel amplius, Superiorum arbitratu. *Ibid.*

Libros imprimi faciens, vel publicans, ſine licentia Ordinarij, & Generalis ſcripta facultate, eſt eò ipsò priuatus actibus legitimis. *Ibid.*

In ſuſpecto conſortio deprehenſus, ſi monitus, non ſe correxerit, Superior, ab officio ſuſpenditur. vel priuatur; ſubditus, actibus legitimis triennio careat, vel grauioribus pœnis vterque mulctetur, Superiorum arbitratu, nimirum actuum legitimorum priuatione, probationis delatione, arctarionis recluſione, exilio ab illo Conuentu, pro clariori, vel obſcuriori ſuſpicionis indicio, ſecundum Ordinis ſanctiones. *Vallisol c.11.*

Qui conuictus fuerit ſuſpectam domum intraſſe, actumvè carnalem ſollicitaſſe, mox ab eo loco perpetuò exulare debet, & bimeſtri carceri man-

 cipari.

cipari. negans, grauiter arctandus. *Ibidem*.

Furtum committens, ſuffragiorum iure biēnio eſt priuandus. Proprietariorum pœnam luere tenetur; & ſi furtum fuerit notabile, aut iteratū, vel ex ſacro loco, aut ſæcularium domibus, aut bonis, creſcente ſceleris turpitudine, creſcere etiam debet ſeueritatis diſtrictio, Superiorum arbitrio *Vallisol.* c. *ſ6.*

Generalium, Prouincialium, aut ſæcularium Principum, & notabilium perſonarum litteras, ſiue ab ipſis, ſiue ad ipſos miſſas intercipientes, aperientes, impedientes, aut malitioſè retardantes, ipſo facto actibus legitimis deſtituendi ſunt, & huius pœnæ incapaces, probationis caputium deferant, Generalium, vel Prouincialium arbitratu, quibus reſpectiuè, pœnarum condonatio reſeruatur. *Vallisol.* c. 7.

Qui Prouinciali, Guardiano, aut Vicario rebellauerit, omni ſuffragiorum iure triennio carere debet. *Ibid.*

Apoſtatarum pœna eſt excommunicatio latæ ſententiæ, carceratio, & iuris ſuffragiorum priuatio, iuxta apoſtaſiæ maioris, vel minoris acceſſum, prout in Statutis Ordinis amplius continetur. *Ibidem*.

Impudenter obloquentes de Eminentiſſimis Protectore, & ſanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus, deque Reuerendiſſimis Eccleſiarum Prælatis, cum ſcandalo, carceribus ſunt mancipandi, vel grauiùs etiam pro oblocutionis exceſſu puniendi,

di, Superiorum arbitratu. *Valliſol. c.1.*

Recipientes, vel ad profeſſionem Nouitios admittentes, Apoſtolicis Conſtitutionibus, & Ordinis Statutis non ſeruatis, officio ſtatim priuandi, & omni ſuffragiorum iure perpetuò deſtituendi veniunt. *Valliſol. c.2.*

A Nouitijs aliquid vel minimum recipientes, vel eis ad ſibi, vel Conuentui aliquid relinquendum ſuadentes, præter pœnas in ſacro Tridentino Concilio decretas, Superiores, priuari debent officio; alij, vt proprietarij publicari, *Ibid. Clem. exiui. §. nos autem, de verb. ſignif. in 6.*

Camiſiarum, & lineorum indumentorum, linteaminum, anaclynteriorum vſus, ſine neceſſitate, vetitus eſt ſub priuatione iuris ſuffragiorum per triennium, etiam carceris pœna per duos Menſes & ampliùs, ſi monitus ſe non correxerit. *Seſſ. 15. c. 1. de regul. Valliſol. c. 2.*

Qui ſuper habitum regularem, vel (eo dimiſſo) ſæculares, vel alias quaſcumque veſtes induerit, ad recitandas comœdias, vel alias tales laruatas repræſentationes, quacumque ex cauſa, vel occaſione, & quocumque in loco, eſt eò ipsò ſuſpenſus, & grauiùs, carcere, priuatione officij, vel ſuffragiorum iure, à Superioribus puniendus. *Ibid.*

Equitantes, bigantes, quadrigantes ſine licentia, & neceſſitate, bimeſtri carcere macerari merentur; & ſi in hoc defectuoſi fuerint, omni ſuffragiorum iure ſexennio carere. *Valliſol. c.3.*

Notabiliter orationi deficientes, Guardiani,

BIBLIOTECA NAZ. VITT. EMANUELE

officio priuandi:ſubditi, ſuffragiorum iure triennio mulctandi,ac etiam carcerandi,Superiorum arbitratu. *Valliſol.c.5*.

Qui negotia Principum acceptauerit, egerit, procurauerit,ſine licentia Superioris,priuari debet officijs Ordinis. *Ibid.*

Superiores, qui charitatem circa hoſpites, & infirmos neglexerint, officio deſtituantur. Officiales ad id deſtinati, ſuffragiorum iure triennio carere debent. *Valliſſol.c.6*.

Qui Confeſſiones ſine licentia auſcultauerit,vel à reſeruatis abſoluerit,eſt ipsò factò excommunicatus,& ad excipiendas confeſſiones perpetuò inhabilis,carcerandus, & grauiùs puniendus, ſi in hoc crimine vitioſus repertus fuerit. *Valliſol.c.7*.

Qui in morbum Gallicum ex delicto inciderit, declarandus eſt perpetuò inhabilis ad omnia officia, & ſuffragia Ordinis, ac etiam ad audiendas Confeſſiones. *Vallaſol. c.* 11.

Prouincialis concedens dimiſſoriales litteras ordinandis Fratribus, non ſeruatis ſacris Canonibus,& Ordinis ſanctionibus, ſuſpendendus, vel etiam priuandus venit officio, Superiorũ arbitrio *Ibidem*.

Prouincialis, & Guardiani in ſuis Prouincijs,& Conuentibus,notabiliter,& ſine legitima cauſa, non reſidentes, præter culpæ reatum, & pœnas Canonicas, quas incurrunt, officio ſuſpendi, vel etiam priuari debent, Superioris iudicio. *Valliſol. c.* 7.

Con-

Conuictus, vel confeſſus in fornicationem lapſum fuiſſe, pro prima vice, ſemeſtri carceri mancipetur, & omnium ſuffagiorum iure triennio carere debet; ſecunda vice, carcer duplicandus, & omnibus Ordinis officijs decennio priuandus eſt: tertia vice, carcer longiùs protrahi, perpetuò ad officia Ordinis inhabilis exiſtere, vel etiam ad triremes mitti, Superiorum arbitratu, *Vallisol. c.* 8.

Sacrilegium committens, vel ad triremes mittendus, vel in perpetuum carcerem detrudendus. *Ibidem*.

Qui de innominabili ſcelere confeſſus, vel cōuictus fuerit, nudus, cum ſolis fœmoralibus, in cœtu Fratrum, ligatis manibus, ac recitans Pſalmum: Miſerere mei Deus, duriſſime flagellari, ac leuiuſculis flammis, hinc indè circumpoſitis quodammodo comburi, & ad perpetuos carceres irreuocabiliter damnari debet, vbi in pane & aqua, tribus ſaltem in hebdomada diebus, ieiunet. Si autem in ìdem ſcelus relapſus fuerit, ad triremes perpetuò deſtinari. *Ibid.*

Qui gladio, baculo, vel pugillo Fratrem, aut ſæcularem percuſſerit, in carceris, vnius anni pœnā incidit, omni ſuffragiorum iure, & actibus legitimis perpetuò priuari, ac per Menſem, ter in qualibet hebdomada, coram Fratribus capitulariter congregatis, genuflexus comedere, ipſiſmet inſtrumentis, quibus ferire, vel percutere auſus eſt, ei de collo pendentibus, debet. *Ibid.*

Quod ſi mors ſecuta fuerit, vel atrox mutilatio,

ad triremes omnino condemnandus eſt. *Ibidem*.

Qui aliquem enormiter vulnerauerit,vel ei venenum dederit,per ſe,vel per alium,hæc, vel ſimilia delicta machinans,eiſdem pœnis ſubiacere tenetur. *Ibid.*

Prælatum localem gladio occidens,ad triremes perpetuò condemnari; vulnerans, non ſecuta morte,ad eaſdem mitti,Superiorum arbitrio, debet. *Ibid.*

Prouincialem vel leuiter percutiens ad triremes,Generalis arbitratu, mitti, ſi in gladio mollitus fuerit,ſiue ſecuta, ſiue non ſecuta morte, ad eaſdem triremes perpetuò damnari debet.

Generalem quoquo modo, vel leuiſſimè percutere auſus, ad triremes perpetuò, & omninò damnandus eſt. *Ibid.*

Falſificantes per ſe, vel per alium litteras, aut ſigilla Prælatorum,Principum, Generalium, Prouincialium, aut notabilium perſonarum, ſunt ipsò factò excommunictai carceri mancipandi,Generalis arbitrio,atque ad omnia officia, & dignitates Ordinis perpetuò inhabilitandi. *Ibid.*

Introducentes mulieres intra clauſtra ad malum finem, in pœnas à Pio V.ſancitas incidere, & carceribus conuenit mancipari Superioris arbitratu; quas pœnas incurrunt, qui eaſdem in Hoſpitia Confeſſariorum Monialium,quouis colore, introducunt. *Ibid.*

Conſpirantes aduerſùs Fratrem aliquem, & maximè Superiorem, omnibus Ordinis officijs

pri-

priuati ſunt, Superiorum arbitrio. *Ibidem.*

Ordinis diuiſionem tentans, eſt ipſo factò excommunicatus, & carceri eſt mancipandus, Generalis arbitrio, cui & abſolutio reſeruatur. *Ibid. Pius V. Etſi Mendican.*

Ad ſæcularium Aduocatos, Procuratores, Iudices, & tribunalia quæcumque, prætextu iniuſtitiæ ſibi factæ, ſiue pro conſilio, ſiue pro fauore recurrens, actibus legitimis priuandus eſt, & grauiùs etiam puniendus, Superioris arbitratu. Si verò ad locorum Ordinarios recurſum habuerit, etiam à Superioribus puniendus. Appellantes autem ad eadem tribunalia, ſunt excommunicati, & à ſolo SummoPontifice abſoluendi, atque perpetuò priuari debent iure ſuffragiorum, omnibus Ordinis officijs, & in perpetuum ad illa inhabilitari. *Ibid. Pius V. Etſi Mendican. Greg. XIII. Quoniam noſtro paſtorali.*

Confeſſionis Sacramentalis reuelatio, puniri, debet priuatione perpetua actuum legitimorum & facultatis audiendi Confeſſiones, ac carceratione, vel arctatione, Prouincialis arbitrio. *Ibid.*

Qui in grauiſſimam apoſtaſiam primò inciderit, trimeſtri carceri mancipari, triennio integro probationis caputium deferre; quo tempore, in communitate Fratrum, ſingulis ſextis ferijs, & diſciplinam facere, & pane & aqua, ſine caputio, genuflexus ieiunare; ſuffragiorum iure decennio carere, in ſuo Ordine, vltimum locum tenere, vtenſilia lauare, & è Conuentu niſi publicæ vtilitatis

cau-

cauſa, nunquam egredi debet. Relapſo in eandē, ſupradictæ pœnæ duplicantur. Tertiò reiterans, tanquàm incorrigibilis expellitur ab Ordine, ſeruata forma nuperrimi Decreti, de eiectis & apoſtatis; vel ad triremes decennio condemnatur, cui ſi ſuperuixerit; ſi fuerit in ſacris conſtitutus, omnium ſacrorum Ordinum executione perpetuò eſt ſuſpenſus. *Vrban. VIII. in decret. de eiectis, & apoſt.*

Qui Generali, vel Commiſſario ab eo miſſo ad viſitandam Prouinciam rebellauerit, excommunicationis, Sanctiſſimo reſeruatæ pœnam ſtatim incurrit, ac priuationem ſuffragiorum, officiorum Ordinis, & perpetuam inhabilitatem ad illa. *Valliſol. c. 7.*

Subornatores ſunt excommunicatione Papali, ipſo facto ligati, actibuſque legitimis priuati. *Ibid.*

Alchimiæ ſtudentes, vacantes, eam voce, vel ſcripto docentes, inſtrumenta, libros, qui ad illā pertinent, retinentes, ſunt ipſo facto excommunicati, atque omni ſuffragiorum iure perpetuò priuari, & carceribus, vel arctatione, Prouincialis arbitrio, macerari debet. *Ibid.*

Monetarum adulteratores, quoquo modo id faciant, ad perpetuos triremes condemnantur. In Italia verò obſeruetur Conſtitutio Apoſtolica *Vrban. VIII. in ſup. paſtorali.*

De Summo Pontifice, Maximo Chriſti in terris Vicario, deque illius dignitate, ac Decretis, & Cōſtitutionibus, qui impudenter, vel minus; quàm decet

decet reuerenter obloqui auſus fuerit, trimeſtris carceris pœna, vel grauiori etiam puniendus eſt, iuxta delicti menſuram. *Valliſol. c.*2.

Promoti, per ſaltum, vel ſine litteris dimiſſorialibus, vel furtiuè: quique in non ſuſceptis Ordinibus miniſtrauerint, iuxtà pœnas Canonicas puniuntur. *Ibid.*

Ingredientes, ſine cauſa legitima, clauſuram Monialium, ſunt eo ipſo excommunicati, alijſque Canonicis pœnis plectendi, priuandi inſuper officijs, & dignitatibus, & inhabilitandi in perpetuũ, vnà cum Monialibus conſentientibus. *Valliſol. c.*11. *Triden. ſeſſ.*25. *c.*5. *de regul. Greg. XIII. vbi gratiæ. Valliſol. c.*7.

Simoniaci qui dona dederint, aut promiſerint, per ſe, vel per alios, vt gradus, dignitates, officia, vel in ſui fauorem ſententiam conſequantur, Canonicarum pœnarum animaduerſione feriuntur; atque in Conſtitutionem de largitione munerum incidiſſe, declarandi veniunt. *Salmant. cap.* 10. *Valliſol. c.*7.

Has pœnas enumeraſſe ſufficiat, alias videre poterit Iudex in Statutis Generalibus Ordinis, vel ex ſacris Canonibus, & probatis legibus, ac conſuetudinibus, prout ratio ſuaſerit, elicere.

Et licèt pœnas has, per Statuta Generalia impoſitas, Iudex commutare, & alterare, ſeù moderari regulariter non poſſit; tamen, vt in aliquo caſu, mutatis circumſtantijs, & qualitatibus delictorum, cum conſilio Patrum, qui ad ferendam

ſen-

ſententiam concurrent, poterit augere, vel minuere leuitatem, vel rigorem pœnarum, prout exceſſus, vel defectus criminis, ſiuè ſcandalum, aut peccandi fragilitas, & conſuetudo ſuaſerint. Item locus, perſona, modus, & alia huiuſmodi. Nullum tamen ei relinquitur arbitrium circa moderationem pœnarum, vbi delicta, prout recenſita ſunt, committi contigerit. [a] *Innoc. in c. qualiter, & quando de accuſat. Tiraquell. tract de pœn. nu. 16. Clar. q. 85. v. vlterius. Meno ch. de arbitr. Iud. l. 1. q. 96. Salſedo in praxi c. 144. Couar. l. 2 variar. c. 9. nu. 8. Sayr. in Clau. reg. tract. de pœnit. Alphõſ. de Caſtr. l. 1. de per leg. cap. 6. Mirand. Ord. Iud. q. 28. c. 7.*

Quam formam iuris ſeruare debeat Iudex.

QVatuor omnino ſeruare debet. Modum procedendi, Præparatoria, Sententiam, Pœnas.

Modus quadruplex eſt. Per Accuſationem, per Denunciationem, per Inquiſitionem, per Exceptionem. *c. qualiter, & quando, extra, de accuſat. Salmant. c. 10. Nauarr. de Accuſ. conſ. 4. nu. 3. Tolet. l. 5. c. 56. Director. Inquiſit. 3. par. de recuſ. quæſit, & ibid. Pœn. conſ. 30. & 31. c. 1. de ſent. & re Iudic. in 6.*

In Accuſatione, requiritur accuſator. In denũciatione, charitatiua monitio. In Inquiſitione, diffamatio. In Exceptione legitima obiectio.

Sine

Sine his procedere Iudex non poteſt, aliàs proceſſus erit nullus.

Præparatoria ſunt, Citatio teſtium, & rei: Delatio iuramenti; Conceſſio termini competentis, vel ad comparendum; vel ad probandum; Exceptiones, Defenſiones, Appellationes, quibus non ſeruatis, Iudex officio deſtitui debet, & proceſſus annullari.

Sententia debet eſſe conformis Canonibus, & Statutis Ordinis.

Pœna erit delicto conformis, etiam ſi ſit arbitraria; quia iuxtà menſuram delicti, erit & plagarum modus. *Deut.* 25.

Excludi debet à noſtris iudicijs modus ordinariusprocedendi, & ille ſolùm admitti, qui ſummarius dicitur, in quo de plano, ſola rei veritate inſpecta, rimulis omnibus, & apicibus, ſeù ſolênitatibus iuris poſtpoſitis, proceditur. *Boniſ. VIII. ad augm. cap. qualiter, & quando. de accuſat. Compend. priuileg. vide Appell. Valliſcl. cap. 7. Valliſol. ibid. Vide Zacch. Bouer. in direct. for. Iudic par. 1. cap. 7. Clem. ſape. de verb. ſignificat. §. verum quia. ibid. Salmant. c. 10. Valliſol. cap. 7. Barth. ſup. extr. adreprimen. §. & figura. Clar. q. 85. cit. §. non ſit.*

Solemnitates iuris ſunt, Citatio die non feriata, Libelli porrectio in ſcriptis, Litis conteſtatio, Teſtium multitudo, Prolixæ dilationes, Teſtium poſt publicatas atteſtationes receptio, Sententiæ ſedendo prolatio, Citationum interualla, Interlocuto-

cuto-

cutoriæ,& cætera huiuſmodi , quæ ad eſſentiam iuris non ſpectant .

Eſſentialia iuris,quæ ſub pœna nullitatis actuũ, & priuationis officij obſeruari debent , ſunt.

Primum,quòd Iudex ſine accuſatione , denunciatione,infamia,indicijs, exceptioneuè non procedat,vt dictum eſt .

Secundum , quòd teſtes tam pro reo , quàm contra reum legitimè producti , cum iuramento audiantur,& examinentur .

Tertium,quòd reus citetur,nec abſens,niſi contumax, condemnetur .

Quartum , quòd tempus ad neceſſarias probationes,excuſationes,& defenſiones reo tribuatur.

Quintũ,quòd reo petenti, in ſua cauſa conſiliarium,& procuratorem , intra Ordinem tamen , nunquam autem extrà,non denegetur .

Sextum,quòd iuſtæ rei exceptiones,& appellationes admittantur.*Ordinat.c.*10.*Valliſol.c.*7.

Septimum,quòd reus , non niſi per plures teſtes conuictus,vel confeſſus condemnetur .

Octauum,quòd ſententia ſecundum allegata,& approbata,ſiue ad abſolutionem,ſiue ad condemnationem rei,non verò ſecundùm zelum,& affectum Iudicis proferatur .

Accuſatio, ſiuè Actor .

ACcuſatio , eſt criminis apud Iudicem , vindicationis cauſa, ob bonum publicum,delatio -

Cle-

*Clemen.cit.S.Thom.*22.*q.*68.*art.*3.*Valliſol.c.*10.
*Salmant.c.*10.

Accuſator dicitur, qui per teſtes idoneos, ad probationem legitimam, coram Prælato, ſe obligat. Quique legibus accuſare non prohibetur.

Et licèt ad iuris apices regulares non teneãtur, recenſeanturque inter illos multa, quæ accuſatoris perſonam ab accuſando repellunt: tamen, vt iudicio noſtro tutior ſternatur via, nonnulla ex illis apponimus, vt quis inhabilis ſit ad accuſandũ cognoſcatur.

Primùm enim ab accuſando reijciuntur Infames, [a] tam iuris, quàm facti. [b] Excommunicati, [c] Calumniatores, [d] & Conſpiratores, Inimici, [e] niſi ſuam proſequantur iniuriam; Accuſati [f] de eodem crimine, Laici [g] ſæculares, & Mulieres, [h] niſi ſuam item proſequantur iniuriam. Socij [i] criminis, [k] niſi agatur de criminibus exceptis, vt Hæreſi, Maleficio, Sortilegio, Sodomia, Furto famoſo, Crimine Leſæ Maieſtatis, Proditione, Simonia, in his enim caſibus omnes accuſare poſſunt, etiam inhabiles. [a] *c.alieni* 2.*q.*1.*c.conſtituim.*2.*q.*5. [b] *c.cum ſanctæ* 2. *q.* 7.*c.nullus* 5. *q.*4.*c.illi qui & ſeqq.* 6. *q.*1. *cap.certum* 24. *q.* 3. [c] *c.Similiter* 3.*q.*5. [d] *c.omnem.*3.*q.*5.*c.cum dilectus de accuſ.* [e] *c.accuſatus.*3.*q.*5. *& ſeqq. c.cum oporteat. de accuſat.* [f] *c.neganda.*3.*q.*11. [g] *c. de cætero. de teſtib.* [h] *l.qui accuſare, ff. de accuſat. c.prohibetur.*2.*q.*1. [i] *l.fin.C.de accuſat.* [k] *Nau. l.*5.*conſ.*3.*nu.*2. *& conſ.*7.*de accuſat.*

Dein

Deindè, nullus, ſub talionis pœna, accuſare poteſt, de crimine, quod per teſtes idoneos probare non valet. *Valliſ. c.* 10.

Accuſatum aliàs, & correctum, ſiuè apud Superiorem, ſiue apud Capitolum, ſcienter accuſans, nō audiendus, ſed talionis pœna plectendus eſt. *Salmant. c.* 10. *Ibid.*

Cui pœnæ ſubiacet accuſans aliàs accuſatum, de ijs, quæ tanquam falſa, iam reiecta fuerunt, niſi ad nouas probationes ſe obligaueri t In quibus deficiens, eam pœnam ſubeat, quæ reo deberetur, ſi legitimè probaſſet. *Ibid. Valliſol. c.* 7. *Gloſſ fin. in fin. de accuſat. Alexand. ibid. col.* 3. *Foller. in prac̃t. crimin. fol.* 50. *nu.* 50.

Nullius accuſatio recipienda eſt, niſi priùs iuret ſe malo zelo ad accuſandum non moueri, & ad probandum ſe obliget, ſub pœna talionis. quòd ſi ex inaduertentia, vel ignorantia Iudicis non fiat, declarari debet quemlibet accuſatorem ad pęnam talionis obligari. *Salmant. c.* 10.

Accuſatio de crimine in genere, & non expreſſo accuſatoris nomine, nullo modo recipienda eſt, ſed ea ſolum, qua delictum in numero, cum loci, perſonarum, & temporis circumſtantijs offertur, vt poſſit & reus ſe tueri, & actor, ſi non probauerit, pœnam talionis ſubire.

Accuſans de pluribus criminibus, niſi expreſsè obliget ſe ad probandum omnia, ſi vnum, aut alterum de obiectis probauerit, à talionis pœnaliter exiſtet. *Abb. in c. licet de probat. c. cum eccleſia*

cleſia Sutrina de cauſis poſſeſſ. & prop. Franciſc. Viuius deciſ. Regn. Neapol: 360. & alij apud Bouerium. c. 18. Gloſſ. in c. 2. extra de calum. & alijs in c. qui non probauerit. 2. q. 3.

Actore non probante, reus, abſque alia iuſtificatione, abſolutus cenſeatur.

Accuſator ſemiplenè probans delictum oppoſitum, per vnum teſtem, omni exceptione maiorem, vel infamiam, vel id ſe audiſſe à viris fide dignis, talionis pœnam euadit, niſi reus plenè ſuam innocentiam probaret; quia tunc minori aliqua, & arbitraria pœna actor plectendus eſset.

Accuſans ſcienter aliquem de falso, calumniatoris pœnam incurrit.

Qui [a] alium accuſauit, & eius accuſatio recepta fuit, iuxtà formam traditam, à proſequenda accuſatione ſine Superioris conſenſu, recedere non poteſt, niſi propriam iniuriam proſequatur; tunc enim licitum ei erit ſuo iuri cedere.

[a] *l. fur. ff. de his qui notantur infamia. Gloſſ. in c. 1. de colluſ. deteg. l. 1. C. ad Turpilianum. l. ſi quis, ff. de his rui.*

Accuſationes [a] contra Prælatos, ac inſignes perſonas, quales ſunt Patres Ordinis, & Prouinciarum, Generales, Lectores, ac clariſſimi Prædicatores non ſunt recipiendæ, niſi à perſonis, de quarum zelo non ambigatur, quarumquè vita omnino laudabilis exiſtimetur; vt grauiſſimè ſacri Canones decreuerunt. [a] *c. ſi qui ſunt, & c. querend. 2. q. 7. S. Thom. 22. q. 68. art. 1. ad 2. Sot. l. 5.*

de iuſtit.q.1.art.1.Clar.q.74.v.Quæro ergo.

Receptam ſemel accuſationem,niſi ex conſenſu actoris, vel Superioris authoritate, Iudex abolere non poteſt,& tunc minimè, cùm delatio, ac punitio criminis, ad euidens religionis emolumentum vergere dignoſcatur.

Legitimo accuſatore comparente, non poteſt Iudex accuſationem reſpuere; ſed tenetur illam acceptare,& prout de iure,procedere.

In vna accuſatione, ſiue libello non poſſunt plures accuſari,niſi plures ad idem delictum committendum concurrerint. De pluribus autem delictis, ſiuè ex eodem, ſiuè ex diuerſis factis reſultent, idem accuſari poteſt. *Leo Zābell.in ſua praxi.c.8.n.5.apud quem alij.*

Denunciatio.

EVangelica, [a] ſeù fraterna reſpicit emendationem Fratris, actum charitatis,& bonum delinquentis,vt ſcilicet reſipiſcat: Iudicialis [b] verò reſpicit punitionem, actum iuſtitiæ, bonum priuatum,aut communitatis, vt malus puniatur in aliorum exemplum. Illa [c] accedit ad Superiorem tanquam ad patrem,iſta tanquam ad Iudicē,

[a] *D.Thom.2.2.q.33.& 68.69.& alij.* [b] *Salmant. c.10.* [c] *Matth.18.ſi te non audierit.*

Hinc nullus fraterne denunciare debet, niſi Euangelica correptione præmiſſa, excepto caſu, quo iudicialis correptio magis profutura credetur,

retur,& eò minùs, ſi Fratrem, remotis etiam labendi occaſionibus, viderit emendatum; iam enim lucratus eſt Fratrem, ſi is eum ſecretò corripientem audierit. *S.Thom.ſup.c.licet bel. de Simon.*

In iudiciali autem denunciatione, ſi delicta ſint publica, & exceptuata, correptio charitatiua non eſt neceſſaria. Priuata delicta dicuntur, quæ priuatam denunciantis, vel propriam delinquentis perniciem concernunt, vt Gula, Superbia, Ira, &c.

Publica verò, quæ in publicum Religionis detrimentum vergunt: vt, Crimen Læſæ Maieſtatis vel diuinæ, vel humanæ, Hæreſes, Blaſphemiæ, Sortilegia, Profanationes Sacrorum, Conſpiratio in Generalem, qui eſt Princeps Religionis, & in Prouinciales, eorumque Commiſſarios, ac Superiores locales, eorumque Vulnerationes, Percuſſiones, Homicidia, Subornationes in electionibus, Simoniæ, Peccatum nefandum, Fornicationes, Adulteria, dummodo periculum ſit, hæc tria vltima publicari poſſe, ſecùs inter publica, & perniciosa numerari non debent. In quo etiam fragilitas, vel peccandi libido oblata, vel captata occaſio, ſeu malitia, conſideranda ſunt. In priuatis item delictis, licèt regulariter charitatiua correptio præcedere debeat, tamen quando emendationis ſpes non affulget, nec tũc erit præmittẽda: *Vide Bouer.in praxi à c.9.ad 15.*

Inhabilis ad accuſandum, eſt etiam inhabilis ad denunciandum iudicialiter.

Denuncians iudicialiter, tenetur tempus, locum, crimen adnotare, ac teſtes nominare, quos deinde Iudex ex officio examinare debet, ſi denunciatorem accuſare rationabile iudicauerit.

Si facta demum denunciatione, denunciator inſiſtit apud Iudicem, eumque ſtimulat ad procedendum, & puniendum; quia tunc perſonam actoris, ſub titulo denunciatoris abſcondit; tenetur Iudex illum cogere; vt ſe denunciationi ſubſcribat, & ad probandum, tanquam ſubdolus accuſator, obligetur, *Clarus q. 5. nunquid in fin.*

Et[a] licèt purus denunciator talionis pœnæ non ſubiaceat, quia non eſt accuſator, ſed ſolùm viam aperit Iudici ad inquirendum; tamen, ſi falſum denunciauerit, pœna extraordinaria puniri debet.[a] *c. placuit 6.q.2.c. qualiter & quando 1. de accuſat. Nau ar. l. 1. conſ. 11. nu. 4. de offic. Iudicis. c dilectus, de Simonia. l. diuus. l. ab accuſ. ff. de Turpill.*

Aduersùs[b] Prælatos, & magni nominis viros, ab infimæ plebis hominibus denunciationes nullo pacto recipi debent: ſed contra ipſos, vt plurimùm, per accuſationes procedendum eſt.[b] *Inquiſit. extr. de accuſat. Rodrig. tom. 2. q. 5. art. 12. c. in omni negocio, de teſtibus, & communiter DD.*

Per litteras miſſiuas, ſine nomine, nullus Iudex moueatur ad procedendum, inquirendumque. Aliàs proceſſus erit nullus.

Canonicè denuncians, tanquam teſtis examinari poteſt, non qui iudicialiter.

Corpus

Corpus delicti.

DElictum vel eſt permanens poſt factum, vt vulnus, fractura; vel tranſiens, vt iniuriæ, blaſphemiæ, fornicatio.

Corpus delicti, eſt actualis delicti inſpectio, ſi eſt facti permanentis; vel probatio, quod tale delictum commiſſum fuerit, ſi tranſeuntis.

Ante quamcumque informationem, tenetur Iudex inquirere de corpore delicti, & facere conſtare, quòd delictum commiſſum fuerit; proceſſus enim, in quo prius de corpore delicti, præcipuè facti permanentis non conſtat, omninò eſt nullus; & ſi ex ipſo conſtitutus eſſet reus, etiam ſi confeſſus fuiſſet, nihil illi nocere poteſt confeſsio. *L. 1. §. item illud ff. ad Syllanum. Marſil. con* 13. *&* 14. *Maſcardus de probat* §. *poſtquam num.* 48.

Corpus delicti permanentis conſtat, cùm Iudex cadauer, vulnus, incendium, &c. viſitat, coram teſtibus, & ſcribi mandat repertum eſſe tale delictum, ſecundùm formulam ſuo loco aſsignandam.

Corpus delicti tranſeuntis, cùm videri non poſſit, ſufficit conſtare per indicia, & coniecturas, quæ probent commiſſum eſſe delictum. Si enim proceditur ad inſtantiam partis, ſatis eſt ſi iudex examinet teſtes, capiendo informationes contra reum, quæ, vnico contextu, probent delictum

eſſe commiſſum, & à tali deliquente. Debet tamen Iudex non inquirere contra reum, niſi prius conſtet, commiſſum eſſe delictum. etiam ſi teſtes deponant ex ſe tale delictum à tali perſona commiſſum eſſe. *Clarus q.* 4. *Boſs. tit. de examine reor. nu.* 6.

In cauſa veneni, vel lethalis vulneris, vel deflorationis virginis, in quibus Fratres periti non ſunt, ad conſtandum de corpore delicti, adhibeat Iudex Medicos, Chirurgos, & Peritos in arte; ex quorum iurata depoſitione, conſtare faciat qualitates corporis delicti, ſi tamen in illis locis taliũ copia fuerit; & deſcribi faciat omnia reperta circa cadauer, quantitatem vulneris, ligamenta, &c. examinando ſaltem duos teſtes, ſuper repertis, & viſis. Et ſi occiſus repertus fuerit, cuius nomen, patria, cognomen neſciantur, deſcribatur per accidentia extrinſeca, & apparentia ſtaturæ, coloris, veſtium, &c. adnotentur vulnera, & ipſorum forma, & qualitates, nimirum ſi erant mortalia, vel leuia, & in qua parte corporis. *Idem de delict. nu.* 14. *Foller. in praxi fol.* 15. *n.*4.

Vulneratum interroget de Authore, cauſa, tempore, credibilitate, præſumptione eius, qui eum vulnerauit, de ſocijs, de armis diligenter, & omnia cum iuramento depoſita, in ſcriptis apparere faciat. quia contra quem vulneratus nominat, procedi poteſt ad inquirendum, & nolentem reuelare Authorem, cogat Prælatus præceptis, & carcere, vel diligenti cuſtodia, prout vulnerum quali-

tas

tas permittet. *Bolognin. conſ. 5. col. 2. Ignat. in l. Caius ff. ad Syllam. Arg tex. in l. cum legeretur ff. de legib. 1. vbi Aretin.*

Nominatus autem à vulnerato, ſi ſit ſuſpectus de fuga, poterit ad cuſtodiam, ante informationes detrudi in carcerem.

Querelatus, & confeſſus delictum tranſeuntis facti, condemnari poteſt, etiam ſi de illius corpore non conſtet; quia hæc aliter probari non poſſunt. Secùs dicendum eſt de delicto permanente in quo nihil operatur confeſſio rei, ſi de corpore delicti formiter non conſtiterit.

Ex qua regula excipitur caſus occiſi, cuius corpus non reperiretur, ſed apparerent aliqua ſigna effuſi ſanguinis. Si his accederet rei confeſſio, condemnari poterit. *Leo Zambell. c. 9. fine.*

Inquiſitio.

INquiſitio, qua Iudex ex officio crimina inquirit, vel eſt generalis, vel mixta. *Hoſtienſis l. 4. tit. de inquiſ. §. 1. Felinus in rubr. de accuſ.*

Generalis reſpicit omnia delicta, & omnes omninò perſonas, ſpectatque ad Generales, Prouinciales, & eorum Commiſſarios, ac Viſitatores, ad vniuerſitatem cauſarum deſtinatos.

Specialis, inſtituitur contra ſpeciales perſonas, de certis criminibus.

Mixta vel eſt ſpecialis quoad delicta, & generalis, quoad perſonas; vt cum ſcitur crimen, igno-

ratur verò Author; vel eſt generalis quoad delicta, & ſpecialis quoad perſonas; vt cum Fratres talis Conuentus infamati ſunt de tranſgreſsionibus Regulæ, eæ autem neſciuntur.

In generali Inquiſitione Iudex à nullo iuramentum exquirere debet. Admoneat tamen ſubditos, & per ſanctam obedientiam præcipiat, vt dicant, quæ Dei gloriam, & Religionis candorem concernunt, dummodo occulta non ſint. *c. Roman. de ſenſib. in* §. *ſanè.*

Ideò, nè de ſpeciali perſona, vel delicto occulto in Inquiſitione generali perquirat, omnino cauere debet. quod ſi fecerit, vltra mortalem culpam quam committit, officio deſtituendus eſt, & Subditus, quibuſuis præceptis adactus, reſpondere non tenetur, vtpotè non iuridicè interrogatus, ac tandem Inquiſitio ſpecialis, quæ ſuper huiuſcemodi diffamationem fortè inſtitueretur, nulla eſt eò ipsò. Ab hac tamen reſtrictione Prouinciales excluduntur, ad quos ſindicandos deſtinantur Viſitatores. vnde illis integrum erit, de Prouincialium regimine in genere, & in ſpecie inquirere nominatim, etiam nulla infamia præcedente: non tamen ad illorum vitam, & mores deſcendendo, quod etiam de guardianis fieri debet. *Valliſol. c.* 10. *Aretin. c.* 2. *Valliſol. c.* 7. *c. Inquiſit. de accuſat iuxta gloſ. Nauar in c. inter verba* 11. *q.* 13. *coroll.* 61. *n.* 648.

Poterunt etiam Viſitatores Prouinciarum, de ſuo præcedeſſore immediato, generaliter inquirere

rere

rere, vt vel hac ratione in ſuo munere cautiores incedant. *c. eaquæ de ſtat. monarch. §. ſequentes.*

Occultum autem in iure nominatur, quòd licèt duobus, vel tribus teſtibus notum, ſit de illo tamen nulla exiſtit infamia.

Quòd ſi delicto aliàs occulto, per duos, vel tres teſtes aliquis fuerit conuictus, is non publicè, ſed coram iiſdem teſtibus ſecretò puniendus eſt, niſi atrox delictum eſſet, cuius correctio cæteris tranſiret in exemplum. *Vallisol. c. 7.*

Et ſi principalis ipſe in Inquiſitione generali, vel alio quocũque modo, antequam infamia notatus ſit, vel ab accuſatore præuentus, ſuum crimen Iudici fateatur, publicè puniri non poteſt, etiam ſi poſtmodum accuſatus eſſet; ſed illi coram Diffinitoribus, vel probatis aliquibus Patribus, ſalutaris pœnitentia imponi debet, ſumpta tamen in ſcriptis ipſius depoſitione, ne relabendi occaſionem ex impunitate arripiat. *Vallisol. c. 7. Salmant. c. 7.*

In generali Inquiſitione, etiam inhabiles, & exceptuati admittuntur.

Si Vnus, aut alter ſubditus occultum delictum aperiat imprudens, & ex inquiſitione generali nulla contra reum reſultet infamia; Iudex contra ipſum procedere non poteſt, niſi ipſum paterne, & ſecretò admonendo.

Nulla in generali Inquiſitione infamia requiritur. *Trid. ſeſſ. 7. cap. 10.*

Quod in illa ad Prælatum defertur, tanquam ad

Patrem, in ſpecialem Inquiſitionem deduci non poſsit; ſed ſolùm paternè corripi, etiam ſi multi id detulerint; dummodò patrem, non Iudicem interpellarint, tunc enim eſſet ſimul actor, & Iudex: niſi ex infamia, vt Iudex procedat ad formandum proceſſum.

Articuli, ſuper quos Inquiſitio generalis, ſeù Viſitatio inſtituenda erit, ſunt illi, qui in Statutis generalibus deſcribuntur, quos Viſitator deſcriptos habere debet, & circa primum, & ſecundum, & deinceps inquirere. *Valliſol. c.* 8.

Scripto ſoli ipſi Viſitatores, maximè in Viſitatione paterna, nullo alio præſente, &c. Subditorum dicta recipiant, præcipuè ea quæ graues, & vlteriores culpas oſtendunt, vt ex ipſo poſtea indicia pro ſpecialibus inquiſitionibus elicere poſsint.

Viſitationes autem huiuſmodi, vltra ſex Menſes conſeruare non debent Viſitatores, nec tenentur: quod etiam in Statutis Ordinis ſeruari mandatur in omnibus proceſsibus, ſeù confeſsionibus Fratrum, & actis iudicialibus; itaque ſemeſtri elapſo, numerando à concluſione cauſæ, cauſis omnibus iam agitatis, & per finalem ſententiam vltimò terminatis, imponitur perpetuum ſilentium. *Salmant. c.* 10. *congr. gener. Deciſ. Rom.* 1603.

Ad retinendam verò deliquentium memoriam & remouenda ex Archiuijs Prouinciarum, odiorum, & ſimultatum ſemina, quæ ex inſpectione

pro-

ceſſuum oriri facilè poſſent, poterunt, ac debeant eorundem delinquentium nomina, cauſæ, liberationes, vel condemnationes in libro Prouinciæ notari, cum ſententijs per extenſum, manu Secretarij Prouinciæ exaratis, ac etiam ipſæ originales ſententiæ, Prouincialis, vel Viſitatoris, aut Comiſſarij, & Diffinitorum ſubſcriptione, ſigillique Prouinciæ impreſſione munitæ fideliter, & ex integro in ijſdem Archiuijs aſſeruari. *Valliſol. cap.* 12.

Tenentur omnes, ſub culpa violatæ obedientiæ, & pœnis Arbitrarijs, delicta notabilia, quæ ſciuerint, iuxta ſuperiores regulas, Prælatis viſitantibus reuelare, etiam ſi Fratris crimen anteà ſecretò correxerint, eo vel maxime, ſi per obedientiæ præceptum adacti fuerint; renuentes autem, aut aliter dogmatizantes, in pœnas Statutorum generalium incidiſſe certum eſt. *Valliſol. cap.* 10.

Si quis autem in Viſitatione Fratrum defectus non manifeſtauerit, ſed malitiosè, & callidè eos in aliud tempus, cuicumque Ordinis Prælato manifeſtandos, aut litteras contra quempiam ſeruauerit, & poſtea in iudicio, ſeù viſitatione deduxerit, produxerituè, audiri non debet, ſed eò ipsò actibus legitimis perpetuò priuari, & infamis declarari. *Valliſol. c.* 7. *c. qualiter, & quando.* 2. *c. cum oporteat. c. inquiſ. de accuſat.*

Specialis inquiſitio, quæ ex Generali deducitur, niſi infamia præceſſerit, per duos ſaltem teſtes legitimos,

gitimos, initio proceſſus probata, nullo modo fieri poteſt: acta aliter facta, nulla ſunt. Niſi reus præſens de huiuſmodi probatione non excipiat. Exceptis ſequentibus caſibus. *c. licet beli. de Simon. c. Deus omnipotens. 2. q. 1. & comm. DD. Rodrig. to. 2. q. 5. art. 6. Nauar. & alij in c. qualiter, & quando. cit. Nauar. in Rubric. de Iudic. n. 86. Leſſius de iuſt. & iur. l. 2. c. 29. dub. 15. & alij. B. Io. à Capiſtrano in c. tua nos de cohab. clericorũ. Nau. ſup. & alij. c. at ſi clerici, de iudicijs. Zambell. in regul. c. 6. n. 18. Aretin. in praxi c. 15. Inciſa tract. 3. c. 9. Bouer. in direct. c 6. Innoc. in c. bona. 1. extra. de elect. Nau. in manuali c. 18. n. 38. & alij contra Sotum. S. Th. & alij. apud Bouer. ſup. c. 6.*

Primò, ſi ſint delicta exceptuata, vt læſæ Maieſtatis diuinæ, vel humanæ, Homicidij perſonæ eminentis, Subornatio in electionibus, Simonia, Sodomia, Sacrilegium in Monacho, &c.

Secundò, ſi crimen in iudicio committitur, vt ſi teſtis falſum deponit, actor calumniosè agit, &c.

Tertiò, ſi delictum committatur notoriè coram Iudice, ac teſtibus; tunc enim poteſt delinquens oretenùs incontinenti examinari, & condemnari; & hoc incontinenti, durat per tres dies.

Quartò, ſi habeatur confeſſio iudicialis, facta cum iuramento, ſiuè ſit coram Iudice competẽte ſiuè non: ſiuè facta ex profeſſo, ſiuè incidenter: ſiuè ſit delicti circumſtãtia, ſiue aliud diſtinctum. Ac etiam ſi in iuditio conſtet iudici, per depoſi-

tiones

tiones teſtium, (etiam ſi incidenter) commiſſum eſſe crimen: tunc illa notitia, quæ induit rationem ficti accuſatoris, infamiam ſupplet, & aperit viam Iudici ad inquiſitionem ſpecialem; in alio tamen proceſſu formando, ſi delictum ſit à principali dictinctum. Tandem, ſi quis confeſſus ſit crimen extraiudicialiter coram multis, & hæc iactatio, per duos teſtes conteſtes, probetur.

Quintò, ſi delictum ſit ità euidens, & notorium, quòd nulla valeat tergiuerſatione celari, vtpotè, ſi fiat coram Conuentu, vel maiori parte, illius, etiamſi accidat aliquando, euidens eſſe delictum, & ignorari authorem. Tunc enim ſine famæ probatione, poteſt contra authorem inquiri: non tamen poterit condemnari, niſi duo ſaltem teſtes, de criminis patratione deponant.

Sextò, ſi euidentia adſunt indicia contra aliquem de patrato delicto, & illa congruenter probata ſint, vt ſi factum ſit furtum iam notorium, fur autem ignoretur, inueniantur tamen aliqua apud Fratrem, quæ furtum indicent, poterit Iudex ſine fama, ad inquiſitionem contra talem furem deuenire. Item ſi de commiſſo crimine adſit in communitate, vel eius maiori parte vehemens ſuſpicio contra aliquem, poteſt Iudex contra illum ſpecialiter inquirere.

In his omnibus caſibus, ſine præcedente infamia, contra ſpeciales perſonàs procedi poteſt. ſicut etiam dum per accuſationem, denunciationem, vel exceptionem proceditur. *c.tuis c. nu.*

per-

per. de teſt. & l. iurand. C. *eodem tit.*

Iuramentum exhibeat Iudex Teſtibus, dum ſpecialiter inquirit, ſecùs acta ſunt nulla. Sacerdotibus quidem tacto pectore, reliquis verò tactis ſacris Scripturis, vt moris eſt.

In hac ſpeciali inquiſitione, ac etiam in omnibus alijs actibus ad contentioſum forum ſpectantibus, (paterno foro excepto) Iudex Secretarium, ſeù Scribam peritum & fidelem, ſibi eligere debet, qui omnia cauſæ merita in ſcripta redigat: quem Notarium ex indulto Apoſtolico creet. Pius V. *debitum paſtoralis officij* Iul. 3. 27. Februarij 1554. Laertius Cherubinus ad d. conſtit. Pij in Margine §. 2. Paſſarelus pag. 244. Rodrig. tom. 3. q. 8. art. 1. Poſſunt autem creari tam à Generalibus, quam à Prouincialibus, & Superioribus localibus. Caſtellin. de elect. c. 20 Peiri. ad conſtit. 9. Pij. V. n. 8. Ab eoque fidelitatis iuramentum excipiat, quòd eſt de eſſentia talis officij, cuius in ipſo proceſſu monumentum appareat, vt vel hac ratione legitimus ſit proceſſus. Aſſumere enim duos Aſſeſſores ad teſtium, & rei depoſitiones excipiendas, nec Religioni honorificum, nec cauſis vt plurimum vtile euadit, in quibus ſilentium maximè commendatur. Niſi hanc aſſiſtentiam in repetitione teſtium, in tortura, in ratificatione poſt torturam, vel in aliquo notabili cauſæ actu Iudex expedire cognouerit.

Ad hæc, ad ſpecialem inquiſitionem ex officio deſcendi non poteſt, niſi conſtito priùs de

cor-

corpore delicti, iuxta formam inferiùs aſſignandam. *Valliſol. c. 10. c. 1. ff. ad Syllan. §. item aliud, & communiter omnes.*

Exceptio.

HIc eſt vltimus modus procedendi, & poteſt bifariam iniri, nimirum Ciuiliter, & Criminaliter. *Salmant. c. 10.*

Ciuilis exceptio eſt, dum repellitur Iudex, teſtis, ac electus, vel eligendus, contra quos adducuntur inhabilitates, & excluſiones, & nil aliud intenditur, niſi ipſorum repulſio à recenſitis muneribus, nulla autem ipſorum punitio.

Hinc quæcumque talis exceptio, ſi probat, puta quia Iudex, Teſtis, eſt inimicus, infamis, &c. tunc repellantur à iudicio, & à teſtimonio; nulla tamen illis, nec ordinaria, nec extraordinaria pœna imponitur. Pari modo nec Excipiens talionis pœna plectendus eſt, ſi excipiendo non probat: ſed ſub iudicio, & teſtimonio talium remaneat. Præterea ſine Exceptore præſente, & Excipiente, nullo modo Iudex poteſt proceſſum exceptiuum incipere. Præcipue vbi de electione, & electo ageretur. *Speculator. 3. p. tit. de except. n. 3.*

Si quis excipit contra electum, & exceptionem non probat, pœna arbitraria puniri debet. Si contra eligendum, mitiori pœna mulctandus eſt; vt falſis criminationibus aditus occludatur. *c. ſuper his de accuſat. Speculator ſupra. Clar. l. 5. §. fin. q. 19.*

q. 19. Villag. lib. 3. tract. de exception. Clar. ſupra v. Criminaliter autem.

Criminalis exceptio, non ſolum intendit excludere, ſed puniri excluſos de obiectis criminibus, & probatis; & tunc naturam accuſationis induit, vnde exceptor deficiens, talionis pœna puniri debet.

Si ciuilis ſit exceptio, in eodem proceſſu terminanda eſt; ſi criminalis, in alio.

Contra eligendum in ipſo electionis die exceptio non debet admitti, niſi tam in promptu eſſet probatio, vt breuiſſimo tempore expediri poſſet exceptio.

Criminalis verò nullo modo audienda eſt, ſed ſuis dilatationibus agitari debet, vt exceptor probare, & reus ſe tueri valeat.

Indicia.

INdicia ſunt maleficiorum ſigna, ex quibus Iudex contra delinquentes ad inquirendum mouetur. *c. ſtudijs. de præſumptionibus Angel. de malific. v. fama publica n. 9.*

Hæc vel leuia ſunt, vel grauia, vel grauiſſima; & licèt Iudicis prudentiæ horum diſcrimina vt plurimùm relinquantur: attamen vt illius iudicium iure tam controuerſa, minùs quàm fieri poteſt, à ſemità veritatis aberret, per ſequentes propoſitiones indiciorum materiam explicamus. *Bald. l. ſeruos.* C. *de teſtib. Idem de Indic. n. 399. Clar. q. 21. v. ſed pone & q. 45. v. final. Farin. q. 41. nu. 17.*

*nu.*17. De *regul. iuris in 6.c.ſemel. malus. Bald. de Indic. nu.* 175.*Clar. q.* 21. *v.inimicitia.Bart. conſ.* 191.*Bald. in c.* 1. *de pace vi firman.Fel. in. c. veniens* 1. *de teſt. & alij.*

Indicia leuia ſunt. Dictum teſtis inhabilis: niſi per torturam inhabilitatis maculam abſtergat, tunc enim non indicium, ſed teſtimonium reputabitur.

Dictum ſocij criminis, quia tunc non eſt teſtis, ſed denunciator, niſi tortura confirmetur, quia tunc facit inditium graue, & vehemens. Conſuetudo delinquendi in eodem crimine, bis, teruè, ſecundùm regulam legis: Semel malus, &c. niſi per triennium probetur cum laude vixiſſe. Phiſonomia mala, Rubor, Pallor, Timor, Inconſtantia, quæ ſolent ſæpè eſſe fallacia indicia. Inimicitia non capitalis, nimis leuis eſt, ſi grauis & capitalis fuerit, etiam ad capturam rei ſufficit. Fama, ſi originem trahat à viris probis, & honeſtis, eſt indicium ad ſpecialem Inquiſitionem. Et ſi ſtatim ex delicto emerſerit à perſonis fide dignis ſufficit etiam ad torturam. Hæc omnia, & ſimilia dicuntur indicia leuia, quia ſolum ſufficiunt ad aperiendam viam Iudici, vt ſpecialiter inquirere poſſit, non tamen conſtituere reum,& eò minùs torquere, niſi alijs indicijs adiuuentur, tranſeantque in grauis indicij naturam.

Indicia grauia ſunt Confeſſio [a] extraiudicialis, vel facta [b] ſine vi,metuuè coram Iudice incompetente: Scriptura manu rei facta,vt litteræ amato-

riæ. Minæ,[c] delictum præcedentes, à viro improbo prodeuntes, secùs ſi à probo, alioqui excandeſcente: tunc enim ad inquirendum ſolum ſufficit. Sequeſtratio ſolius cum ſola, in loco ſecreto, & ſuſpecto, obſcuro, vel obſeratis foribus, vel nocturno tempore. Exclamatio puellæ, vel pueri, vel offenſi cum fuga, vel tremore, vel pallore delinquentis. Variatio,[e] Vacillatio, Mendacium Rei non ſtupidi, nec obliuioſi circa delicti ſubſtantiam, non tamen circumſtantias; [f] Fuga Rei poſt delictum, & ante incæptam informationem, vel etiam [g] poſt, iuncta ſama, vel cum fractione carcerum, niſi indebitè detineretur, probat delictum. Inuentio [h] rei furatæ apud aliquem, niſi probet vnde habuerit, vel ſit vir bonæ famæ, & rem publicè teneat. Vel rerum, quæ inuentæ eſſent loco delicti, vt liber, pallium, gladius, corona, &c. niſi doceat, vnde eas habuerit. Confeſſio [i] facta in tormentis, & retractata in ratificatione. Hæc omnia indicia, quæ præſumptiones etiam dicuntur, ſufficiunt ad inquirendum, & ad conſtituendum reum, & ad illum torquendum ſi negauerit. [a] *Clar. q.* 21. *v. confeſſio extra iuditialis. Farin. q.* 33. *nu.* 16. [b] *Farin. q.* 51. *nu.* 47. [c] *Couar. lib.* 2. *Variar. c.* 21. [d] *Inciſa tract.* 8. *de indicijs.* [e] *Pariſ. de ſyndicatu. v. Tortura. Carrer. in pract. nu.* 119. *Farin. q.* 52. *n.* 20. *& q.* 66. *n.* 100. *Inciſa tract.* 8. *de indicijs.* [f] *Boſsius de indicijs nu.* 49. [g] *Farin. q.* 48. *nu.* 25. 30. *Boſſ. deciſ.* 215. *Gomez. c.* 9. *de lict. nu.* 11.

11.[h] *Farin. q. 57. nu. 74.* [i] *Pariſ. de Syndic. c. 6. num.* 1.

Indicia grauiſſima, quæquè violenta dicuntur, orta ex maximis, & euidentibus coniecturis, mouent mentem Iudicis ad certitudinem quandam moralem, quòd reus tale delictum commiſerit, nedum ſufficiunt ad inquirendum, & conſtituendum; ſed etiam ad condemnandum. Vt ſi quis [k] nudus cum nuda in eodem lecto deprehendatur, fornicatio præſumitur. Si quis ſtricto [l] enſe, & ſanguine conſperſo exeat de domo, vnicam ianuam habente, in qua ſit occiſus, tamquam homicida condemnari poteſt; niſi aliqua defenſione delictum minuat, quia tunc pœna extraordinaria puniri poterit, exceptis attrociſſimis, quæ pœna ordinaria debent puniri. [k] *Gloſſ. in c. ſi quis vxorem. 32. q. 1. c. ex literis de preſump. vbi DD.* [l] *Bart. l. fur. eſt manifeſtus ff. de furtis. Bolognin. in l. luant cuncti. C. de probation. Farin. q. 52. num.* 54.

Omnia [m] indicia cuiuſcumque generis ſint, nulla reputantur, niſi quodlibet ipſorum per duos ſaltem teſtes conteſtes integros probata ſint. [m] *Clar. q. 2. 2. Farin. q. 37. Marſil. in practic. §. diligenter.*

Licèt [n] Iudici indicia inter ſe copulare, quia indicia ad inuicem ſe adiuuant. Vndè licèt vnum indicium leue ad torturam non ſufficiat, iunctum cum alio ſufficit, vt dictum vulnerati, & conſuetudo delinquendi in eodem genere, faciunt vnum

indicium ad torturam [n] *Inciſ. tract. 8. de inditijs c. 6. n. 9. Bertus in praxi tit. 11. c. 6. Ambroſ. l. 4. c. 1. n. 20.*

Item [o] ex dictis alia inditia elicere, illaque leuia, vel grauia declarare, prout loci, perſonæ, gradus, conditionis, ætatis, & aliarum moralium circumſtantiarum ratio ſuaſerit. Non tamen ad libitum, ſed iuris arbitrio conſentanea. [o] *Panorm. in c. cum in contempl. de regul. iuris. Barth. in l. fin. ff. de quaſtion.*

Sint præterea indicia in ſua claſſe luce meridiana clariora, certa, non dubia; non æquiuoca, concludentia, & delictum inferentia, ita vt ſola rei confeſſio deeſſe videatur. Secùs acta erunt nulla, & Iudex ad famæ reſtitutionem, & ad omnia damna tenebitur.

Fama, Infamia, Clamoroſa inſinuatio.

SPecialem his titulum deſtinamus, quia de eis inter inditia, accuratior ratio haberi debet.

Fama, eſt communis opinio, voce manifeſtata, ex ſuſpicione proueniens; ſi circa malum, eſt infamia. quæ ſi ad aures Superioris ſepiùs deferatur, dicitur Clamoroſa inſinuatio. *Bart. l. de minor. ff. de quaſtion. c. qualiter, & quando de accuſat. Clarus q. 6. & alij DD. communiter.*

Hæc fama, ſeu infamia, quæ viam inquiſitioni pandit, nulla eſt, ſi à viris probis, honeſtis, non maleuolis, ortum non habet.

Indè

Indè in principio proceſſus conſtare debet, ſaltem per duos teſtes conteſtes, quòd aliquis ſit infamatus de delicto, ijque cum iuramento teſtari debent, ſe id audiſſe communiter in Conuentu: & expreſsè interrogari, à quibus audierint; quos ſi non nominant, nulla eſt famæ probatio.

Duabus probationibus oppoſitis de fama, bona malæ præualet, ſicuti etiam, ſi per triennium honeſtè vixiſſe probauerit, malam famam in contrarium extinguet. *Boſſ. in pract. tit. de facien. defenſ. n.* 8. *Clar. q.* 5. *Ghisler. de Iudic. regul. c.* 16. *Farin. q.* 9. *nu.* 1. *DD. in c. qualiter, & quando extr. de accuſat. Aretin. pract. c.* 16. *c. quoniam contra extr. de prob. Maſcard. in l. de Min. §. penult. nu.* 104. *Zambell. in regul. crimin. c.* 4. *n.* 15.

Clamoroſa inſinuatio non eſt neceſſaria, niſi quando procedendum eſt contra Prælatum, Conuentum, & grauiſſimam aliquam perſonam, Contra alios ſola infamia ſufficit.

Non erit legitimus proceſſus, niſi in illius initio probata ſit fama, non ſolum delicti, ſed etiam delinquentis, eo caſu, quo ſpecialiter contra aliquem inquiratur. niſi reus, vt alibi dictum eſt, id ſciens, de nullitate non exceperit.

Teſtes deponentes de fama, tenentur dicere, de cauſa ſcientiæ famæ, ſaltem groſſiori modo declarantes quid ſit fama. aliàs depoſitio non ſubſiſtit.

Teſtes.

QVoniam munus teſtium publicum eſt, & ex ipſorum depoſitionibus totum iudicij robur dependet, vnde indiciorum, & probationum fortitudo dimanat, ideò de teſtibus ſubiungendum eſt. *Gloſſ. in rubrica extr. de teſt. & in l. ſi quando. Bart. C. de teſtib. l. 3. ff. eodem Clar. §. fin. q. 6. & 24. v. ſciendum eſt.*

A teſtimonio ferendo contra reum, excluduntur omnes, qui accuſare non poſſunt, niſi criminis immanitas, difficiliſquè probatio aliud ſuadeant. in quibus etiam caſibus exceptis teſtificari non poſſunt ij, qui iure naturali, vel diuino à teſtificando excluduntur; vt ſunt Hæretici, Apoſtatæ, In fide ſuſpecti, Publici criminoſi, Falſi teſtes, Conſpiratores, Calumniatores, Infames, Inimici etiam non capitales, etiam reconciliati, Inimicorum conſanguinei vſque ad quartum gradum, Eorundem nimium Familiares, Fautores, Procuratores, Aduocati, Accuſatores, Furioſi, Suſpecti, ideſt, qui in omni exceptione maiores non ſunt. Excomunicati, niſi priùs abſoluantur. Ad defenſam autem admitti poſſunt teſtes inhabiles, quorum probationes iudicis arbitrio remittuntur.

Teſtis falſus eſt, qui iuratus veritatem negat, vel occultat, vel eſſentialia tacet: qui in alium ſenſum dicta interpretatur, qui depoſitiones mu-

tilat,

tilat, qui dubium pro certo affirmat. Qui ſi in vno eſſentiali, vel in facto principali falſus deprehendatur, in omnibus vt falſus habendus eſt: ſecus ſi in extrinſecis. Falſus autem conuinci poterit, vel ex ſuis dictis, ſuaque depoſitione, vel ex alijs teſtibus. Quòd ſi vnus ex duobus affirmaret, alter autem negaret, neutri credendum erit, & neuter de factò condemnari poterit: falſum verò deponens ad defenſam, pœna extraordinaria puniri debet. *Clar. q.* 24. *v. item ſcias ſpeculat.* 3. *p. tit. de inquiſit.* §. 1. *n.* 72. *Far. q.* 62. *nu.* 90. *L.* 1. §. *præterea ff. dè ſicarijs. c. ſemel m alus de reg. iur in* 6. *Far. q.* 67. *nu.* 159. *Clar. q.* 53. Farin. *q.* 57. *Arg. c. cum Eccleſ. de cauſ. poſſeſ. Alex. con.* 70. *Couar. variar. l.* 2. *c.* 13. *nu.* 8. *Clar. q.* 53. *Alexand. de præſump. reg.* 2. *præſump.* 29. *Cæſar de Graſſ. deciſ.* 21. *Gloſſ. l. de tutela. C. in integrum reſtit. Clar. ſup.* Far. *queſtion.* 66. *nu.* 329. Boſſ. *tit. de oppoſit.. contra teſtes. nu.* 3. *Barth. in l. ſi quis graui ff. ad Syllan. Clar. q.* 25. Farin. *ſup.*

Teſtis varius eſt, qui in eodem iudicio, circa factum principale, & ſubſtantialia, contraria deponit, & variationis cauſam non affert, huius teſtimonium nullum declaratum eſt; ſi contraria in diuerſis iudicij depoſuerit, etiam vt falſus, & periurus puniendus eſt. Si in ſecundo examine reuocauit primum, ſecundo ſtandum erit, dummodò id antè triduum fecerit, vt ſubornationi aditus præcludatur. Si dicta varia concordari poſ-

ſunt, à Iudice concordentur. Si in primo dicat, Credo: in ſecundo aſſertiuè deponat; ſecundum præualet. ſi in primo dicat,ſe nihil ſcire,in ſecundo de facto deponat, non audiatur. ſi extra iudicium negauit, in iudicio affirmauit, credendum eſt ſecundo, niſi in primo cum iuramento negaſſet, quia tunc vt periurus puniri debet, tanquam poſitus inter duo iuramenta contraria. Reuocanti extra iudicium,etiam ſi in mortis articulo,quod in iuditio cum iuramento depoſuerat, non creditur, ſed iuratæ depoſitioni ſtatur, niſi in articulo mortis etiam cum iuramento dictum retractauerit. Quia non eſt præſumendum velle Religioſum cum tali periurio ex hac vita diſcedere. Vniuerſaliter teſti vario non creditur, niſi variationis maculam in tormentis abſterſerit.

Teſtes in eſſentialibus diſcordantes, ſi adducti pro reo, pares fuerint adductis [a] contra reum, illi præualent. Si alios numero,vel dignitate exceſſerint, ijs credatur, niſi pij, prudentiſque Iudicis præſumptio aliud ſuadeat. Excedentibus his numero, illis dignitate,dignioribus credendum eſt.

[a] ***Stat. Salmant.** c.10. **Abb.c.bonæ de elect.c.** cum **p. de accuſ.** arg. c. cum ſunt. de **reg. iur.** in 6. **Graſſ.deciſ.**69. **nu.** 4.**Farin. q.**65.c. **in noſtr.** de **teſtib.***

Vacillans [a] in dicto teſtis eſt, qui dictum reuocat,vel reuocatum affirmat dicendo ita eſt,imò ità; ibi erant, ſed non ibi; hinc eos tranſeuntes vidi,imò illinc.Huius depoſitio nulla eſt,niſi tor-

tura; firmitatem vacillationi contulerit. Semel autem reuocans dictum in vno examine, vel ſe ipſum declarans, vacillare non perhibetur. [a] *c. ſi teſtes q. 2. c. cum Eccleſia, de cauſæ poſſ. Farin. quæſtion. 66. n. 48. Foller v. teſt. diligenter c. 8. num. 47.*

Teſtis, [b] qui in dubio deponit, per forſan, mihi videtur, non bene recordor, &c. nihil probat: ſi enim à dicto obſcuritas per Iudicis prudentiam tolli non poteſt, omninò excludatur crimen. [b] *Farin. q. 68. n. 1. Gloſſ. in c. ſi teſtes. 4. q. 3. c. qui Epiſc. d. 23.*

Deponens [c] de credulitate proxima ſenſui, & actui, vt oſcula, tactus, &c. reſpectu fornicationis probat: ſecùs, ſi de remota, vt ſi diceret, credo adulteratum, quia vidi loquentem cum muliere. [d] Abſolutè loquendo, deponens de credulitate, non probat. [c] *Argum. cap. præterea de teſt. l. ſi vicin C. de nuptijs Far. q. 68. & alij commun.* [d] *c. relatum 5. q. 2. l. teſtium. C. de teſt. Cæſar. de Graſſ. dec. 76.*

Nec [e] probant teſtes ſingulares, ſuper diuerſis delicti circumſtantijs deponentes, vt vnus deponit de vno loco, alius de alio: vnus de vno tempore, alter de altero: vnus de vno habitu, colore, &c. alius de alio, &c. [f] Si enim factum ſit iterabile, teſtes erunt ſingulares: ſi inreiterabile, erunt ſuſpecti de falſo. Niſi in his circumſtantijs, delicti eſſentia conſiſtat, vt ſi inquiratur de obligatione ieiunij die veneris. Tunc enim erit falſitas

ſitas in ſingularitate; Si teſtes ſint ſingulares, quoad diuerſas circumſtantias ad idem delictum tendentes, vt ſi vnus vidit Fratrem cum gladio ſanguineo exire de Cella, alius vidit cum eodem currere, alius vidit, &c. tunc non ſunt ſingulares. [g] Item ſi multi ſingulariter eundem actum viderunt ſucceſſiuè, vt per foramen portæ, vnus poſt vnum viderunt cubantem cum muliere, non dicuntur ſingulares, ſed plenè probant. [h] Cæterum teſtes ſingulares non probant, niſi ad inquirendum, & faciunt indicium ad torturam, ad ſemiplenam probationem, ſi ſuper facto deponunt, non ſuper indicio. [e] *c. licet de probat. & cõmun. DD. Saluant. cap.* 10. [f] *Dan.* 13. [g] *Innoc. & Ioann. Andreas in c. qualiter, & quando l.* 2. *de accuſat. Siluest. vbi teſtis. q.* 3. [h] Farin. *q.* 62. *num.* 80. *&* 324. *c. veniens. c. cum à nobis de teſtib. Abb. in c. bonæ mem.* 1. *de elect. c. licet de teſtib.*

Teſtes [i] inhabiles ex pluribus adiuuari poſſunt, vt dictum ſocij criminis, vel vulnerati, ſollicitati, corrupti, quod regulariter facit indicium ad ſolam inquiſitionem, non ad examinandum reum, vel torquendum [k] (niſi in delictis exceptis, & quæ per ſolos criminis [l] ſocios probari poſſunt; quia tunc iuratum, & per torturam purgatum, facit ſemiplenam probationem; & ſi [m] fuerit adiuuatum per aliud dictum alterius ſocij criminis, facit integram probationem) ſi habuerit adminiculum alterius indicij, ſat erit ad conſtituendum

reum

reum, etiam in rigoroſo examine: & plenè probauit, ſi alterius integri teſtis fuerit teſtimonio roboratum. [i] *Boſſ. dec.* 319. *Clar q.* 21. *Farin. q.* 43. [k] *Gomez. c.* 12. *n.* 16. *Cin. in l. vlt. C. de accuſat. Panor. in c.* 1. *de conteſt.* Far. *q.* 6. *n.* 80. [l] *Far. q.* 62. [m] *Bald. in l. ſi quis in argentarijs.* §. *fin. de edend. & alij.*

Teſtis [a] omni exceptione maior, ideſt cui nihil poteſt opponi, [b] quique talis in dubio præſumitur, niſi aliud opponatur, facit ſemiplenam probationem, & legitimum [c] indicium ad torturam. [a] *l. admonen. ff. de iureiur. vbi* Baldus. [b] *Curtius conſ.* 56. *Innoc. c. dudū* 2. *de elect. vbi Abb. Felin. c. fin. nu* 15. *de præſump.* [c] *Roman. con.* 451. Far. *q.* 37. *n.* 54. *Clar. ſup.*

Teſtes [d] conteſtes, i. eſt in omnibus concordantes, de loco, tempore, facto, circumſtantijs, & ſi non in omnibus accidentalibus (nè conſpiratio videatur) plenè probant, conuincūt, & condēnant. [d] *c. quod verò* 2. *q.* 5. *c. in omni negocio. de teſt. c. cum eſſes. c relatum eodem argum. deuter.* 17. *&* 19. *Matthæus* 8. 1. *Timot.* 5.

Teſtis, [e] vt probet, iurare debet, aliàs non iuratus non facit fidem. Debet [f] citari, vel à ſuperiore vocari, quia vltroneus admitti non debet. [e] *c. tuis. c. nuper de eſtib. l. iurand.* C. *eod.* [f] *L. preſb*, C. *de Epiſc. & cler.*

Examen [g] teſtium integrum, & cum ijſdem verbis etiam barbaris à Notario, vel ſcriba excipi, & deſcribi debet, ne dicta teſtium diuidantur,

nihil

nihil addendo, vel minuendo: ſecùs faciens Scriba pœna falſarij puniendus erit. [g] *c. 1. extra, de crim. falſi. Clar. q. 23. & alij paſſim.*

Interrogatoria [h] ſuggeſtiua, quibus in interrogatione teſti reſponſiones ſuggeruntur, omninò ſub pœna nullitatis proceſſus vitanda ſunt. Illa item, quæ incipiunt, Ad opportunam Viſitatoris interrogationem opportunè interrogatus, &c. & ſine alia interrogatione ſubiungitur reſponſio; etiam fugienda ſunt, niſi quando ex contextu ſermonis, ſola dicti ſuperioris declaratio requiratur. [h] *Chart. de execut. ſint. c. bannit. n. 76. Zãbell. in praxi. c. 10. n. 8.*

Caueant ſub interminatione diuinæ vindictæ Iudices, ne receptis pro fiſco fauorabilibus, relinquant vel interrogationes opportunas, vel dicta à teſtibus in fauorem reorum; omnia enim deſcribi, & interrogari debent, quatenùs cognita veritate, & reis pœna, & innocentibus liberatio concedatur.

Teſtem [i] proteruum, nolentem veritatem fateri, vel irreuerentem, per præcepta, cenſuras, carceres, cogat Iudex ad interrogata iuridicè reſpondere. [i] *Foller. fol.* 121. *l. Ignaus ff. ad Syllan. Farin. q. 61. oppoſ. 11. num. 50. c. peruenit 2. de teſtib.*

Teſtis mutus, ſurdus, peregrinæ linguæ, interrogatur per ſcripturam, per nutus, per interpretes regulares, ſi aderint, ſin minùs per deuotos, ac peritos ſæculares.

In

In principio examinis teſtium, notanda ſunt: Nomen, Patria, Ætas, Religionis tempus, Gradus, Status. Item ſi ex officio aſſumitur, ſi à parte eſt exhibitus, ſi ſuper totà cauſa examinatur, ſi ſuper aliquo articulo, verbi gratia, primo, ſecundo, tertio, &c.

Si [k] opus ſit alios Clericos, ſiue Religioſos, vel ſæculares examinare, id non fiat, ſine expreſſa, ſuorum Superiorum licentia reſpectiuè, quibus etiam ex conſenſu Superiorum prædictorum, initio examinis, iuramentum exhiberi debet, alias nihil probant. Excipiuntur [l] autem hìc grauiſſimæ perſonæ ſecularium omni exceptione majores, quorum depoſitionibus, etiam non iuratis, ſtandum eſſe rationabile eſt. [k] *Inciſ. tract.*7.*de teſt.c.*6. [l] *Bert.in praxi tit.* 21 *cap.* 24.*nu.* 7.

Quod [a] ſub ſigillo ſecreti, aut conſilij, aut auxilij poſcendi gratia quis nouerit, neque denunciare, neque in iudicio tamquam teſtis aperire, niſi aliunde ſciuerit, valet, nè in damnum publicum ſecreti commiſſio cedat. Niſi in Reipublicæ, vel alterius graue præiudicium tale ſecretum vergeret, quod deinde reparari non debet. [a] *Cordub. l.* 1. *quæſtion.*43. *dub.* 2. *Nauarrus in Manual.c.* 25. *num.* 46. *Leſſ.de iuſt. & iure l.* 2. *cap.* 30. *dub.* 6. *Inciſa tract.* 7. *c.* 8. *Petrus Nau. l.* 2. *c.* 4. *nu.*222.

Teſti, [b] qui cauſam ſcientiæ ſui dicti, ſiue ex ſe, ſiue interogatus non reddit, nullo modo fides adhiben-

hibenda eſt in hoc enim tota vis teſtimonij conſiſtit [b] *Baldus in l. ſolam C. de teſtib. Ambroſ. l. 1. c. 2. l. teſtes l. teſtium ff. de teſtib.*

Nominati [c] à teſtibus, examinandi ſunt, ſi commodè fieri poteſt. Sin autem, notetur in proceſſu cauſa, quare examinati non ſint. [c] *Menoch. cōſ. 98. n. 5. & 6.*

Pater, [d] frater, nepos, & conſanguinei vſque ad quartum gradum examinari non poſſunt contra filium, fratrem, Auunculum; niſi delictum eſſet enorme, & ſine iſtorum teſtimonio probari non poſſet. Quidquid ſit, numquam pater contra filium examinari cogatur, niſi de expreſſo conſenſu Reuerendiſſimi Patris Generalis, aut eius locumtenentis. [d] *Foller. v. capiatur informatio. n. 18. c. peruenit 2. extra de teſtib. vbi DD.*

Depoſitiones teſtium, eis priùs lectæ ſubſcribantur, vel ſigno † ſi ſcribere neſciuerint, notentur ab ipſis teſtibus, additis ſubſcriptionibus Iudicis, & Scribæ, qui in principio deſcribat etiam locum, in quo examen inſtruitur. Si autem ipſi teſtes aliquid addi vel minui, vel declarari iuſſerint, antequàm ſubſcribatur depoſitio, ex integro apponendum erit per extenſum ſingula adnotando, iuxta formam inferiùs tradendam.

Ordinem, & peritiam in examinado teſtes Iudex omninò oſtendat, non animum captioſum, & fallacem, ſed ad veritatem funditus eruendam accomodatum. Incipiat ab vniuerſalioribus, & leuioribus, & non ſtatim ad immediata deueniat.

Pote-

Poterit vti ijs circumſtantijs, quibus vtuntur Confeſſarij, nimirum Quis, Cui, Cur, Quomodo, Quando, Quibus auxilijs, &c. *Bertus.*

Procuret, vt probationes luce meridiana clariores appareant, quales in criminalibus requiruntur. *L. ſciant cuncti* C. *de probat.*

Ante examen moneat teſtem de obligatione, quam habeat ad dicendam veritatem, & qualis Deo, Iuſtitiæ, Iudici, Proximo, iniuria irrogatur, dum veritas tacetur, mendacium in Iudicio profertur.

Tortura.

EXamen ingreditur tamquam inſtrumentum ſubſidiarium ad eruendam veritatem. eius nomine intelligitur omne corporis afflictiuum, vt carcer, funis, taxilli, ſibili, ignis. Et quoniam hæc tormẽta teſtibus, & reo aliquando ſunt communia, reſpiciuntque propalationem veritatis ex ore ipſorum, ideò huc totam hanc tormentorum materiam coaceruamus.

Tormentum funis non datur, nec teſtibus, nec reis niſi in atrociſſimis, & grauiſſimis delictis, ſuperiùs adnotatis, prudentis Iudicis arbitrio, & de conſilio Patrum. *Vallisol. c.* 7.

Tempus huis tormenti, ſpatium vnius horæ non debet excedere; & ſi iuxta delicti atrocitatem, torturam replicari opus fuerit, ea vltra tres vices ad ſummum, replicari non poteſt. Ita tamen

men, vt prima vice quadrantem horæ contingat: ſecunda medietatem; tertia integram horam. Et ſi præterea ſceleris immanitas exigat funem quaſſari debere, id ſemel, bis, aut ad ſummum ter pro qualibet vice, leuiter tamen fieri poſſe conceditur *Schol. ad Ambroſ. l.* 4. *c.* 3. *n.*3. *Cuman. in praxi ſindic. c.* 21. *n.*3. *Leo Zambell. c.* 16. *n.* 11. *ex Chart. l.* 4. *c.* 1. *n.* 131.

In grauioribus delictis, Arctatione, flagellis, ieiunijs, taxillis, vel ſibilis Iudices vti permittuntur; itaut de mendacio, vel de crimine ſuſpecti nudi cum ſolis femoralibus, manibus ligati, per tria interualla, flagellis, Superioris arbitrio dirè torqueri poſſint, ac pàne, & aqua macerari: idque bis, vel ter replicari prout ratio ſuaſerit. *Vallìſol. c.* 7.

Arctatus neſciat arctationis tempus, in quo ter in hebdomada, in pane, & aqua ieiunare debet, & ſibi diſciplinæ flagella, in publico Refectorio infligere, vnius Miſerere mei &c. ſpatio. *Ibid.*

Sibili, & taxilli ad tempus duorum Miſerere, vel trium Pater noſter, vix extenduntur, *Zãbell. ibid. n.* 19. *&* 20.

Ob deteſtationem autem nefandi criminis, reus igne torquendus eſt, ad cuius conſpectum cogatur tenere pedes lardo inunctos, breuiſſimo tãmen tempore, nè reddatur ad ambulandum inhabilis; idque extendi poterit ad duorum Miſerere ſpatium, interpoſita interdum (ne pedes vrantur) tabula lignea, quæ ignis ardorem attem-

temperet *Vallisol. ibid. Zambell. ſup.*

Torqueri nullus poteſt, niſi ex conſilio, & aſſenſu diffinitorij Prouinciæ, vel ſi fuerit Cõmiſſarius à Reuerendiſſimo deſtinatus, cum conſilio, & aſſenſu, vel eiuſdem diffinitorij, vel (ſi ratio id ſuadet) aliquorum proborum, & peritorum Patrum: qui secùs fecerit, officio priuandus, vel Generalis arbitrio puniendus venit.

Sine cauſa legitima, & legitimè in actis probata, nec teſtis, nec reus tormentis ſubijciatur, ſub pœna excommunicationis latæ in Canone: Si quis ſuadente diabolo, in Iudicem temerè procedentem, qui etiam officio deſtituendus, & ad id perpetuò inhabilis declarandus omninò erit, reſeruata Patri Generali facultate eundem vlteriùs puniendi, iuxtà temeritatis exceſſum, & depoſitio facta in tormentis nulla eſt eo ipſo. *Marſil. in l. quæſtion. modum. ff. de quæſt. Boſſ. de tortur. nu. 31. Clarus q. 64. Alexan. conſ. 65. L. penult. ff. de quæſt. Leſſ. de iuſt. & iur. l. 2. c. 29. dub. 17.*

Cauſæ autem torquendi teſtes ſunt.

Prima, [a] ſi ſint inhabiles ad teſtificandum, puta infames, viles perſonæ, ſocij criminis, vltronei, vel ſpontanei &c. iſti abluunt maculam inhabilitatis vi tormentorum. [a] *Boſſ. de tort. teſt. nu. 9. Clar. q. 25. Rodrig. to. 2. q. 12. a. 3. Bert. tit. 11. c. 4. Inciſ. tract. 7. c. 18.*

Secunda, [b] teſtes varij in ſubſtantialibus. Negantes in iudicio, quod extra dixerunt. Qui in-

terfuerunt delicto, & negant. Qui veritatem ex malitia nolunt confiteri. Qui de mandacio ſunt conuicti. Qui vacillant in ſuis dictis. Qui iuridicè interrogati, reſpondere nolunt, aut Iudicem irrident. [b] *DD.communit.*

Cauſæ verò, pro quibus reus torqueri poteſt, ſunt;

Prima, [c] dictum vnius ſaltem teſtis, omni exceptione maioris, qui de facto principali deponat. quæ appellatur ſemiplena probatio. [c] *Gloſſ.in l.3. C.ad l. Iuliam Maieſt.*

Secunda, [d] omnia inditia grauia plenè probata. quodlibet perfectum in ſuo genere. [d] *L. ex libertis ff. de quaſtion.Clar. l.5. q. 11. q. 25. a. 6.Inciſa tract. 9. c. 20. Aret. c.7. Bou. p. 2. c. 36.*

Tertia duo, vel plura indicia leuia, ſimul copulata, ſeſe inuicem adiuuantia.

Quarta, [e] ſi reus in tormentis confeſſus, extra tormenta negauerit, iterum torturæ ſubijci poterit, vſque ad tres vices. [e] *Chart. l.4. c.1.n.136. Communis opinio apud Zambell. c. 16. nu. 12. Clar. q. 21.n.19.*

Quinta, dictum vnius teſtis non integri de viſu, adminiculatum fama, vel alio indicio leui.

Sexta, vnum indicium probabile, licèt non certum, vt ſi inueniretur occiſus, cum quo aliquis anteà rixatus eſſet.

Septima extraiudicialis confeſſio, negata poſtea in iudicio, ſi ſit probata per duos teſtes conteſtes.

Tor-

Tortura non infligitur reo, niſi priùs conſtet de corpore delicti.

Nec in cauſa, vbi ſi condemnandus veniret, grauiorem tortura pœnam non reciperet.

Conuictus non debet torqueri, cùm poſſit per depoſitiones teſtium condemnari, & nulli vnquam tormenta applicanda ſunt, cum aliunde veritas haberi poſſit; aliàs incurrantur pœnæ contra malè torquentes ſuperiùs fulminatæ. Niſi ex probationibus aliquid reſultaret, quod per cõfeſſionem rei apparere deberet. Et in hoc caſu torquẽdus eſt, cum expreſſa clauſula, ſine preiudicio probatorum, & de quibus eſt conuictus. *Marſil. l.* 1. *ff. de quæſtion. Didacus q.* 23. *Clar. q.* 64. *Nau. c.* 18. *nu.* 59. *Abb. in Rubr.* C. *de quæſtion. nu.* 9.

Cùm opus fuerit funis adhibere tormentum, id non debet fieri, niſi peritus aſſiſtat, qui liget, & depoſito brachia laxata componat, vt vel ſic charitati, & iuſtitiæ conſulatur. Quod obſeruandum eſt etiam de aſſiſtentia, & iuditio medici, caſu quo tortus, vel torquendus infirmitates, vel animi deliquia allegaret, vel antè appenſionem, vel in fune ſuſpenſus. Si enim reus in tormentis moreretur ex negligentia, vel culpa Iudicis, homicidij is reus haberetur. *Decius conſ.* 93. *& alij.*

Tortura ſuper eodem articulo, niſi clariora indicia ſuperueniant, repeti non poteſt, nec eodem die, ſed diuerſis, & ſeparatis. *Farin. q.* 38. *n.* 27. *&* 104.

Contra maleficia, quæ aliquando fieri ſolent à reis, nè in tormentis confiteantur, vtuntur Iudices probatis cautelis, expoliando illos, aliis veſtibus induendo, diligenter per partes corporis inueſtigando, ſi quid in ore, vel alio loco abſcondant, pilos radendo, tormenti genus mutando, & his ſimilibus.

Ieiuni, & poſt factam digeſtionem torquendi ſunt fune præcipuè: alia autem tormenta tali diligentia fortè non indigent.

Decretum torturæ inferendæ non debet fieri niſi in loco, & actu torturandi, ne reus à Decreto appellet. Præmiſſa igitur vehementi admonitione, & minis, duci faciat reum ad locum tormentorum, & fune ligari, & tunc Decretum apponat, à quo ſi appellet non curet, ſed ſcribi faciat, eum appellaſſe ad effugienda tormenta. *Carauita ſuper Ritus magnæ curiæ Vicariæ* 259.

Omnia quæ dicit, quæ facit reus in tormentis, etiam ſuſpiria, Notarius ad vnum deſcribere debet in actis. *Chart. l.* 4. *c.*3. *n.* 82. *Cauall. de brachio regio p.* 3. *n.* 6. *Commun. apud Bouer.* 2. *p. c.* 36. *Clar.* §. *fin. quæſt.* 64. *& commun. Text. in l.* 1. §. *Impubes ff. ad Syllan. l.* 3. §. *ignoſcitur eod. l. nullus* C. *ad l. Iuliam maieſtatis l. mulieres* C. *de quæſt. Clar. q.* 25.

Horologium pulueris ſuis quadrantibus ſignatum teneat Iudex, dum torquetur reus, quod ab omnibus videatur, à reò autem minime.

Ante torturam omninò concedendæ ſunt torquendo

quendo copia actorum, & defenſiones, nè ſine legitima cauſa inretractabile tormentum ſubire cogatur; qui ſecus fecerit, pœnas contra malè torquentes fulminatas incurrit.

Confeſſio in tormentis facta nulla eſt, niſi ſequenti die à reo poſito extra vincula, & timores ratificetur.

Debiles, & Infirmi, Pueri, Senes, qui ſexageſſimum annum attigerunt, Patres grauiſſimi, quorum fama plurimum Religioni confert, torqueri non debent. Si autem caſus adeò atrox, & enormis accideret, vt aliud fieri oporteret, Reuerendiſſimi Patris Generalis conſenſus accedat.

Tortura teſtium mitior eſſe debet, quàm rei.

Probationes.

TEſtes ſingulares plenam probationem non faciunt. & ſi ſunt omni exceptione maiores, ſolam ſemiplenam, & inchoatam. *Caiet.* 2. 2. *q.* 69. *Panor. & alij extr. de probation.*

Duo teſtes conteſtes omni exceptione maiores plenam, & dilucidam probationem efficiunt, & in pœnam ordinariam condemnant.

Probatio euidentiſſima eſt, quæ ex priuilegijs, inſtrumentis, & litteris cæteriſque eius generis eruitur. *c. licet cauſam de probat.* c. *pia de except. in 6.*

Probatio [a] euidens, eſt ex teſtium dictis, reique euidentia. [a] *c. tua de cohabit. cler. & mulier.*

c. cum contingat de reſcrip. c. auditis de reſtitut. in integ. c. eorum. 11. *q.* 4.

Probatio [b] minus euidens eſt ex probabilibus coniecturis, quæ & præſumptiones vocantur.

[b] *c. afferēt. de preſump. L. metum. ff. de dolo. Pariſ. de ſyndic. Valliſol. c.* 7. *c. ſi clerici de ſent. excom. in* 6. *c. nuper de ſent. excom. c. Beatus d.* 45. *Conc. Bracar.* 3. *Valliſol. c.* 6.

Carcer.

DAri non poteſt, niſi ad cuſtodiam, vel ad pœnam.

Carcerans non ſuſpectum de fuga, non ad arctationem, & ante ſententiam, in excommunicationem maiorem eò ipſo incidit, & omnibus actibus legitimis priuandus eſt.

Carcer, qui ad arctationem datur, ſine conſenſu Diffinitorij dari non poteſt, qui etiam domus diſciplinæ appellatur.

Non inhibetur autem Guardianis, vel alijs Superioribus, poſſe præcipere alicui ex ſuis Fratribus, ne ex Cella exeat, dummodo rationabilis cauſa ſubſiſtat; non enim Cella eſt carcer, nec inibi ſine caputio, & chorda, vt fieri debet in formali carcere, permanere poſſunt Fratres, nec ſibi flagella diſciplinæ infligere, & in pane, & aqua ieiunare ſingulis ſaltem ſextis ferijs, cuiuſmodi tenentur formaliter carcerati facere; niſi id ad regularis diſciplinæ exercitium aliquando præcipiatur.

Reus.

Reus non dicitur, niſi contra quem indicia, probationeſque laborant; nec antequam ad iudicium vocetur per citationem. *c. forus. de verbor. ſignif. & 15; q. 3. c. vlt.*

Itaque captis informationibus per ſupra recenſitos modos procedendi, quæ ſufficientes ſint ad rei conſtitutionem, reus ipſe citandus eſt per epiſtolam, vel per verbale præceptum Iudicis, ſiue per internuncios; contra enim non citatum nulla eſt quæcunque ſententia. *c. paſtoral. §. cæter. de re iudic. c. Deus omnipotens. 2. q. 1. & omnes.*

Si reus ſit de fuga ſuſpectus, poterit etiam ante citatonem carcerari: ſicuti etiam ſi citatus, & interrogatus negauerit. quod de conſilio Patrum, & Peritorum in Ordine fieri oportet, ne bonum Religioſi nomen per carcerationem corrumpatur. *Mirand. q. 16. a. 4. Bert. tit. 16. c. vnico. Clar. q. 28. Inciſa de reis c. 1. Aret. ibid.*

Ante omnia aduertat Iudex, nè in reorum captura ſæcularibus ſcandalum ingeratur; niſi ſummum aliquod ſcelus, & publicum commiſſum eſſet, quo ſcandalum ſæcularium eſſet inferius: in quo eius conſcientia oneratur.

Non eſt conſtituendus reus, niſi in informatione conſtet, delictum eſſe ſemiplenè probatum, vel adeſſe æquipollentia indicia. ſecùs agens Iu-

dex mortaliter peccabit, reus reſpondere non tenebitur, quia non interrogatur iuris ordine ſeruato. *S. Th*. 2. 2. *q*. 69. *a*. 1. 2. *vbi Caiet. Nau. c.* 25. *n*. 56. *Leſſ. de Iuſt. l.* 2. *c*. 31. *Aret. de reis. c*. 2. *Inciſ. ibid c*. 5. *Nauar. c*. 18. *num*. 49. *c. qualiter & quæſt*. 2. *c. cum oporteat c. inquiſ. de accuſ. c. cum ad monaſt. de confeſſ. c. verit. extra. de teſtib. c. nemini* 15. *q*. 3. *Far. q*. 43. *n*. 4. *Ambroſin. c*. 12. *n*. 17. *Clar. ſup. n*. 18. *Boſſ. de confeſſ. Imol. conſ*. 19. S. *Th*. 2. 2. *q*. 69. *art*. 1. *cum* Caiet. *& alijs. Foller. v. ſi compareat n*. 3. *Chart. l*. 3. *c*. 2. *nu*. 2. *Paul. de Caſtr. in Auth. afferatur. nu*. 5. *Scacc. c*. 88. *nu*. 49. *L. eius qui delat. ff. de iure fiſci*.

Ex capitulis ab informatione offenſiua emergentibus reus ordine aliquo, & adhortatione præmiſſa, ac præſtito iuramento eſt interrogandus, monendusque in genere, quod delictum, de quo interrogabitur, eſt taliter in actis probatum, vt & Iudex illum legitimè conſtituere, & reus veridicè reſpondere teneatur. & ſi opus fuerit legi faciat illi vrgentiora indicia, quæ eundem obligant ad reſpondendum.

De ſocijs criminum non interrogetur, niſi delictum ſine ſocijs committi non potuit. Et ſi reus aliquem nominauerit, dum de eo interrogari non debuit, eius dictum ad torturam indicium non facit.

Impunitatem nulli permittere fas eſt, ſine expreſſa Reuerendiſſimi Patris Generalis licentia,

&

& confeſſio aliàs extorta Reo non nocet quoad condemnationem, ſed ſolùm facit indicium ad torturam.

Reus legimè interrogatus, ſub mortali culpa, (à qua, niſi dicat veritatem, in foro pœnitentiæ abſolui non poſſit) tenetur de plano reſpondere ſecundùm mentem Iudicis interrogantis, & renuens reſpondere ſine rationabili cauſa, habendus eſt pro confeſſo, & pro tali eſt condemnandus, vel torqueri debet. Quo caſu non dentur illi defenſiones, quia non torquetur pro delicto, ſed pro habenda reſponſione, appoſita clauſula, citra præiudicium, de quibus eſt conuictus, vel confeſſus.

Reus citatus, & non comparens, poſt neceſſarias dilationes declarandus eſt contumax, & ad pœnam ordinariam condemnandus; à qua releuari poſſit, ſi voluntariè ſe præſentet.

Interrogatoria tam reorum, quam teſtium vulgari idiomate fieri poterunt ſecundùm conſuetudinem: quæ autem ex officio Iudicis fiunt, latino ſermone ſcribenda ſunt. *L. qui ad certum ff. loc. l. ſingularia. ff. ſi certum petatur l. 1. ff. de qu. Gloſſ. in c. ex literis. de diuortijs. l. inde Nerat. ff. ad l. aquiliam l. proinde ff. eodem Aret. in c. cum dilecti de accuſat.* Simancha *de hæreſ. c.* 55. *& alij. Dec. conſil.* 145. *Ripa c.* 1. *nu. de indicijs & omnes.*

Confeſſus dicitur reus, qui proprio ore dixit, ſe talecrimen commiſiſſe, dummodo id timore,

me-

metu, tædio non fecerit; quia ſi ſtultus, vel ebrius confeſſus fuerit, eius confeſſio nulla eſt.

Reo etiam ſi confeſſo dari debent defenſiones, quibus reuocare poteſt confeſſionem, probando contrariam euidentiam facti, vel factam per errorem, &c.

Confeſſus ſponte mitius puniendus erit.

Reus repertus excommunicatus, priùs abſolui debet, quàm vlteriùs examinetur, ad effectum ſiſtendi ſe in iudicio. quo elapſo, in eãdem excommunicationem reincidit, à qua iterum abſolui debet, vt celebrare poſsit, niſi is qui iudicat, ſit ſuus Superior ordinarius, qui ſemel illum complete abſoluat.

Patronus, & Defenſiones.

CVm Defenſiones ſint de iure naturæ, eæque vix benè fieri poſsint ſine Patrono, qui rei apud Iudicem cauſam agat, & ex actis ad illius defenſionem, exceptiones excerpat, defenſioneſque componat, ideò.

Nullus vnquam condemnari poterit, niſi ei Defenſiones cum competenti termino trium, vel etiam quatuor dilationum, cum ſpatio trium, vel plurium dierum pro qualibet, ad arbitrium Iudicis, & iuſtam rei petitionem priùs aſsignentur; etiamſi conuictus, & confeſſus ſit; etiam ſi ipſe reus non petat. niſi in caſu quo confeſſus ſponte illas renuntiaret, quæ renuntiatio non ita libenter

benter acceptari debet, & eò minùs ſuaderi; ſed acceptata eam vim ſortitur, ac ſi reus nihil habuerit, quod pro ſua defenſione adduceret. *c. qualiter & quando 2. de accuſat. §. debet igitur, & omnes comm. Boſſ. de confeſſ. n. 1. Salicet. in l. 2. de Cuſtod reorum. Corrad. in practic. fol.* 307. *Maran in ſpecul. fol.* 136. *Anchar. conſ.* 316. *num.* 1.

Vt commodiùs, & tutiùs poſsit reus ſuas defenſiones facere, ei (etiam ſi non petatur,) aſsignādus eſt à Iudice Patronus, ſeu Procurator, qui ſit vnus ex noſtris Fratribus, quantum fieri poterit in hac profeſsione peritus, ſiue ex Conuentu, in quo reus eſt, ſiue ex alio aduocandus. qui Patronus nominari regulariter debet à reo ipſo, & nominatus omninò concedi. Nominatus autem niſi rationabilem in contrarium cauſam adducat, Patroni munus recuſare non poterit, ſub pœnis Superioris arbitrio reſeruatis.

Acceptato vero Patrono, officio à Iudice, ſine euidenti & notabili cauſa in proceſſu deſcribenda, amoueri, & impediri non poterit; quod item ſeruādum eſt à Superiobus, ſiue Prouincialibus ſiue Localibus, quatenùs ipſum alijs publicis, vel priuatis Conuentus officijs non impediant, & à cauſæ ſtudio ac terminatione diducant: precipuè poſsit, quoties voluerit, reum alloqui, & cum illo tractare ſine impedimento, etiam extra Carceres poſito, in Cella aliqua, vel per Conuentum in Carcere dimiſſo; niſi aliter delicti ratio ſuaſerit.

rit. *Menob. de arbitr. conſ. 369. n. 1. Zamb. c. 15. n. 4. Gloſſ. ſingul. in l. ex parte ff. de poſtulando. Paris de Syndic. c. 2. n. 3.*

In grauiſsima aliqua cauſa, cui Triremium, Carceris, Torturæ, Infamiæ, vel ſimilium pœna imponenda eſſet, poterit Patronus peritum aliquem deuotum, ac ſecretum ſæcularem adire pro conſilio: cui etiam proceſſus copiam oſtendere valebit; & illius ope exceptiones conficere, defenſioneſque. Qua ratione etiam poterunt Iudices, in caſu grauiſsimo præſentibus deciſionibus, ac ſtatutis ordinis nō cōprehenſo, deputare aliquem præſtātē ac peritū Aduocatū ſæcularē, à quo ſecreti iuramentū exigant, cuius conſilio, & voto in difficilioribus cauſæ punctis procedant. Teneanturque Iudices huius electionis ſeu deputationis in proceſſu mentionem facere; & votorum, quæ dabuntur, originalia in eodem proceſſu regiſtrare, à quibus non poſſunt tuta conſcientia, integraque iuſtitia reſilire. His duobus caſibus exceptis, tam Patronus, quam Iudex, qui ad ſæculares Fratrum cauſas pro conſilio, vel auxilio quoquo modo detulerint, reuelationis ſecretorum Ordinis pœnas incurriſſe Statuta declarant.

Reis proceſſus copia ex integro, & gratis aſsignanda eſt, niſi aliqua breuitatis cauſâ derelinquerentur, quæ ad defenſionem non facerent.

Nomina vero Accuſatorum, & Teſtium, nullo modo reis vel petentibus, vel non petentibus publicanda ſunt, niſi vbi, & quando eorum iudi

cio

cio in oppoſitione alicuius grauis, & infamatorij criminis, iuſtitia periclitaretur. Nam eo caſu ſi reus petat, & Accuſantium, & Teſtium nomina ſibi notificari debere, non eſt ei denegandum. Poterit tamen Iudex ea vti cautela, vt Teſtium nomina à depoſitionibus ſeparata aſsignet. *Valliſol. c. 7. Hoſtien. apud. Mirand. q. 14. a. 7. Paz. tit. 1. p. 1. n. 170. Ioſep. de S. Maria in tribun. relig. tract. 4. c. 19. Bouer. p. 2. c. 37. Blancus in pract. fol.* 38.

Melius etiam futurum credimus, ſi in caſu quo innocentia detrimentum pateretur ex ſuppreſsione nominum Actoris, & Teſtium, quod Iudex in ſua aula oſtendat proceſſum Patrono, vel Procuratori rei, eumque diligenter luſtrare faciat, impoſito eidem præcepto, & exacto iuramento de ſeruando ſecreto circa talium nominum publicationem; remittitur tamen pio, & prudenti Iudici alterutrum reis exhibere, prout timor Dei, fraterna Charitas, & iuſtitiæ defenſio ſuaſerint.

Defenſiones non ſunt concedendæ, niſi in Decreto apponatur, quòd teſtes examinati habeantur pro legitimè receptis, & examinatis, ſine præiudicio vlterioris proceſſus, & examinis; quod intelligi ſemper debet, etiam ſi expreſsè non apponatur; niſi reus confeſſus fuerit, quia confeſsione proceſſum legitimauit. *Nauarrus conſ.* 356. *Vol.* 2. *Clar. q.* 61. *v. ſed. quæro.*

Articulos impertinentes, qui nec directè, nec indi-

indirectè cauſæ adminiculantur; item infamatorios, dummodo neceſſarij omnino non eſſent ad defenſiones, Iudex prorſus recipere nõ debet; ſed alios reijcere, alios corrigere pro charitatis zelo, & iuſtitiæ complemento, correctionis cauſas apponendo: legitimos verò, & neceſſarios recipere tenetur; eorum præſentationis, tituli, receptionis, reiectionis, correctionis, temporis ſeriem in actis adnotando.

Delictum occultum in exceptionibus publicans, non eſt audiendus. & crimen opponens, quod probare non poſsit, talionis pœna mulctandus eſt. & Iudicem ſuſpectum ſine legitima cauſa allegans, iniuriarum actione tenetur ipſe Patronus.

Teſtes adducti ad defenſam patienter ſufferri debent, & completè audiri, & diligenter obſeruari quomodo deponant; ſi ſuper negatiua ſimplici, vel coarctata loco, & tempore teſtificentur, ſi dicti ſcientiæ cauſam afferant, ſi falſum, vel probabilia dicant; circa quos regulas de Teſtibus traditas obſeruare tenentur. *Gloſſ. in c. bonæ.* 1. *de elect. Paris in c. quoniã cõtra. de prob Gl. in auth. de hære. & falcid. §. ſi vero abſunt Clar. q.* 25.

Exceptiones elici poterunt ab ætatæ rei, à defectu doli, à præſcriptione commiſsi delicti, à teſtibus falsè, variè, vacillanter, animosè deponentibus. Ab indicijs, præſumptionibus, coniecturis, à confeſsione inualida, extorta, extraiuditiali, à corpore delicti non probato, à mentis

tis obfuſcatione, à calore iracundiæ, à prouocatione, ab ebrietate, à cōfeſsione ſpontanea, à dignitate perſonæ, à non ſeruato iuris ordine, à multitudine committentium delictum, & ab alijs ſimilibus locis, quæ pro rei defenſione facere poterunt; adducendo quæ adduci debent cum modeſtia Religioſos decente.

Copia proceſſus, in quo multi inquiſiti ſunt, & non omnes conſtituti, ſed aliqui ipſorum contumaces, non debet dari, niſi priùs ſocij in contumaciam condemnati fuerint; & tunc ſociorum nomina non deſcribantur. *Clar. q.* 44. *Boſſ. in pract. de ſent. num.* 85. *Ambroſin. l.* 3. *c.* 11. *num.* 58.

Petentibus reis repetitionem teſtium, annui debet, dummodo contumaces non extiterint, & delictum confeſsi non fuerint; in repetitione autem ſeruanda ſunt omnia, quæ in primo examine, ac ſi examinati non fuiſſent, etiam ſi opus eſſet replicare torturam in teſte inhabili. Quod ſi teſtis repetitus petat ſibi legi ſuam primam depoſitionem, legenda eſt per extenſum, vt memoriæ lapſui conſulatur; & ſi reus articulos producat ſuper quibus inſtet, teſtes qui repetuntur, ſpecialiter interrogari: recipi, vel non recipi Iudicis ſtat arbitratui. Hęc autem repetitio, tum à Iudice ad ſe teſtes vocante, tum à delegato ad alium Conuentum deſtinato, tum per cōmiſsionales litteras ad aliquem probatum Patrem, qui teſtes repetat trāſmiſſas, fieri poteſt. *Clar. q.* 43. & 45. *Fr. Bernar.*

nar. annot. ad n. 29. c. 1. l. 3. Ambroſ. Scacc. c. 86. n. 48. 55. Clar. q. 23. Franciſ. Bern. ſup. c. 2. initio.

Sententia.

SErmo eſt de ſententia finali, qua vel abſoluitur, vel cōdemnatur reus, vel declaratur incidiſſe, vel non incidiſſe in pœnas ſtatutarias, & Canonicas. Interlocutoria enim, quia eſt ante finem cauſæ, ſuum locum habet in formatione proceſſus, & vocari potiùs poterit Decretum Iudicis in progreſſu cauſæ interpoſitum.

Si Proceſſus fabricatus eſt ad inſtantiam partis ante ſententiam citetur Actor, & moneatur, ſi aliquid aliud eſt ab illo deducendum contra proceſſum defenſiuum, & aſsignetur illi terminus; quod ſeruandum eſt etiam cum reo, vt ſciat ſe condemnandum, niſi aliud in ſui defenſionem adducat.

Si proceſus defenſiuus euacuàuit proceſſum offenſiuum, aſsignare debet Iudex terminum Accuſatori in eodem proceſſu ad allegandum, quarè non debet de calumnia condemnari. quòd ſi non probauerit, pœna talionis, vt dictum eſt, erit puniendus. *Barth. in l. ad athletas ff. de his qui notantur infamia.*

Si autem probauerit, vel plenè, vel ſemiplenè, vt ſupra determinatum eſt, ſiue per teſtes, ſiue per confeſsionem rei, ſiue per indicia, & præſumptiones

nes, reus iuxta menſuram delicti, & modum probationis, ad pœnam ordinariam, vel extraordinariam condemnandus erit. 2.*q.* 2.*c*.1. *&* 2.

Nullum ſententiare poterit Iudex, ſiue Ordinarius, ſiue Delegatus, niſi priùs probè cognitis cauſæ meritis, indicijſque diſcuſsis, cum conſilio, & voto Diffinitorum Prouinciæ, vel (ſi Viſitator fuerit) peritorum, & grauium Patrum; ſi Diffinitores, ex vrgente cauſa, neceſſe fuerit excludere.

Sententia quæcumque illa ſit, omninò ex proceſſu dependeat, quæ ſi ex deductis iuſtificari non poterit, declaranda erit iniuſta; ſubijcique debet Iudex, pœnis contra malos Iudices fulminatis, ac etiam qui iuris ordinem non ſeruauerint. *Gloſſ. in c.quamui.* 11. *q.*3.*Abb. illa præpoſitorū de accuſ. Couar.l.*1.*variar. c.* 1. *nu.* 8.*Caſar. de graſ. deciſ.* 147.*n.* 6. *&* 10.

Solemnitates illas, quod ſententia ſedendo, de die eaque non feriata, præſente parte, & alias huius generis, etſi bonum ſit quantum fieri poterit, obſeruari: de eſſentia tamen iudicij non eſſe, certiſſimum eſt; vnde ad libitum Iudicum remittuntur.

Debet autem ſententia in ſcriptis ferri, manu Iudicis, & Diffinitorum, ac Teſtium rogatorum firmata: in publico Refectorio, vel ſaltem publicè in Diffinitorio, ijſdem præſentibus, vel à Iudice, vel à Scriba legi, qui de publicatione, in proceſſu teſtimonium faciat.

Reum acceptare ſententiam non eſt neceſſarium; quinimò ſi intra tempus Canonicum non appel-

 lau erit

lauerit, eum acceptaſſe pro certo haberi debet.

Hanc praxim in ſententiando obſeruare debeat Iudex, atque à pœnis recenſitis reſilire non poterit, vt ſupra cautum eſt.

Qui perfectè indicia euacuauerunt, & ſuam innocentiam oſtenderunt, ſimpliciter, & diffinitiuè abſolui debent, ita vt per ſuperuenientia poſtmodum indicia, à Iudice ampliùs moleſtari non poſsint. *Clar. q.* 57. *Paulus Merenda conſil. crimin.* 9. *Far. q.* 4.

Qui autem ſe quidem defenderunt, purgaueruntque ab indicijs, non quidem vehementibus, ſed pluſquam leuibus; vel ſi vehementia fuere, tortura mediante purgarunt, vnde nec in pœnam extraordinariam condemnari potuerunt, abſoluendi ſunt, ſed cum clauſula, ſtantibus, prout ſtant, & nouis non ſuperuenientibus indicijs: quæ ſi ſuperueniant, poterit iterum Iudex contra ipſos procedere. *Boſſ. de teſt. n.* 68. *Chart. l.* 4. *cap.* 1. *Clar. queſt.* 42. *Farin. q.* 4. *Couar, variar. l.* 1. *c.* 1. *n.* 8.

In ſententia tenetur Iudex delictum recenſere per extenſum, vt ex illa delinquentes cognoſci poſſint, & ipſorum memoria conſeruari.

Si Iudex certò, & euidenter ſciuerit reum (& ſi teſtibus conuictum) eſſe innocentem, ad illum liberandum omnes neruos intendat, nec innocentiam opprimi patiatur, etiam ſi opus eſſet ad ſuperiorem Iudicem cauſam remittere, vel ſe illa exonerare, monito priùs ſuperiori Iudice de conſpi-

ſpiratione teſtium : dummodo id ſine maximo in commodo, & periculo facere poſsit, &c.

Si reus pœnę ſtatutariæ capax non fuerit, poteſt Iudex aliam illi ſimilem imponere ex praxi Religionis, vel ex ſacris Canonibus elicitam. *Bald. in l. nouerint. C. intra certum tempus Bertus tit.* 34. *c.* 4. *n.* 24.

Declaratoriam ſententiam ferre tenetur Iudex in exceptionibus, declarando aliquem eſſe habilem, vel inhabilem ad officia. Vel cum de accuſato agitur quod conſtitutionem aliquam violauerit, nec nè; quod ex teſtium depoſitionibus, confeſsionibus proprijs, & defenſionibus factis, pendere debebit.

F O R M A.

INQVISITIONIS GENERALIS

P A T E R N Æ

In nomine Domini. Amen.

HAec eſt Inquiſitio, ſeu viſitatio generalis, quàm facere intendit P. N. de N. Magiſter Prouincialis Romanæ Prouinciæ, in conuenuentu N. die 23. Martij, Anno 1639.

Cùm perueniſſemus ad conuentum N. & fuiſſemus benigne recepti à Patre Guardiano, & alijs Fratribus, nos contulimus ad Eccleſiam, in qua

flexis genibus ſanctiſsimæ Euchariſtiæ Sacramentum adorauimus;breuique oratione facta diſceden tes, ad Cellam nobis paratam perreximus ; poſt aliqualem verò quietem eodem die,hora prandij, *vel cœnæ*,conuocatis omnibus in Refectorio Fratribus, verbum Dei propoſuimus,& viſitationem intimauimus;omnes in Domino cun ſanctæ obedientiæ merito admonentes, vt dicerent quæ de iure dicenda veniunt,nec odio, nec praua animi affectione ; ſed ex ſola charitate, & regularis obſeruantiæ zelo moueerentur.

Poſtea viſitauimus Eccleſiam, incipiendo à ſanctiſsimo Euchariſtiæ Sacramento, quod religiosè compoſitum, & cuſtoditum reperimus. Altaria deinde, Reliquias Sanctorum, Oleum Infirmorum, Cappellas, Cõfeſsionales ſedes, Sepulturas, Sacriſtiã cum ſacra ſuppellectile,vniuerſamque Eccleſiam. Poſtmodum Cellas Fratrum; Officinas Conuentus, quæ omnia diuino cultui accomodata, & noſtræ profeſsioni reſpondentia inuenimus. *Si tamen ita ſit.*

Tandem vocatis Fratribus ab vltimis,& iunioribus incipientes, eorum ſingulos interrogauimus ſuper ſequentibus Articulis.

1 An in diuino cultu Chriſtiana pietas vel maximè eluceat. *Valliſol. c.*

2 An ſacri ritus, & cærimoniæ ex præſcripto Eccleſiæ ſeruentur.

3 An ad diuina officia die noctuque: ad Miſſas item canendas, vel celebrandas omnes con-

ueniant,

ueniant, cum ea corporis,& animi compoſitione, quæ de iure,& conſuetudine ſeruari debet.

4 An in Eccleſia indeuotè, vel ſæculariter aliquis gradiatur, moretur, conuerſetur.

5 An communis victus in Refectorio obſeruetur, omneſque ad benedictionem conueniant, & religioſe compoſiti lectioni ſacræ non minùs, quàm refectioni vacent.

6 An ſint qui paupertatis, obedientiæ, vel caſtitatis vota tranſgrediantur.

7 An quæſtus pecuniarij, & aliàs à regula non permiſsi fiant.

8 An Fratrum aliquis ſcandalo ſit ſęcularibus.

9 An reperiatur aliquis proprietarius.

10 An Guardianus in obediendo ſuo munere, prudenter, fideliter, & diligenter ſe præbeat.

11 An Apoſtolicæ Conſtitutiones, Ordiniſque Statuta ſuis temporibus legantur, & cuſtodiantur.

Si Viſitatio fiat à Commiſſario ad vniuerſitatem cauſarum deſtinato.

12 An Prouincialis Miniſter ſuo muneri ſatisfecerit: an exemplares ſocios habuerit: an aliquem iniuſtè vexauerit: an regulæ obſeruationi vacauerit: an vitia publica punierit: an Prouinciam ſuis temporibus viſitauerit.

13 An Viſitator, qui immediatè Prouinciam viſitauit, iuſtitiam,& æquitatem cum integritate miniſtrauerit: Conſtitutiones ſeruauerit: aliquem iniu-

iniuſtè offenderit: partibus adhæſerit: communitati vel particularibus grauis fuerit; ſiue ipſe, ſiue ſui Secretarius, & Socius.

14 An in tota Prouincia ſint abuſus Regulæ, & Conſtitutionum tranſgreſſores: vel reperiantur in illa perturbatores, Seductores, Diſcordiarum ſeminatores, Morum corruptores, Fautoreſque malorum.

Vocatus igitur primò Frater N. Laicus, ætatis annorum 26. Religionis 3. ſocius Coquinarij monitus, & interrogatus.

Super primò reſpondit, &c.

Super ſecundò reſpondit, &c. *Et ſic deinceps.*

Quibus receptis iuſſus fuit ſuæ depoſitioni ſe ſubſcribere videlicet.

Io Fra N. confermo quanto di ſopra, mano propria.

Si autem ſcribere neſciat, deſcribat ſua manu ſignum Crucis videlicet.

Et quia neſcit ſcribere ſua manu appoſuit ſignum Crucis, vt ſequitur.

Io Fra N. hò detto quanto di ſopra, e perche non sò ſcriuere, fo il ſegno della Croce †

Poſtea vocatus fuit Frater N. Clericus, &c. vel Sacerdos, &c. *& eodem modo interrogentur.*

Tandem vocatus fuit P. N. Guardianus, &c. *qui & ipſe interrogetur, vt ſupra, & in fine ſubiungatur.*

Viſitatis igitur omnibus Fratribus, & Patribus Conuentus eoſdem iterum in Capitulo, *vel Refecto-*

fectorio vocauimus, de votorum obſeruantia, regularis diſciplinæ cuſtoſtia admonuimus; aliquos publicos, *vel particulares* defectus paternè correximus; nonnulla ad prædictorum vel tutamen vel fugam opportunè in ſcriptis ordinauimus, videlicet. Che, &c. & data omnibus benedictione viſitationem compleuimus die . . . . Menſis . . . . Anno 1639.

Et totam Viſitationem ſui officij ſigilli impreſſione corroboret. Et ſubſcribat.

Ita eſt, Frater N. Miniſter Prouincialis, &c.

Si contingat fieri Inquiſitionem generalem non ſolùm paternalem, ſed & iudicialem, erit vt ſequitur.

FORMA
INQVISITIONIS GENERALIS
IVDICIALIS EX OFFICIO

In Dei nomine. Amen.

ANno Domini 1639. die verò 23. Menſis Martij Pontificatus Sanctiſſimi D. N. Vrbani VIII. Anno 16. ſacrorum Canonum, noſtrarumque Conſtitutionum veſtigijs inhærendo

Reuerendus admodum P. N. Romanę Prouinciæ Miniſter, volens ſuo muneri ſatisfacere, accito me Fratre N. ſuo Secretario, quem Notarium creauit, & à quo fidelitatis iuramentum exegit. *Et hoc ſemper apponi debet, vbi de deputatione Scribæ vel Actuarij, vel Notarij incidet ſermo,* acceſſit ad Conuentum N. eundem in capite, & in membris viſitaturus, & poſtquam fuit benignè receptus, ad ſonum tintinnabuli conuocatis Fratribus in Capitulo, *vel Refectorio* ipſis viſitationem intimauit. exhortatione præmiſſa, nè quæ taceri debent, ſine diſcretione dicerent: ſed ea tantum reuelarent, quæ de iure Superioribus dici mererentur, eiſdem ſanctæ obedientiæ præcepto iniungens, nè odio, aut inordinata affectione aduerſus ſuos Fratres mouerentur, neuè aliquid contra iuſtitiæ, & charitatis regulas effutirent. Viſitatis deinde Sanctiſſimo Sacramento, totaque Eccleſia cum ſuis partibus: Sacriſtia cum ſacris vaſis, & ſuppellectile: Conuentu, cum Cellis Fratrum, & Officinis, in Cella Prælatorum receptus, vocari ad ſe fecit Fratres, vt infra.

Primo vocatus fuit Frater N. Laicus Canaparius, ætatis, &c. *& ſeruetur modus viſitandi ſupra recenſitus, nihil pœnitus immutando.*

Si ex Viſitatione Generali *emergant indicia contra aliquem Fratrem, tunc deſcendendum eſt ad Inquiſitionem ſpecialem.*

FOR-

FORMA
INQVISITIONIS SPECIALIS
EX GENERALI EMERGENTIS.

IN quocunque proceſſu ſemper apponi debet titulus continens cauſam, videlicet.

Cauſæ deſcriptio, ſeu proceſſus de furto commiſſo per Fratrem N.

Informatio contra N. de tentato homicidio.

Proceſſus exceptiuus contra P. N. nè eligi poſſit in Prælatum.

Informatio de subornatione votorum, contra Patrem N. *& poſtea incipitur.*

In nomine Domini. Amen.

HAec eſt ſpecialis Inquiſitio, quam facere intendit Reuerendus admodum Pater N. Miniſter Prouincialis, &c. contra Fratrem N. in Inquiſitione generali habita in Conuentu N. indiciatum, quod Apoſtaſiam commiſerit, vt in actis viſitationis apparet; quapropter ne delicta impunita remaneãt, decreuit ſuper hoc informationes ſumere, teſtes examinare, & alia præſtare, quæ ſunt de iure præſtanda. Acta ſunt hæc in Conuentu N. *vel in eodem Conuentu.* Anno 1639. die 23. Martij, & per me Fratrem N. dicti Patris

Ad-

Admod. Reuerendi Miniſtri Scribam, vel *Secretarium*; vel per me *à dicto Reuerendo A. P. pro Notario deputatum* excepta.

FORMA

EXAMINANDI TESTES

PRO INQVISITIONE SPECIALI.

ANno igitur, die, & loco, quibus ſupra, coram eodem Reuerendo Admodum P. N. Miniſtro Prouinciali, vocatus fuit Frater N. de N. teſtis ex officio aſſumptus, monitus, & iuratus, prout tactis ſacris litteris iurauit, qui opportunè interrogatus, vt infra reſpondit.

Et primo interrogatus, an ſciat cauſam ſuæ vocationis; Reſpondit. Non la sò, ſe non me la dite

Interrogatus, ex quo tempore in hoc Conuentu de familia commoratur? Reſpondit. Dalla Congregatione in quà.

Interrogatus, qui ſunt Fratres qui tecum in hoc Conuentu commorantur? Reſpondit; Frater NN. &c.

Interrogatus, ex quo hic manet de familia, ſcit aliquem Fratrem vota tranſgreſſum eſſe? Reſpondit, tutti ſon buoni à mio giuditio, ſe non che Fra N. li giorni paſſati ſe ne fuggì dal Conuento.

Interrogatus de cauſa ſcientiæ. Reſpondit, lo sò perche la viddi io vſcire di notte fuor dì Conuen-

uento ſolo, per la porta della Chieſa.

Interrogatus, in quo loco erat ipſe teſtis, quando illum exeuntem vidit? Reſpondit, io ſtauo al fineſtrone, che riſponde sù la porta della Chieſa.

Et Pater Miniſter, come poteſti tu vederlo di notte? Reſpondit, perche luceua la Luna come di giorno, & io lo conobbi beniſſimo, oltre che eſſo me lo haueua detto prima, perſuadendomi, che andaſſi con lui.

Interrogatus, an ſciat cauſam talis fugæ, & quo iuerit? Reſpondit, perche il Guardiano lo voleua mortificare per hauerli diſubedito in Refettorio, & egli, &c. Et credo, che ſia ito in caſa del Procuratore.

Interrogatus de complicibus, & conſultoribus. Reſpondit, non ne sò niente.

Interrogatus de conteſtibus. Reſpondit, poſſono eſſere li Frati, i quali l'han cercato per caſa, & non l'han trouato, ſpecialmente Fra N. NN. & è voce publica, e fama che ſia fuggito, già che non ſi vede comparire.

Interrogatus, ſi ipſe teſtis eſt amicus, vel inimicus talis Fratris, & ſi ex odio talia depoſuerit, Reſpondit, io li ſon più preſto amico che altro, & hò detto queſto per verità, & perche la P. V. me l'hà chieſto con giuramento.

Tunc Pater acceptatis, &c. teſtem demiſit iuſſum priùs ſuæ depoſitioni ſubſcribere, prout infra.

Io Fra N. de N. hò depoſto come diſopra;

Et

Et ſi ſcribere neſciat. Et per non ſaper ſcriuere, hò fatto il ſegno della Croce. †

Frater N. Miniſter Prouincialis.
Frater N. Scriba.

Et in hanc formam cæteri teſtes examinentur.

F O R M A
EXAMINANDI TESTES EX OFFICIO.

Et inquiſitione ſpeciali quoad famam.

SI in generali Inquiſitione reperiatur aliquis grauiter infamatus de aliquo delicto, & deſcendendum ſit ad ſpecialem Inquiſitionem ex infamiæ indicio, procedatur in hunc qui ſequitur modum.

CVm in generali Inquiſitione facta in Conuentu N. per Admodum R. P. Miniſtrum, &c. repertus fuerit Frater N. de N. grauiter infamatus de dilapidatione Conuentus, nec talis infamia ortũ habuerit à maleuolis, & vilibus, ſed ab honeſtis probiſque perſonis & fide dignis, nè delicta impunita remaneant, idem qui ſupra, decreuit talem infamiam ſpeciali Inquiſitione perquirere, & vlteriùs progredi, prout de iure.

Actum

Actum in Conuentu N. die, &c. ac per me Fratrem N. in Scribam deputatum fideliter, vt iacet exceptum. Et primo vocari fecit P. N. Sacerdotem, Confeſſarium, ætatis . . . . Religionis . . . . . teſtem ex officio aſſumptum, cui præſtitit iuramentum, prout tacto pectore more Sacerdotali iurauit, & monito, ſequentes interrogationes fecit.

Et primò interrogatus, ſi ſuæ vocationis cauſam norit. Reſpondit, &c.

Quantum temporis in hoc conuentu moratur.

Si Fratres ibidem commorantes exemplares ſint, & compoſiti.

Si Conuentus bona fideliter adminiſtrentur.

Si aliquem dilapidaſſe bona Monaſterij ſciat. Reſpondit, ſi dice che, &c. Quomodo ſciat. Reſpondit, ſi dice publicamente per caſa che, &c. A quibus audiuit hoc. Reſpondit, communemente tutti lo dicono. Recenſeat aliquem à quo audierit. Reſpondit, l'hò ſentito dire ſpecialmente dal P. N. Lettore di Teologia, dal P. N. Maeſtro de'Nouitij, dal P. N. Confeſſore delle Monache, e da altre perſone.

An ſciat quid ſit fama publica. Reſpondit, mi pare, che ſia quello, che communemente ſi dice d'alcuno, ò in bene, ò in male.

An aliquam offenſionem cum Fratre N. aliquando contraxit. Reſpondit . . . . .

An odio vel amore depoſuerit. Reſpondit . . . .

An

An ſuo examini addere, vel minuere velit. Reſpondit . . . . .

Tunc Pater, &c.

Et ſubſcribant, vt ſupra.

FORMA

EXAMINANDI DE FAMA DELATA.

EXTRA VISITATIONEM.

ALiquando accidit deferri ad aures Superioris delictum aliquod per clamoroſam inſinuationem, ſiue oretenùs, ſiue per litteras, & eo caſu paululum immutandum eſt exordium examinis, videlicet.

HAec eſt Inquiſitio generalis, quam facere intendit P. &c. contra, & aduerſus P. N. malè audientem de ſuſpecto conſortio, &c. Fama publica præcedente, & clamoroſa inſinuatione, non tantum ſemel ad aures ſuas, ſed ſæpè ſæpiùs deferente, orta non à maleuolis, ſed à Religioſis probis, & fide dignis, &c. Ideo; &c.

FOR.

FORMA PROCEDENDI CONTRA INFAMATVM.

POſtquam per duos ſaltem integros teſtes conſtiterit aliquem eſſe infamatum, & iudex habuerit indicium ſufficiens ad procedendum contra illum, poterit iniri proceſſus in hunc modum.

VIdens P. N. Fratrem N. eſſe ſufficienter infamatum de ſuſpecto conſortio, quòdque contra ipſum procedere poſſit, decreuit capiendas eſſe aduerſùs illum opportunas informationes,& de iure vlteriùs procedendum. Actum in Conuentu N. die . . . . &c.

Quapropter vocari primùm fecit Fratrem N. teſtem ex officio aſſumptum,cui præmiſſa exhortatione de veritate dicenda, iuramentum exhibuit, prout tactis ſacris litteris iurauit, qui ad opportunas Patris interrogationes, vt infra reſpondit.

Interrogatus ſi ſciat, aut imaginetur ſuæ vocationis cauſam. Reſpondit. . . .

Si omnes Fratres hic commorantes cognoſcat. Reſpondit. . . .

Si nouit particulariter Fratrem N. Reſpondit.

Pa-

Padre sì.

De Cauſa ſciëntiæ. Reſpondit, perche hò prat-ticato ſeco, e prattico tutto il giorno, come fanno li Frati,

Si ſpecialem conuerſationem cum illo habue-rit. Reſpondit, perche ſiamo Cercatori del pa-ne, e dell'altre coſe, prattichiamo inſieme più fa-miliarmente.

Ex quo tempore illum cognouit, & vbi. Re-ſpondit, da più di 10. Anni, in diuerſi Conuenti NN. ne'quali ſiamo ſtati di famiglia. Vltimamen-te ſtiamo inſieme da vn'anno in circa,

Quem conceptum habet de illo, & qua exi-ſtimatione apud ipſum laborat. Reſpondit, l'hò in concetto di Frate allegro, e di buon tempo, e che non ſia molto ſpirituale.

Vnde hoc eliciat. Reſpondit, perche ride con tutti, parla parole ſecolari, & non lo veggo fre-quentar molto la Chieſa, & li Sacramenti.

Si ſciat ipſum dixiſſe verba inhoneſta, & ſcan-daloſa, Reſpondit, Padre sì, ſpeſſo dice coſe che non ſtan bene, e molte volte alla preſenza de' ſecolari.

An in particulari recordetur alicuius vel Fra-tris, vel ſæcularis, qui de conuerſatione, verbis vel actibus huius Fratris fuerit ſcandalizatus. Re-ſpondit, li Frati quaſi tutti reſtano ammirati di queſto ſuo procedere, e ſi ſcandalizano di vna mala prattica, quale hà in caſa di certe dõne, qua-li habitano, &c. & ſi chiamano, &c. & tutto il vici-

cinato ne mormora.

Quomodo id ſciat. Reſpondit, perche hò parlato con diuerſe perſone, ſpecialmente con il Signor N. noſtro Sindico; con la Signora N. noſtra deuota, e con altre, le quali mi diſſero, che và à fare così ſpeſſo Fra N. nella caſa di N. e che grandemente s'ammirauano.

Si viderit ipſe eum frequentaſſe talem domum. Reſpondit, Padre sì, con occaſione della cerca, l'hò viſto entrar più volte in quella caſa, e ve l'hò anco ripreſo, ma egli non ſtima, &c.

De conteſtibus. Reſpondit, lo poſſono dire li ſecolari predetti, e de' Frati Frà N. Fra N. &c. quali ſon ſtati ſuoi compagni, & hanno mormorato meco di queſta prattica.

An odio, vel paſſione depoſuerit. Reſpondit . . . . .

An addere, vel minuere voluerit. Reſpondit : . : . .

Tunc Pater, &c.

F O R M A
DESCRIBENDI CORPVS DELICTI
M A N I F E S T I.

In nomine Domini. Amen. &c.

CVm fama deferente, *vel per accuſationem, denunciationem, &c. factam, à Fratre N:*

 inno-

innotuerit vulneratum fuiſſe P. N. in Conuentu N. à filijs perditionis, Pater admodum Reuerendus Miniſter ad reprimendam peruerſorum audaciam, decreuit de iure procedere, & primum de corpore delicti inueſtigare Vnde poſtquam perſonaliter acceſſit ad Conuentum N. & ſe contulit ad Cellam Infirmariæ, vidit, & reperit P. N. iacentem in lecto, vulneratum pluribus vulneribus, quorum vnum erit in capite ex parte occipitij, longitudinis trium digitorum, & latitudinis medij digiti, factum, vt videbatur, gladio; alterum erat in brachio ſupra cubitum, latum,& profundum,pugione,vt conijci potuit, inflictum,magnitudinis quatuor digitorum;quę omnia diſcooperta proprijs oculis vidit: præſentibus PP. NN. teſtibus vocatis, & rogatis. Acta loco,& die quibus ſupra, & per me Fratrem N. Notarium deſcripta.

Frater N. Frater N. teſtis.

Frater N. Actuarius, vel Scriba.

Vel poteſt in hunc modum concipi.

Viſum, & repertum fuit per me N. Miniſtrum Prouincialem, &c. oſtium Sacriſtiæ Conuentus N. fractum,& ſecuris ictibus in fruſtra diſiectum: in eaque armarium, in quo calices, & vaſa ſacra ſeruantur, vi apertum, detractis ſeris, & foribus ſuo loco dimotis. Acta ſunt hęc coram PP. NN. teſtibus die . . . . Menſis . . . . . Anno . . . . & per me Actuarium excepta.

Subſcribant teſtes.

Fra-

Frater N. Notarius, &c.

Vel ſi alteri committatur, in hanc formam.

De mãdato admodum Reuerendi Patris Miniſtri &c. fuit per me N.Scribam, viſitatus in Conuentu N. & propriè in Cella Infirmorum P.N. in lecto, vulneratus in capite propè tempora;erat autem vulnus factum, vel ictu ligni,vel lapidis, vt videbatur, ad magnitudinem oui. Item in Crure ſiniſtro, quod ligatum erat, & medicamentis inuolutum, dixitque vulneratus, & infirmarius eſſe confractum. Acta, &c. coram, &c. die,&c.

Frater N. teſtis.

Frater N. teſtis.

Frater N. Scriba.

Vel ſi de occiſo agatur, ſic erit deſcribendum.

Viſum,& repertum per me Fratrem N.Prouincialem, *vel Scribam*, præſentibus R.A.P. Miniſtro, &c. & P. N. & P.N. teſtibus, de eiuſdem P. Miniſtri mandato Cadauer cuiuſdam Fratris,noſtri Ordinis, mediocris ſtaturę, barbæ nigræ,Annorum circiter 40. indutum habitu noſtro, videlicet, con vn habito cordellato,e con il cappuccio in teſta, con la tonaca, con le mutande, cordone di canapa,à cui era attaccata la corona di lagrime di Giob, con li Zoccoli fuori, ma vicino à piedi, nelle maniche haueua la Regola del Padre S. Franceſco,con vn coltello piegatoio da tauola. Iacebat autem humi in ſua Cella, *vel in ſilua* tribus vulneribus confoſſum. Primo in gutture cæſim,facto (vt apparebat) gladio:altero in pecto-

re punctim, enſe, vel pugione: tertio in ventre, ſubtus vmbilicum, profundè demerſo enſe, vel pugione. Erant autem duo hæc longitudinis quatuor digitorum; primum verò totum guttur ſecuerat. Et totum ferè corpus, ac etiam humus erat ſanguine profuſa. Hæc omnia à me viſa, & adnotata ſunt, præſentibus quibus ſupra, loco, & die ſupradictis.

Frater N. teſtis adfui.
Frater N. teſtis adfui.
Frater N. Actuarius.

§. PRIMVM.

Si delictum fuerit dubium.

SI dubitetur de delicto, puta ſi quis in Cella mortuus, vel in puteo demerſus reperiatur, fiat priùs Inquiſitio de corpore delicti, & poſtea de cauſa mortis, hoc modo.

VIſum, & repertum fuit per me Fratrem N. Actuarium *vel Guardianum* ex commiſſione Patris Admod. R. Miniſtri in Conuentu N. in Cella, ſita in Dormitorio, quæ inhabitabatur à Frate N. cadauer ipſius Fratris, in lecto ſtratum & extinctum, liuidum circa labia, & vngues manuum, & pedum, cum ſpuma liuida, quæ de ore cade-

ſadebat,cum quibuſdam maculis nigris è regione cordis, & pectoris. Erat autem habitu, caputio, chorda,femoralibus indutum:in manicis habebat regulam,diſciplinam, & parùm reliquiarum, ac ſemicoopertum culcitra iacebat *Si autem talia ſigna non adſint; non apponantur. Sunt enim ſigna veneni. Si autem eſſet aqua vel laqueo præfocatum,dicatur*. Viſum, & repertum, &c. in piſcina ſita in horto Conuentus N. cadauer cuiuſdam Fratris noſtri,ſtaturæ,&c. *vel ſi cognoſcatur*, cadauer Fratris N. natans ſuper aquam,mortuum, & extinctum,quod extractum repertum fuit ſemitumens, & totum liuidum, indutum, &c. *Si de laqueo*, Cadauer Fratris N. in ſuamet Cella laqueo è trabe quodam pendente, ſuſpenſum, extinctum iam, & frigidum, manibus ſolutum; habitu,tunica,chorda,ſemoralibus indutum,nigrum in facie,ore,& oculis toruum, ac diſtortum, &c. *vel* Cadauer Fratis N. iacens ſuper ſuum lectum, cum laqueo circa collum apprimè compreſſo, cuius manus circa laqueum erant applicatæ, lingua autem ex ore prominebat, &c. quæ omnia vidi, & adnotaui. Præſentibus, &c. Acta, &c.

Frater N. Frater N. teſtes.
Frater N. Scriba, &c.

§. SECVNDVM.

FORMA ADHIBENDI PERITOS PRO CORPORE DELICTI.

CVm de veneno, deflorationè, vel dubio mortis genere agitur, in quibus delictum conſtare non poteſt, cum peritorum iudicio, in hunc modum inſtruenda eſt informatio.

§. PRIMVM.

Venenum.

In nomine Domini. Amen.

ANno . . . . die, &c. Cum de morte P. N. pateat, quippe repertus eſt mortuus in Cella, &c. De cauſa autem mortis non conſtet, an ſcilicet per veneni aſſumptionem, an verò naturaliter acciderit. Reuerendus admodum Pater Miniſter nè in tam graui negotio iuſtitiæ, ſuoque officio deſit, decreuit vocandum, & examinandum eſſe

eſſe Peritum. Quare habita facultate à D. Gubernatore Ciuitatis, vocari ad ſe fecit D. N. Medicum Phyſicum ordinarium, & rogauit eum, vt diligenter Cadauer cum ſuis ſignis inſpiceret. Quo facto eidem iuramentum exhibuit, prout & iurauit, & coram me Actuario in hunc modum interrogauit.

Si ipſe nouerit P. N. iam defunctum, dum in viuis ageret. Reſpondit . . . . .

Si eius complexionem probè tenuerit, vel eundem aliquando curauerit. Reſpondit. . . .

Si cognoſcat ex his maculis, ſpuma, liuore, &c. mortis cauſam. Reſpondit. . . . .

Si iudicat fuiſſe ex veneno extrinſecùs aſſumpto, vel ingenito. Reſpondit. . . . .

Reddat cauſam ſcientiæ ſui iudicij. Reſpondit. . . . .

Monitus agi de grauiſſimo ſcelere, & pœna, &c. Reſpondit. . . . .

Tunc Pater lectam ſibi ſuam depoſitionem ei mandauit ſubſcribere, vt infra.

Io &c. Medico, affermo come di ſopra.
Frater N. *Miniſter.*
Frater N. Actuarius.

§. SE-

§. SECVNDVM.

Deſloratio.

IN *hunc ferè modum aſſumi debet iudicium pæritæ de deſlorata.* Vocatà N. obſtetrix, & cum iuramento, ac licentia ſui Superioris interrogata, ſi ipſa nouit N. puellam. Reſpondit.....

Si vidit illam, & in pudendis inſpexit. Reſpondit.....

Si virginitatis ſignaculum in illa integrum, vel fractum inuenit. Reſpondit.....

Si ipſa aliàs idem iudicium ſuper alijs puellis tulit, Reſpondit.....

Si à ſemet, vel ab alio deſloratam iudicat. Reſpondit.....

Quibus acceptis fuit dimiſſa, iuſſa priùs ſuæ depoſitioni ſe ſubſcribere, *vel Crucis ſignum apponere.*

Io N. Mammana hò detto &c.
Frater N. Miniſter.
Frater N. Actuarius.

FOR-

FORMA INQVIRENDI AVTHOREM occultum delicti manifeſti.

§. PRIMVM.

In nomine Domini. Amen.

ANno . . . . die . . . . in Conuentu N. & propriè in Cella officii. Vocatus coram Reuerendo admodum Patre Miniſtro, Pater N. Sacerdos, Confeſſarius, ætatis . . . . Religionis . . . . . teſtis ex officio aſſumptus, delato ei iuramento, prout tacto pectore, more Sacerdotali iurauit, monitus de veritate dicenda, interrogatus pr out infra reſpondit, &

Primò, an cognoſcat P. N. in hoc Conuentu vulneratum, ſiue occiſum.

An ſciat eum cum aliquo Fratre inimicitias habuiſſe.

An cum aliquo rixatum eſſe.

Cum quo, & quando, & vbi.

Qua de cauſa.

An talis inimicitia alijs innotuerit, & quibus.

An aliquando in amicitiam redierint,

An

An inter ſeipſos familiariter conuerſarentur poſt reconciliationem.

An aliquis fuerit præſens dum inter ſe altercarentur conuicijs.

An ſuperior hoc ſciuerit, & quid fecerit.

An nouerit aliquem arma quæſijſſe, vel in Cõuentum introduxiſſe.

Quomodo id ſciat.

Vbi repoſita, vnde habita talia arma.

Qui fuerunt complices, vel fautores, vel conſcij.

§. SECVNDVM,

Si de Veneno agatur.

AN nouerit mortuum, bonæ vel infirmæ valetudinis fuiſſe.

De cauſa ſcientiæ.

Cuius complexionis eſſet, hilaris, triſtis, mærens, &c.

Quomodo id ſciat.

An ſciat aliquem cum defuncto inimicitias habuiſſe, altercatum fuiſſe, iniurias, minas, contumelias inter ipſos interceſſiſſe.

Afferat cauſam ſcientiæ ſui dicti.

An cognoſcat aliquem, qui de herbarum virtute, de medicamentis in Conuentu ſit peritus, vel locutus fuerit.

An

An etiam de venenis,

An aliquem ſimplicia, vel mineralia nouerit conquiſiſſe, & quomodo hoc ſciat.

Si aliquem de genere mortis P. N. loquentem audiuit.

Si veneni ſuſpicio vehemens ſit in Conuentu, & apud quos.

Si de aliquo audierit, quod tale venenum propinarit, & à quibus.

Si ipſe teſtis ſuſpicionem habet de aliquo, & de quo, quòd venenum dederit.

Afferat cauſam ſuſpicionis.

§. TERTIVM.

Si de veneno non conſtet clarè.

AN ſciat N. mortuum, antequam in morbum incideret, cibum aliquem noxiũ comediſſe.

Quis tales cibos attulit, dedit, accommodauit.

Quis infirmi curam geſſit.

Quæ morbi ſimptomata apparebant.

Si vomitiones, tormina, ſitis vehemens, liuores, &c.

Quot horas poſt ſumptionem cibi, vel decubuit vel vomere incæpit.

Si ab aliquo audiuit P. N. veneno necatum fuiſſe, & à quo.

Si

Si audiuit vomitiones, & maculas in corpore, apparentes, fuiſſe veneni indicia.
Si audiuit cuius coloris fuiſſent vomitiones, & à quibus.
An ſciat hæc purgamenta, & ciectiones Medico oſtenſa fuiſſe, cui, & quid iudicauerit Medicus
An ſciat, vel audierit, quò mortis genere defunctus fuerit.
Quid ipſe credat, vel ſuſpicetur.
Quæ cauſa ſcientiæ.

§. QVARTVM.

Si fuerit aliud delictum dubium.

AN nouerint, defunctum cum aliquo inimicitias habuiſſe.
Quæ cauſæ inimicitiæ.
Quandiu durauerit.
Si alijs innotuerit.
Si reconciliatione deſierit inimicitia.
Reddat cauſam ſcientiæ ſui dicti.
Si mortuus dum viueret, morbo comitiali laborabat, vel alijs grauioribus.
Si eum aliquando conqueſtum fuiſſe nouerit, quod cordis doloribus opprimeretur, capiti vertiginibus agitaretur, dæmonum illuſionibus, vel timoribus exerceretur.
Si

Si ſpiritu triſtitiæ, vel deſperationis eum aliquando nouerit agitatum.

Si ebrietate nimia, vel crapula.

Si ſecum conqueſtus fuerit, quòd ei mors ab aliquo comminata fuiſſet, vel hoc ab alijs audiuerit.

Si ſcit mortuum inuitum in eo Conuentu manſiſſe.

Si aliquando actus, aut verba dementiæ, ſtoliditatis, vel deſperationis eundem feciſſe, vel dixiſſe audiuit.

Quæ tandem ſigna, & verba fuerunt iſta.

Coram quibus ea acciderunt.

An ſciat quo violento mortis genere defunctus obierit.

An ab alijs audierit.

Quid ipſe teſtis iudicet, & qua de cauſa.

Quis habetur author huius mortis, quis Patrem N. laqueo ſuffocauit, *vel* in puteum demerſit.

Vnde mouetur ipſe, vel alij ad hoc dicendum, vel iudicandum.

Quomodo ſciat alios hoc credere, vel ſuſpicari.

Qui ſunt conteſtes.

FOR-

FORMA
EXAMINIS VVLNERATI.
§. PRIMVM.

Primùm ipſe vulneratus examinandus eſt ad informandam Curiam, hoc modo.

In Dei nomine. Amen. Die, &c. In Conuentu, &c.

Acceſſit Pater admodum Reuerendus Miniſter ad Cellam, in qua vulneratus iacebat P. N. & exhibito ei iuramento, prout tacto pectore, more, &c. iurauit, eum vt infra interrogauit.

Quomodo reperiatur vulneratus, & à quo tempore.

Quis illum vulnerauit, & ob quam cauſam.

Quo inſtrumento, quo loco, quibus auxilijs, qua corporis parte.

Qui aderant, vel audire potuerunt, tamquam proximiores.

§. SE-

§. SECVNDVM.

Si ignoret authorem.

AN cum aliquo inimicitiam habeat, & quam ob cauſam.

An verbis iniurioſis aliquem offenderit, vel minis.

An ſibi aliquis minatus fuerit vulnera, mortem.

Si inimicitia aliis nota ſit, & quomodo id ſciuerint.

Si aliqui, dum rixarentur inter ſe, adfuerint.

§. TERTIVM.

Si nolit prodere vulnerantem ex timore, vel nè illi noceat.

MOnitus, vt veritatem fateatur, quia aliàs peccat mortaliter, & eſt periurij reus. nec ſibi malum creare debet in anima, nè alijs noceat. Reſpondit. . . . .

Cui Pater: auerti, che ſe non lo riueli ſpontaneamente, ſarai coſtretto à forza, per via di carcere, e di tormenti, &c. Reſpondit . . . . .

In-

Interrogatus, ſe gli vuol fare querela di queſta offeſa, &c. Reſpondit, Padre nò, io li perdono per amor di Dio,&c.

FORMA

EXAMINANDI TESTES

SVPER INDICIA.

Cum quodlibet indicium duobus ſaltem teſtibus probari debeat, depoſitiones hoc modo excipiantur.

§. PRIMVM.

De inimicitia.

In nomine Domini. Amen.

Die,&c. Vocatus fuit coram A. R.P, M.P. &c.Pater Frater N. Sacerdos, ætatis . . . . Religionis. . . . . . teſtis ex officio aſſumptus, monitus, & iuratus (tacto enim pectore more Sacerdotali iurauit) ad deponendum ſuper indicijs emergentibus ex morte Patris N. qui ad opportunas interrogationes reſpondit.

Primo autem interrogatus, an ſciat cauſam ſuę voca-

vocationis. Reſpondit....

An cognoſcat, & ex quo tempore Patrem N.

An ſciat inter Patrem N. & N. aliquando inimicitiam exarſiſſe.

An ſciat talis inimicitiæ cauſam.

Quomodo illud ſciuerit.

Quę ſigna inimicitiæ viderit, vel audierit interceſſiſſe inter ipſos.

An ſciat aliquando, & ex quo tempore fuiſſe reconciliatos.

An poſt reconciliationem viderit, vel audierit talis inimicitiæ ſigna inter eoſdem pullulaſſe.

An credat Patrem N. ob talem inimicitiam potuiſſe Patri N. propinare venenum.

De cauſa ſcientiæ talis credulitatis.

Interrogatus de conteſtibus.

Quibus acceptis Pater Miniſter examen terminauit, impoſito teſti ſilentio, & reſeruata ſibi facultate eum iterum examinandi, ac lecta ſibi ſua depoſitione, eam ſua manu ſubſcribere iuſſit, prout ſubſcripſit.

Io Fra N. *hò depoſto.*

Frater N. Miniſter Prouincialis.

Frater N. Actuarius.

§. SECVNDVM.

De confeſsione extraiudiciali.

AN cognoſcat P. N. & ex quo tempore.

An cum illo aliquando collocutus fuerit.

An ſecum de morte P. N. ſermonem habuerit, & vbi.

An ex liuore, de mortuo eum loquentem audiuit.

An audierit, eum dixiſſe quod in morte P. N. manus habuerit.

Coram quibus hoc dixit.

Qua occaſione in tam grauem iactationem lapſus fuerit.

An credat eum verum dixiſſe, & in necem prædicti Patris verè conſenſiſſe.

De cauſa ſcientiæ.

De conteſtibus.

Tunc Pater, &c.

§. PRIMVM.

FORMA GENERALIS EXAMINANDI TESTES.

In nomine Domini. Amen.

DIe. . . Anno. . . in Conuentu N. coram P.N. Miniſtro vocatus Frater N. Diaconus ætatis annorum 24 Religionis 5. vt dixit, teſtis ex officio aſſumptus, *vel ſi ad inſtantiam partis procedatur, productus*, ſuper primo *vel ſecundo* articulo, monitus de veritate dicenda, & præſtito illi iuramento interrogatus, prout tactis ſacris litteris iurauit, ad opportunas interrogationes depoſuit, vt infra, videlicet.

Interrogatus, an ſciat cauſam ſuæ vocationis. Reſpondit, &c.

Interrogatus, an cognoſcat Patrem N. Reſpondit. . . . .

Interrogatus, quomodo illum cognoſcat. Reſpondit. . . . :

Interrogatus, ex quanto tempore illum cognoſcit. Reſpondit. . . . :

Interrogatus, cuius famæ ſit. Reſpondit. . . .

Interrogatus, cuius opinionis ſit apud ipſum: Reſpondit. . . . .

Digitized by Google

Interrogatus, quomodo ſciat ipſum eſſe iracundum, vel conuiciatorem. Reſpondit....

Interrogatus de loco,& tempore.Reſpondit...

Interrogatus,de conteſtibus, Reſpondit....

Interrogatus de cauſa ſcientiæ.Reſpondit.....

Tunc Pater Miniſter acceptatis illius depoſitionibus, ſi & in quantum, &c. mandauit ipſi teſti, vt ſuo examini ſibi priùs lecto ſe ſubſcriberet, prout infra ſubſcripſit, præcipiens illi in virtute ſanctæ obedientiæ, nè cui de his omninò loqueretur,illumque dimiſit ſaluo iure illum reexaminandi toties, quoties opus fuerit.

Io Fra N. hò depoſto &c.

Frater N. Miniſter.

Frater N. *Actuarius.*

§. SECVNDVM.

Si teſtis irreuerens,vel pertinax fuerit.

INterrogatus, &c. Noluit reſpondere: ſed cum riſu, & contemptu impertinentia effutire cœpit. Quem Pater Prouincialis paternè priùs admonuit, & quia ex benignitate peior efficiebatur ſeuere, & grauiùs increpauit; perſiſtente autem ipſo in ſua pertinacia,iuris remedijs vtendum cenſuit, ideo vt infra decreuit.

Quo-

Quoniam Pater N. vocatus in teſtem ab A.R.P. Miniſtro Prouinciali, ac legitimè in cauſa P. N. interrogatus, reſpondere noluit *vel &c.* & monitus ſemel atque iterum, ac correptus à ſua pertinacia diſcedere noluit; ideo præſenti decreto decernit, vt dictus Pater N. quotidie in pane, & aqua ieiunet, *vel*, tandiu à diuinis ſit ſuſpenſus, quouſque reſipiſcat, & ſuis mandatis pareat. Datum, &c.

Frater N. *Miniſter.*

Frater N. *Actuarius.*

§. TERTIVM.

Si ad cor redeat à pertinacia.

CVm Pater N. teſtis, &c. ad cor reuerſus fuerit, & veniam petierit, admiſsus ad examen fuit denuò.

Interrogatus. an, &c.

§. QVARTVM.

Si teſtis mendacium dicat.

TVnc Pater ipſum admonuit, vt veritatem de de plano fateatur, quia in ſua depoſitione

mendacium dixiſſe deprehenſus eſt.

Quare interrogatus, an viderit ipſum vulnerantem. Reſpondit, quello che hò detto, è la verità.

Iterum monitus à mendacijs diſcedere, quia contra ipſum, tanquam contra falſum teſtem, per iuris,& facti remedia procederetur.Reſpondit,&c.

Quod cernens Pater Miniſter, volenſque ipſum de mendacio conuincere, vocari fecit Patrem N. & P. N. teſtes, eoſque coram ipſo Fratre N.cum iuramento iterum examinauit, & primo interrogauit Fratrem N. ſi verè Frater N. erat cum ipſis, quando, &c. qui reſpondit, Padre ſi. poſteà interrogauit Fratrem N. teſtem. An verè Frater N. adfuerit cum ipſis, quando Frater N. vulnerauit Patrem N. dixit, Padre ſi. Tunc ſubiunxit Pater Miniſter, che dici hora, non ſei vn teſtimonio falſo,e bugiardo? Quo tacente, vel in pertinacia permanente, aduerſatus Pater Miniſter mendacij acerbitatem,ei aſſignauit vnius diei ſpatium ad ſe defendendum, quare non debeat puniri tamquam teſtis falſus; & interim carceribus ad cuſtodiam mancipari mandauit, prout præſenti decreto mandat, & præcipit. Acta in Conuentu N. die N.

Frater N. Miniſter.

Frater N. Actuarius.

.QVIN-

§. QVINTVM.

Executio decreti carcerationis.

FIdem facio infraſcriptus, qualiter Frater N. carceratus fuit virtute dicti decreti hac die... Menſis. .... Anni .... in Conuentu N.

§. SEXTVM.

Si teſtis fuerit infamis, erit torquendus ſic.

DIe ... Cum Pater N. Miniſter ſedens, &c. viſis,&c ſtãte qualitate Fratris N.teſtis examinati in cauſa N.& cõſiderata infamię nota,qua affectus reperitur, propter decretum pœnale latum contra ipſum in cauſa criminali, actitata per Patrem N. tunc temporis Prouinciæ Viſitatorem; *vel* conſiderata inhabilitatis nota, quia nimirum eſt ſocius criminis,&c.vilis perſona,&c. ad tollendam dictæ infamiæ notam, & vt eius dictum magis afficiat nominatum, & ad omnem alium meliorem finem,& effectum, mandauit ipſum duci ad locum torturæ, ibique ſpoliari, & funi appli-

cari,prout præſenti decreto funi applicari mandà. Datum . . . . *Si agatur de alio genere tormenti, explicetur aliud.*

Frater N. Miniſter.
Frater N. Actuarius.

§. SEPTIMVM.

Si teſtis fuerit varius, & vacillans. & propterea torquendus.

Die, &c. Pater N. Miniſter, &c. ſedens pro tribunali, viſis videndis, & conſiderandis, ac ponderata vacillatione ipſius Fratris N. teſtis dicentis in examine facto die . . . . *deſcribatur ſuum dictum,*& in examine præſenti negātis, ac dicentis . . . . Ad tollendam ergo omnem periurij maculam, (ſi qua ineſſet) ab eiuſdem teſtis perſona,& ad ſciendum in quo dicto perſiſtat & ad omnem alium meliorem finem, & effectum, mandauit eundem N. duci ad locum torturæ, ibique,&c. *vel* mandauit ipſum arctari *vel* ad taxillorum tormentum applicari, &c. *vel* conſideratis circumſtantijs ipſam depoſitionem comitantibus, quæ verificatæ fuerunt, prout in actis, *dũmodo ita ſit,* & quæ ſunt adeò veriſimiles, vt arbitrio prudentis

dentis viri, credendum ſit ipſum teſtem, in prima depoſitione verum dixiſſe, & in ſecunda mentitum fuiſſe, præſertim cum ea, quæ in prima ſuà depoſitione dixerit, ſponte depoſuerit, & de plano, & in ſecunda nullam ſufficientem, aut veriſimilem cauſam ſuæ huiuſmodi variationis alleget. Quapropter valde veriſimile eſt, & credibile, ipſum teſtem, ad reuocandam ſuam depoſitionem ſubornatum fuiſſe. Ad effectum ergo idipſum ab eodem teſte clarius audiendi, à quo, vel à quibus ad ſuam primam depoſitionem reuocandam ſubornatus fuerit, et ad omnem alium meliorem, &c. citra tamen iurium quorumcumque Curiæ acquiſitorum, vel ſpectantium præiudicium, ipſum puniendi ob præfatam variationem, quibus per præſentem torturam præiudicare non intendit, & non alias, nec aliter, nec alio modo; de quo expreſsè proteſtatus fuit, & proteſtatur. Ipſum N. teſtem in ſuis depoſitionibus variantem mandauit duci ad locum tormentorum, ibique, &c.

§. OCTAVVM.

Si teſtis aliud dicit cum iuramento, aliud ſine.

Die, &c. Pater N. lectis, & conſideratis, vna depoſitione facta à Fratre cum iuramento in

in iudicio coram nobis, & altera ſine iuramento coram NN. *extraiudicialiter ; Aut apud N. Iudicem incompetentem.* Et perſpectis verbis præciſis ab ipſo prolatis, prout in actis,&c.ex quo apertiſſimè patet ipſum eſſe informatum de veritate, & notitia delinquentium, ad tollendam omnem maculam periurij, (ſi qua ineſſet in eius perſona) *vel* ad purgandum omnem variationis defectum, et ad ſciendum in quo dicto ipſe N. perſiſtat,& ad omnem alium meliorem, &c.mandauit ipſum N. teſtem duci,&c.

§. NONVM.

Si ſcire neget, cùm aliàs conſtet eum ſcire.

Die, &c. Pater N. ſedens, &c. auditis, et per lectis depoſitionibus teſtium deponentium N. in teſtem vocatum, ſcire commiſſi homicidij, furti, ſtupri,&c. ſeriem ; factiſque ipſi teſti pluribus monitionibus, vt veritatem fateatur : conſideratoque quod conſtet in iudicio aliquo pacto ipſum fuiſſe præſentem, in loco commiſſi criminis, tempore quo fuerat perpetratum, vnde veriſimile eſt ipſum vidiſſe, quomodo dictum factum ſe habuerit, et qui fuerint delinquentes, cuius

cuius ætatis, quibus veſtibus induti, quibus armis accincti, quo colore, qua effigie, &c. et licèt ipſe negare non erubeſcat delinquentes vidiſſe: et cōſideratis alijs indicijs ex actibus ipſius reſultantibus, & contra dictum teſtem facientibus; quapropter Pater Miniſter ad effectum habendi ab ipſo teſte examinato plenam, et integram veritatem ſuper præmiſſis, de quibus, vt dictum eſt, veriſimiliter informatus apparet, et ad omnem alium meliorem, etc. mandauit, etc.

§. DECIMVM.

Si ab aliquo loco teſtis vocandus ſit.

CVm nobis N. Miniſtro, vel Commiſſario, etc. viſum fuerit pro expediendo negotio mortis N. cuius authorem inquirimus, *vel nobis commiſſo* neceſſariam eſſe nobis perſonam Patris N. ac eiuſdem in iudicio depoſitionem; idcirco virtute iuriſdictionis nobis factæ, *ſi eſt Commiſſarius*, *vel* auhoritate noſtri officij, *ſi eſt ordinarius*, præcipimus ipſi in virtute præſentis decreti, vt ſtatim eo recepto diſcedens à Conuentu, in quo modo moratur, ſe conferat ad Conuentum N. in quo tribu-

tribunal noſtrum ereximus ſub pœna . . . . .
Datum, &c.

Frater N. Miniſter, vel Commiſſarius, &c.

§. VNDECIMVM.

Si decretum hoc mittendum eſſet per litteras.

QVod decretum R. P. N. per litteras incluſum direxit Patri N. Guardiano, à quo talem reſponſionem accepit, *& inſerat ipſas litteras in proceſſu..*

§. DVODECIMVM.

Si examen teſtis vna vice expediri non potuit.

QVoniam ob vrgentia negotia; vel ob horæ tarditatem compleri non potuit, Pater Miniſter iuſſit pro nũc terminari examen, animo tamen continuandi illud, cum primũ cõmoditas acceſſerit: priùs verò lectum examen ipſi teſti, fecit
ab

ab illo ſubſcribi, etc. acceptatis, etc. ***Et pro continuatione deinde.***

Die, &c. cùm Pater Miniſter expeditus eſſet à ſupradicto negotio, regrediens ad perficiendum examen Fratris N. teſtis, ipſum in ius vocauit, & coram ipſo adſtanti iuramentum præſtitit, prout iurauit, & vt infra interrogauit.

Quæ forma ſeruanda erit etiam in examine rei, quando interrumpi contingat.

F O R M A.

CONSTITVENDI VEL EXAMINANDI REVM.

§. PRIMVM.

DIe. . . . Menſis . . . . . Anni . . . . in Conuentu N. Conſtitutus perſonaliter coram Admodum Reuerendo Patre Miniſtro, &c. & me Actuario Pater Frater N. Sacerdos ætatis. . . . Religionis . . . . principalis quoad ſe, & teſtis quoad alios, delato ei iuramento, prout tacto &c. iurauit de mera, & integra veritate dicenda, & quidquid inde ſciuerit: & præmiſſa admonitione quod ad confeſſionem proprij criminis tenetur in conſcientia, ſub pœna peccati mortalis, ſtantibus tot inditijs contra ipſum in actis, fuit

fuit interrogatus, &c.

Primo, an ſciat ſuæ vocationis cauſam.

An ſciat cauſam ſuæ carcerationis, *ſi fuerit carceratus*.

A quo tempore fuit carceratus.

Quo ordinante.

Si inimicos habet in illo, vel alio Conuentu, & quos.

Quare N. eſt illi inimicus. Reſpondit, perche mi minacciò.

Qui aderant, quando minatus illi fuit.

Si redierunt in amicitiam, & fecerunt poſteà pacem.

Ex quo tempore.

Quis eſt conſcius talis inimicitiæ.

Si credit N. propterea eſſe illi infenſum.

Si habet illum pro homine probo.

Quare cenſet illum eſſe malignum.

Si poteſt hoc probare.

Cognoſcitnè N.

Ex quo tempore.

Vbi cœpit illum cognoſcere, qua occaſione:

Coram quibus eſt vltimò illum allocutus, vbi, & de quare.

Si Pacifici diſceſſerunt.

Quæ verba iracundiæ acciderunt inter ipſos.

Quid tenebat in manu tunc temporis.

Quis dederat illi facultatem tenendi arma.

Quantum temporis illa tenuit.

Quis dederit illi arma.

Vbi

Vbi abſconderat illa.

Vbi ſunt nunc.

Quæ verba dixit, antequam diſcederet ab illo.

Quæ vulnera dedit illi. Reſpondit, non hò ferito altrimente.

Et cùm P. N. audiſſet conſtituti negotiationem, taliter eſt illum allocutus. Fratello non è tempo di negare, perche e per teſtimonij, e per inditij ſei quaſi conuinto; perciò deui dire la verità: propterea.

Interrogatus, ſi vulnerauit N. Reſpondit. mai ſal coſa.

Quod audiēs Pater præcepit afferi arma, nimirum gladium longitudinis duorum palmorum, & latitudinis duorum digitorum, acutum, & affilatum cum ſuo capulo oſſeo, & pugionem vnius palmi cum cuſpide acuta: quibus oſtenſis reo, iterum dixit, Come potete negarlo? date gloria à Dio, con dir la verità, e non ſiate figlio del diauolo, padre della bugia. Non ſon queſte l'armi tue ritrouate vicino al Padre N. ferito: ritrouate inſanguinate nella ſtanza voſtra? perche dunque negate hauer ferito, vcciſo, &c. Reſpondit, non ne sò niente.

Interrogatus, ſe ſi confida molto ſu le braccia, perche tanto l'ha da confeſſare ſu là corda à tutti i modi. Reſpondit, io non ſon huomo da fare, queſti delitti. *ſi affirmat.*

Interrogatus, quis fuit complex, & ſocius, vel conſocius delicti; quid illi dixit talis N. ſocius.

Qui

Qui aderant.

Qui ſunt teſtes.

Quoniam verò horæ tarditate examen expediri non potuit, Pater N. acceptatis, &c. examen dimiſit, voluntate illud continuandi. Interim lectam ſibi depoſitionem, iuſſus fuit ſubſcribere, prout infra, &c.

Io N. hò depoſto.

Frater N. Miniſter.

Frater N. Actuarius.

In ſecundo conſtituto.

§. SECVNDVM.

DIe. . . . loco quibus ſupra. Interrogatus, ſi ipſe conſtitutus eſt diſpoſitus iam veritatem fateri, quòd non fecit in alio examine.

Si vult aliud addere examini heſterno, vel nouum adducere.

Si verè altercatus eſt cum N.

Si ab illo iniurijs affectus fuit, vel è contra.

Si illum manu, vel armis percuſſit.

Si vulnerauit. Reſpondit, Padre nò.

Cui Pater, come nò, ſe ſei ſtato viſto da teſtimonij, non ſolo fuggir con il coltello in mano inſanguinato, mà ferirlo ancora? Reſpondit, ogn'vno può dire quello, che vuole.

Et Pater, credi tu, che vogliano dir la bugia in tuo pregiuditio ſenza cauſa? Reſpondit, vi ſono delli maligni, e bugiardi nel mondo.

Et ad opportunã interrogationem. Reſpondit, io non direi tali bugie, ma non sò la coſcienza de gli altri.

Videns autem P. N. conſtituti pertinaciam, illum denuo paternè monuit. Vedi fratello, tu ſtimi il corpo, ma non l'anima, temi la pena del mondo, non quella dell'Inferno. L'hauer peccato è fragilità, il negarlo alla preſenza di Dio; di cui io tengo il luogo indegnamente, è peccato di Caino, e perciò t'ãmoniſco, che tu laſci queſta tua pertinacia, e dichi, ſe veramente hai offeſo, ò vcciſo N. Reſpondit, hò detto, e torno à dire, che non sò niente di queſto.

Tunc Pater negotio vrgente impeditus, examen pro nunc dimiſit, illud alio tempore continuaturus. Iuſſit tamen priùs legi ipſi reo depoſitionem, & ab ipſo ſubſcribi; quem carceribus mancipari mandauit, vt melius interim de ſua ſalute concipiat, & cogitet de veritate dicenda.

Subſcriptiones.

§. TER-

§. TERTIVM.

Si reus reperiatur eſſe excommunicatus, abſoluatur ſic.

CVm Pater N. comperiſſet N. reum incidiſſe in excommunicationem maiorem, ob. . . . . eum abſoluit, ad effectum ſolum adſtandi, & ſe tuendi in iudicio, omni meliori &c. cùm ipſe non poſſet probare ſe eſſe abſolutum. Datum, &c.

Frater N. Miniſter. &c.

§. QVARTVM.

In tertio Conſtituto.

DIe, &c. Poſtquam Pater N. Fratrem N. reum in ſua preſentia adductum paternè pariter, & grauiter monuit, vt depoſita pertinacia, ſaltem nunc Deo dare gloriam ſatageret, & confuſus à tot mendacijs, facti ſeriem de plano deponeret, ac narraret, come paſsò il fatto dell' homicidio del Padre N. chi lo ferì, chi l'vcciſe? perche li teſtimonij tutti dicono che ſete ſtato voi, perche dunque

que non lo cõfeſſate? Reſpondit negatiuè.

Interrogatus, come potete negare queſto, hauendo contro tanti teſtimonij? Et præcepit legi depoſitiones teſtium. Senti che dice queſto. Senti queſt'altro, &c. e ſe ciò non fuſſe vero, queſti non lo direbbono, diſponti dunque à dire la verità. Reſpondit, ſon bugiardi.

Interrogatus, & monitus, quod manifeſtè apparet de pertinacia ipſius, quia non ſolùm negat delictum à ſe commiſſum, ſed etiam audet viros probos appellare mendaces. Quomodo tales falſarios vocas, ſi tibi confrontatos de facie ad faciem ſuſtinere non potuiſti, & vix aſpicere auſus es pallore, & tremore correptus? Ideo fuit benignè monitus vt à pertinacia diſcedens, veritatem dicat per ordinem, facti ſeriem recenſendo, come paſsò queſto fatto? Reſpondit, &c. non mi ricordo, potrebbe eſſere, mi rimetto à quello, che hò detto di ſopra.

Interrogatus, & monitus, vt præcisè reſpondeat ſine dubio, ſine hæſitatione, nec ſe referat ad iam dicta. Reſpondit, quelche hò detto hò detto.

Interrogatus, & monitus ſub pœna confeſſi criminis, periurij, & torturæ, vt veritatem de plano dicat. Reſpondit, non sò altro.

Tunc Pater, è poſſibile, che ſei così oſtinato, e ſenza honore, che ci vuoi dare à credere buggie così grandi? Nel primo Conſtituto non hai detto tu che, &c. nel ſecondo non diceſti, &c. come hora neghi? come ti contradici? non vedi che

ſei confuſo, e conuinto? non è meglio che per gloria di Dio confeſſi la verità? Reſpondit, &c.

Interrogatus,& iterum monitus, vt veritatem fateatur, aliàs deuenietur aduersùs illum ad iuris, & facti remedia, declarando illum incurriſſe pœnas comminatas. Reſpondit, non hò da dire altro.

Tunc Pater aduertens obſtinationem, & irreuerentiam Fratris N. rei, pœnarumque comminatarum contemptum, reſeruato ſibi iure ſemper, & quandoçunque decernēdi ipſum N. incurriſſe, &c. & mandatum deſuper neceſſarium,& opportunum relaxandi, pro nunc ad vlteriora procedens.

Interrogauit, an adhuc perſiſteret in ſua pertinacia. Reſpondit, non mi ricordo.

Interrogatus,& monitus à tergiuerſatione, & obſtinatione diſcedere,& præciſe reſpōdere. Reſpondit, non mi ricordo, non mi ſouuiene.

Quibus auditis, Pater N. dixit Fratri N. reo quod in his caſibus deuenitur ad torturam, non pro extorquenda veritate, ſed ſolum reſponſione affirmatiua, vel negatiua, & idcirco nullæ dantur defenſiones, cùm pateat, quod nulla poterit afferri legitimà, & euidens excuſatio. Reſpondeat ergo prçciſè, vt poſſit vitare huiuſmodi torturam, & abijciat iſta fatua ſubterfugia, ſciens quod de illis nulla ratio habebitur. Reſpondit, non hò altro che dire.

Et licet pluries Pater N. ipſum efficaciter, &

cha-

charitatiuè monuerit, sēper ipſe reus eandem reſponſionem dedit, quæ omnia ego Frater N. Actuarius adnotaui.

Tunc Pater N. ſedens pro tribunali, &c. viſa pertinacia Fratris N. nolentis reſpondere præciſè ad interrogationem, cum aliter ab eo dictum reſponſum haberi non poſſet, mandauit adduci ad locum torturæ: qui N. ſic ad locum torturæ adductus, dum ſpoliaretur, & ligaretur, fuit à patre N. benignè monitus, vt ſaltem modò diſponeretur ad dandam reſponſionem præciſam, &c. aliàs ſciat pro certo ſtatim in altum eleuandum, & torquendum pro dicta reſponſione. Reſpondit, &c.

Et videns Pater N. Fratrem in ſua obſtinatione perſiſtere, mandauit ipſum eleuari in altum, ad effectum ſolummodo extorquendi reſponſionem præciſam affirmatiuam, vel negatiuam.

§. QVINTVM.

Confrontatio rei cum teſtibus.

DIe, &c. vocatus fuit Frater N. reus, monitus, & iuratus, præſentibus, &c. fuit in hunc modum à Patre N. exceptus. Come puoi negare non eſſer ſtato in tal giorno, nel tal luoco, mentre li teſtimonij dicono che vi ſei ſtato? che coſa riſpondi à queſto. Reſpondit, *Scribantur, quæ*

dicit,& facit, puta fixoſtenſ oculos in terram immobiles,dixit ſuſpirans, &c. O Dio, che aſſaſſino è queſto? Ogn'vno puo dire quello,che vuole.

Cum Pater N. vidiſſet illius pertinaciam in negando quæ teſtes veridici depoſuerunt, iuſsit eos ſingilatim vocari. Primò enim vocauit Fratrem N. teſtem coram dicto reo, & præſtito eidem iuramento de dicenda verjtate, ipſum interrogauit, An cognoſcat Fratrem N. præſentem. Reſpondit, Padre sì, ſi chiama Fra N.

Quo peracto,interrogauit N. conſtitutum, ſe conoſce Fra N. qui preſente, e come ſi chiama. Reſpondit,Padre sì, ſi chiama Fra N.

Poſtquam reus, & teſtis ſe ad inuicem cognouiſſent. Frater N. teſtis cum eodem iuramento fuit interrogatus: Si hic eſt ille, de quo depoſuit die . . . . . Reſpondit, Padre sì.

Et Pater, Satage,inquit illum probè cognoſcere, nè erres. Reſpondit, lo conoſco beniſſimo.

Tunc Pater iuſſit legi depoſitionem teſtis clara,& intelligibili voce in faciem N. rei,quibus lectis, fuit

Interrogatus, ſi recordatur de hac depoſitione. Reſpondit, Padre sì, e conoſco la mia ſottoſcrittione, ò †

Interrogatus, ſe ciò ſia vero. Reſpondit coſi è.

Et cum Pater N.aduertiſſet Fratrem N. teſtem ratificaſse ſuam depoſitionem in faciem N. rei, vt ſaltem confuſus verum dicat, ipſum reum coram ipſo

ipſo teſte interogauit præuio iuramento, vt ſequitur. Horsù fratello hai inteſo, come Frà N. te l'hà confirmato sù'l viſo, che coſa voi tu dire? Reſpondit ho inteſo, ma non dice la verità.

Et replicante N. teſte, ho detto la verità, & reo illud negante; cùm vnuſquſque in ſuo dicto perſiſteret, Pater N. mandauit dictum teſtem remoueri à loco examinis, & vocari Fratrem N. alium teſtem, qui cum & ipſe coram Patre N. & Fratre N. reo fuiſſet conſtitutus, vterque eorum fuit cum iuramento interrogatus, &c. *Et dic vt ſupra, &c.*

Hæc confrontatio excuſat repetitionem teſtium, licèt non ſit neceſſaria, (quia timidus veretur ſtare contra faciem potentis) Niſi quãdo teſtes è directo pugnant inter ſe, vel cum depoſitione rei. aut de facie non nouerunt eum contra quem deponunt, & in hoc caſu debet reus poni inter alios, nè adſit ſubornatio. Chart. in practic. l. 3. c. 1. n. 84.

§. SEXTVM.

Recognitio rei à teſtibus.

Die &c. cùm N. reus negauerit ſe eſſe illum, contra quem N. N. teſtes depoſuerunt, vt veritas appareat, Pater N. decreuit vocari eoſdem

teſtes,& recognoſcere ſupradictum reum. Quare primo vocauit Fratrem N. reum, cui præſtitit iuramentum, & hanc interrogationem ſubiunxit. Che direſti ſe teſtimonij degni di fede ti cognoſceſſero per quello, il quale ferì N. il tal giorno? &c. Reſpondit, &c.

His auditis ad conuincendum ipſum reum de mendacio, & eundem diſponendum ad fatendam veritatem, & ad omnem, &c. mandauit vocari Fratres alios, qui reo facie, ſtatura, ſimiles eſſent,& cum eodem reo in ordine collocari, nimirum NNN. quibus comparentibus, & in ordine collocatis, ipſoque reo ſecundum locum tenente, mandauit ad eorum faciem ſtatui Fratrem N.teſtem contra Fratrem N. reum,& delato ſibi iuramento, fuit

Interrogatus, riguardate bene, ſe tra queſti Frati vi foſſe quello,contra il quale hauete depoſto, che à di . . . . ferì Frà N. in Dormitorio. Reſpondit. Padre sì, che ci è, & è il ſecondo.

Et Pater, moſtratelo à deto. Reſpondit, mouendo ſe de ſuo loco, manibuſque proprijs tangendo Fratrem N. reum, qui ſecundus erat in ordine.& dixit,Padre,queſto che hò toccato,è quell'iſteſſo.

Tunc Pater, præuio iuramento, interrogauit Fratrem N. reum. Hai ſentito fratello, come il teſtimonio te l'ha detto in faccia; come puoi negarlo. Reſpondit, &c.

His auditis P.N. mandauit mihi Actuario legere

gere integram depoſitionem Fratris N. teſtis in faciem rei; qua lecta, interrogauit eum, che reſpondi à queſto? Reſpondit, &c.

§. SEPTIMVM.

Reus coram Iudice delinquens.

In Dei nomine. Amem.

COram P. N. pro tribunali ſedente, & ipſum N. reum examinante, ipſe reus Dei timore poſtpoſito, Deum blaſphemauit, vel alapam N. vni aſsiſtentium impegit, &c. Super quibus idem Prouincialis, volẽs de iuſtitia prouidere, ipſum N. vocauit, eumque interrogauit, cur ſic &c.

Si reus confitetur, ſtatim ipſum condemnet; ſi negat, examinentur duo teſtes, qui de facto deponant, & ſtatim ipſum condemnet, in ipſa figura iuditij, Et ſtante ſic tribunali, &c.

FOR-

FORMA

TORQVENDI REVM.

§. PRIMVM.

In Dei nomine. Amen.

CVm exactitatis hucuſque contra Fratrem N. reum de. . . . grauia emergant indicia, et probationes vrgentes, quibus veriſimiliter eum commiſiſſe tale homicidium, credi poſsit: ipſe autem interrogatus negauerit; P. N. iuris ordinem ſeruare volens, eundem in rigoroſo examine conſtituere decreuit; quia tamen tortura infligi non debet, niſi priùs conceſsis defenſionibus: ideo hoc ſuo præſenti Decreto mandat indulgeri Fratri N. reo terminum trium dierum ad producendum quæcumque monumenta, et probationes, quibus ſe innocentem oſtendere poſsit, in delato crimine contra ipſum, & ad elidenda indicia contra ipſum allata, et copiam actorum ſibi dari ſine nominibus, & cognominibus teſtiũ, habitis tamen ab ipſo teſtibus curiæ pro ritè, et rectè receptis, et legitimè examinatis, ſaluis exceptionibus, et repetitione, &c. et ſine præiudicio vlterioris proceſſus, et examinis, hoc, et omni meliori modo, &c. prout ſuo hoc decreto indulget

ter-

terminum,& copiam. Vel ſi mauult à ſuo Procuratore luſtrari proceſſum originalem in aula noſtrę Cameræ; quod etiam concedit. Datum N. die, &c.

Frater N. Miniſter Prouincialis.

Frater N. Actuarius.

§. SECVNDVM.

Intimationis dicti Decreti relatio.

ET cum per me Actuarium fuiſſet prædictum Decretum intimatum Fratri N. reo, acceptauit terminum, et defenſiones, &c. et in fidem, &c. die.... &c.

Ego Frater *N. acceptaui, &c.*

Frater N. Actuarius.

Si renuntiat. Et cùm per me Actuarium, &c. gratias agens dixit ſe renuntiare omnibus ſibi ſpectantibus, et competentibus defenſionibus, et ſe remitti pietati Patris Miniſtri, et in fidem ſe ſubſcripſit die... &c.

Ego N. renuntiaui &c.

§. TER-

§. TERTIVM.

Aſsignatio Aduocati, & Procuratoris.

PAter N. Miniſter volens de iure procedere in cauſa tam graui, et rei N. indemnitati conſuſulere, prouidit cum copia actorum concedendum eſſe eidem D.N.V.I. Doctorem, noſtræ Religionis deuotum, et zelatorem, et Patrem N. Sacræ Theologiæ Lectorem in Procuratorem, prout præſenti decreto aſſignat, et concedit. Datum, etc.

Frater N. Miniſter, &c.

Frater Actuarius &c.

§. QVARTVM.

Prorogatio termini.

COram Reuerendo admodum Patre N. comparet Frater N. Procurator Fratris N. rei prætenſi, et precatur, vt terminum trium dierum ſuo principali indultum, prorogare dignetur, cùm conceſſus fuerit breuis. Inſuper petit ſibi cum effe-

Digitized by Google

ctum dari copiam actorum, vel facultatem luſtrãdi proceſſum in aula ſuæ audientiæ coram ipſo, vt inde elicere valeat quæ ad defenſionem ſui principalis facere poſſunt: nec non ſe accingere ad formandos articulos probatorios, ad elidenda indicia exorta, etc: vt inde innocentia eluceſcat, quod in gratiam ſingularem recipiet, et ſic inſtat, omni meliori modo, etc

Qua recepta Actuarius ſcribat, vel in principio, vel in fine huius, & omnium aliarum comparationum.

Præsẽtata fuit per ipsũ P.N.Procuratorẽ die.. &c.

§. QVINTVM.

Decretum prorogationis termini.

PErpenſa rationabili petitione Patris N. Procuratoris Fratris N. rei prætẽſi, ipſam admittens P.N. Miniſter, ſi et in quantum, etc. præcepit prorogari terminum ad . . . . dies, ad producenda, quæ in defenſione ſupradicti rei prætenſi facere poſſunt. Necnon dari facultatem luſtrandi proceſſum in aula, etc. prout vtrumque præſenti Decreto concedit, vt petitur. Datum, etc. die . . . .

Frater N. Miniſter.

Frater N. Actuarius.

§. SEX-

§. SEXTVM.

Præſentatio articulorum.

PRæſentati fuerunt præſentes articuli per Patrem N. Procuratorem Fratris N. rei prætenſi.

Cùm Pater N. Procurator Fratris N. prætenſi rei, & Dominus eiuſdem Aduocatus *ſi aderit* comparuiſſent coram Patre N. Miniſtro precãtes ipſos articulos probatorios admitti, & ſuper illos examinari teſtes ibidem nominatos, pro defenſione ſui, vel eorum Principalis, viſum fuit ipſi P. N. eos admittere, ſi & in quantum, &c. prout præſenti Decreto admittit. Datum . . . . die . . . . &c.

Frater N. Miniſter.

Frater N. Actuarius.

Si aliqui articulorum eſſent impertinentes, vel infamatorij, Pater Miniſter debet illos vel corrigere, vel delere; adnotando in margine illorum cauſam in hunc modum. Hic articulus deletus eſt quia eſt infamatorius, quia impertinens, &c.

§. SEPTIMVM.

Examinatio teſtium ad defenſam.

Examinantur ſicut ad offenſam, mutato ſolum nomine officij, &c. videlicet.

DIe. . . . vocatus fuit coram Patre Miniſtro Frater teſtis adductus, & nominatus ad defenſam Fratris N. rei prætenſi, ſuper primo, *vel ſecundo, vel tertio, vel omnibus articulis, vel tota cauſa,* qui præſtito ſibi iuramento, prout tactis &c. iurauit, monitus de veritate dicenda, fuit primo interrogatus ſuper. . . , articulo, qui Reſpondit, &c. *& ſic de alijs.*

§. OCTAVVM.

Decretum oſtendendi proceſſum defenſiuum parti.

POſtquam Pater N. vidit completum proceſſum, pro defenſione N. rei prætenſi, ſtuduit de eo certiores facere D.N. Aduocatum, & P. N.

Procuratorem dicti Fratris N. & ipſum reum prout præſenti decreto certiores fieri mandat, per me Actuarium. Datum. &c.

Frater N. Miniſter.

Frater N. Actuarius.

Cùm per me certiores facti fuiſſent NNN. de examine iam perfecto ad ipſorum petitionem, gratias egerunt, & in fidem, &c. die . . . . &c.

Frater N. Actuarius.

§. NONVM.

Petitur copia proceſſus defenſiui.

Coram Reuerendo admodum Patre N. Miniſtro Prouinciali comparent N. aduocatus, & Frater N. Procurator Fratris N. rei prætenſi, & intellecto quod fuerint examinati in articulis aſsignatis, ad defenſionem ſupradicti Fratris N. petũt ab ipſo Patre N. velit eis dare copiam dictorum teſtium examinatorum cum termino dierum octo . . . . vt ipſi conſulere poſsint, an aliud ſit agendum pro completa defenſione dicti Fratris N. aliàs proteſtantur, &c.

Actuarius faciat præſentatam.

Præſentata, &c. *vt ſupra.*

§. DECIMVM.

Decretum pro tradenda copia defenſiua.

AVdita iuſta, & rationabili petitione N.N. Aduocati, & Procuratoris Fratris N. &c. P. Miniſter mandauit ſibi aſſignari reperta depoſitionum dictorum teſtium, & terminum petitum prout præſenti Decreto aſſignat, & concedit. Datum, &c.

Frater N. &c.

§. VNDECIMVM.

Conſignatio Copiæ.

CVm per me fuiſſet aſſignata copia, *vel reperta* depoſitionum ſupradictarum, NN. gratias agendo illam *vel illa* receperunt, & in fidem, &c.

Ego Frater N. Actuarius.

§. DVODECIMVM.

Decretum pro oſtendendo toto proceſſu offenſiuo,& defenſiuo Domino Conſultori.

CVm elapſus fuiſſet terminus dierum . . . . aſſignatus NN. Aduocato,|& Procuratori, &c. ad conſulendum an vellent in Iudicio aliud proferre in fauorem ſui principalis , & aduertiſſet Pater N. Miniſter nil aliud fuiſſe productum pro parte N. rei ; volens legitimè ad vlteriora procedere in cauſa,decreuit exhibere totum proceſſum hucuſque formatum in cauſa Domino N. I. V. Doctori, electo pro conſultore oretenus, & nunc in ſcriptis , eumque rogans, vt dignetur totum proceſſum perpendere, & ſuum votum , & conſilium in ſcriptis tradere,quod Dominus prædictus coram me promiſit . Quapropter cum effectu fuit per me totus poceſſus traditus ſupradicto Domino N. die . . . . & in fidem, &c.

Ego Frater N. Actuarius ſubſcribo.

§. DE-

§. DECIMVMTERTIVM.

Reſtitutio proceſſus cum voto.

DIe ; . . . Dominus N. Conſultor electus acceſſit ad Patrem N.& reſtituit proceſſum ſibi conſignatum,cum voto ipſius manu deſcripto & ſubſcripto , & habitis multis colloquijs cum Patre N,ſuper cauſæ totius meritis , tandem mihi Actuario iuſſit præfatus P. N. dictum votum in actis regiſtrare,manu que præfati Domini Cõſultoris ſignari , me preſente , & vidente , & in fidem, &c.

Ego Frater N. Actuarius .

§. DECIMVMQVARTVM.

Motum Conſultoris.

Deſcribatur in pagina ſummarium proceſſus , & ſubdatur.

QVibus ſupradictis ita ſe habentibus,& ſuperinde habita matura deliberatione , necnon coloquio cum P. N. tandem mihi infraſcripto

Digitized by Google

viſum fuit, ipſum Fratrem N. non leuiter ſuſpe-ctum eſſe de homicidio commiſſo in perſonam Patris N. &c. ac propterea torquendum eſſe ſpatio . . . . cum . . . . ictibus, ſeu quaſſis funis, factis ei interrogationibus reſpicientibus ſubſtantialia proceſſus, & ea quæ magis vrgent, nimirum . . . . & vbi nihil emergat, dimittatur pro nunc: quod ſi confitebitur, ad triremem per decennium mittatur, &c. & ita vt ſupra proximè ſcriptum eſt cenſui, &c.

Ego N. V. I. D. Conſultor, &c.

§. DECIMVMQVINTVM.

Decretum Iudicis adhærendi dicto voto.

ET ſic ego Frater N. Miniſter Prouincialis, inhærens ſupradicto voto, cum mei Diffinitorij conſilio, & aſſenſu decreui præfatum Fratrem N. torquendum eſſe modo, & forma, ac ordine quibus ſupra in voto, prout in præſenti decerno. Datum, &c.

Frater N. Miniſter Prouincialis.

Frater N. Actuarius.

§. DECIMVMSEXTVM.

Praxis inferendę torturę.

D*Vci faciat reum ad locum torturæ, ibique interrogatum decernat, & funi applicet, nè appellat: in executione enim Decreti non admittitur appellatio. Forma igitur erit hæc.*

DIe . . . . conſtitutus coram Patre N. Frater N. extractus de carceribus, propriè in loco ante carceres, vbi extabant omnia ad torquendum parata, præſtito ei priùs iuramento, qui tactis, &c. iurauit. Cui ante omnia Reuerẽdus admodùm Pater Miniſter charitatiuè dixit. Con tutto, che noi per l'inditij, e per detti di teſtimonij ſiamo chiari, e certi, che voi hauete commeſſo . . . . tuttauia ſiamo venuti in riſolutione di ſaperlo dalla bocca voſtra, perciò vi dimando, come paſſa il fatto, &c. & auertite à dirlo ſpontaneamente, perche altrimente ſarete coſtretto à dirlo sù la corda qui preparata. Reſpondit, io ho detto la verità. *Deſcribantur omnia, quæ dicit, facit, ſingulta, lachrimæ, voces, eiulatus, &c.*

Cui dictum fuit, già che reſtate nella voſtra oſtinatione, acciò non vi habbiate à lamentare di noi, vi ſi replica di nuouo, che dichiate come paſ-

ſa, &c. Reſpondit, non sò niente.

Tunc fuit dictum, quantunque neghiate, vi dimando qual fù la cauſa, che vi moſſe à tutti queſti particolari? di pigliar l'armi dal tal luogo, d'aſſaltar di notte Frà N., di ferirlo in teſta, d'vcciderlo finalmente? Reſpondit, non sò coſa alcuna; *ſic debent fieri interrogationes ſuper omnia indicia.*

Videns autem conſtituti obſtinationem P. admod. R. Miniſter iuſſit illum expoliari, funi applicari, & ligari; quod dum fieret, fuit ei dictum. Auertite che queſto tormẽto nõ vi ſi dà per quello, che hauete cõfeſſato; perche per quello vi ſi darà la pena ordinata: mà acciò cõfeſſiate, chi vi moſſe ad . . . . &c. qui nihil reſpõdit, *vel* reſpondit, io ſopportarò anco queſto per i miei peccati.

Tunc denique iuſſum fuit ipſum N. expoliatum & funi alligatum eleuari in altum, & ſic eleuatus fuit interogatus, qual fu la cauſa che ti moſſe, &c. Reſpondit, ò Dio, ohimè, ſon morto, &c. *vel tacuit nihil reſpondens: ſcribantur adamuſſim omnia quæ dicit, vel facit tortus in tormento.*

Si opus ſit quaſſare funem. Videns Pater N. torti ſilentium iuſſit ſemel quaſſari funẽ: quo per N. facto, eiulauit ipſe tortus alta voce dicens, ò Dio, ò Vergine Santiſſima aiutami, ò Padre San Franceſco, & tacuit. *Sic etiam ſi iterum quaſſandus ſit.*

In fine autem torturæ. Poſtquam per ſpatium . . . . Frater N. ſtetit in tortura, fuit iuſſum per

Pa-

Patrem N. & Conſultorem ipſum reum leuiter deponi de tortura, & ſic fuit ſuperſeſſum in tortura; *hoc addatur ſi fuerit neceſſarium* .cum animo iterum, & pluries ipſum N. reum torquendi, quatenùs opus fuerit, & Patri N. ac Domino Conſultori videbitur, & accomodatis ſibi brachijs, fuit remiſſus in carcerem. Acta ſunt hæc, vbi ſupra.

Frater N. Miniſter. N. Conſultor.
F. *N. Actuarius.*

§. DECIMVMSEPTIMVM.

Secundæ torturæ Decretum.

Viſo per nos P. N. ac D. N. Conſultorem rigoroſo examine habito in tormentis heſterna die à Fratre N. eoque maturè conſiderato, necnon perlectis præcedentibus examinibus dicti N. decreuimus ipſum denuò conduci ad locum torturæ, rurſumque admoneri ad fatendum veritatem, facta ſibi comminatione de iterum ſubijciendo illum torturæ, prout præſenti Decreto, predicta de cauſa, adduci ipſum Frattem N. in dictum locum mandamus, die. . . .

§. DECIMVMOCTAVVM.

Secundæ torturæ illatio.

ET cùm à Patre N. iuſſum fuiſſet adduci Fratrem N. ad dictum locum tormentorum, & ipſe N. conſtitutus eſſet coram P. N. Miniſtro, D. N. Conſultore, & me Actuario, Pater N. his verbis illũ allocutus eſt. (præſtito priùs eidẽ iuramẽto de veritate dicenda, prout iurauit.) Perche non reſtiamo ſodisfatto di voi da quello, che hieri diceſti che &c. e vegghiamo, che cercate occultar la verità, contra tanti iuditij, & proue; perciò habbiamo conchiuſo di tormẽtarui di nuouo, e queſti tormenti ſaranno più accerbi, &c. Onde vi conſeglio, & ammoniſco, che, &c. Reſpondit.

Tunc P. N. dixit poiche ſtate sula negatiua, e contra di voi vi è che &c. *dicantur inditia per extenſum*. Però riſolueteui di &c. altrimente, &c. qui reſpondit.

Et cùm nihil vltra haberi poſſet, iuſſit illum expoliari, &c. qui ſic ligatus dixit . . . .

Cui ligato, dum inciperetur in altum extolli, dixit Pater N. volete dir la verità? Reſpondit, già l'hò detto.

Tunc iuſſum fuit altius eleuari, & interrogatus opportunis interrogationibus, ipſe N. ſemper

cla-

clamabat,ohime . . . .

Et cùm videret P.N.eum multum pati, & perſeuerare in ſua negatiua heſterna, iuſſit illlum à tortura de iure, & leuiter deponi, ac paulatim, ipſo N. ſemper dicente . . . . & ad carcerem reduci,&c.

§. DECIMVMNONVM.

Reo in tormentis deficiente, vel incantationibus munito.

PEndente autem à fune N. & ſudores emittente, ac dicente, ohime mi moro, iuſſit P. N. eum deponi,& ſuper ſcamnumm aptari; ac aceto eius nares fricari, & ſulphure ſuffumigari, quia videbatur pati deliquium. Quod quia vlterius protendebatur, vocari fecit Dominum N. Medicum, quem rogauit videre, an verè Frater N. pateretur deliquium, & ſuum iuditium interponeneret, qui diligenter pulſum, & pectus tangens ipſius N.dixit eum vere defeciſſe, & indigere reſtauratione. Quo audito, portari fecit in carcerem iniuncto Infirmarijs, vt neceſſaria applicarent remedia. *Si autem fuerit fictio dicatur*,dixit eum non pati deliquium, ſed ſimulare, & propterea poſſe torqueri. Quo audito Pater N. iuſſit iterum in altum tolli, &c.

Si

Si dormiat in tormentis, ſi illa deſpiciat, ſi dolorem non ſentire demonſtret. Videns autem P. N. ipſum conſtitutum in tortura dormire, vel tormenta ſpernere, & veluti non ſentire, dubitans de aliqua operatione dæmoniaca, iuſſit Fratrem N. de turtura deponi, & eum nudum ſpoliari, ac ſub brachijs, in ore, intra capillos, & alijs partibus corporis diligenter inquiri an aliquid ibidem occultaretur, quod tales effectus faceret. Item pilos ipſos totius corporis radi, & poſtea ſic expoliatum, & raſum, femoralibus alijs indutum, iterum ligari, & fune in altum eleuari, &c. qui ſic ligatus, & in altum ſublatus clamare cæpit, oh Dio, oh Dio, &c.

§. VIGESIMVM.

Ratificatio poſt torturam.

DIe . . . conſtitutus coram Adm. R. P. Miniſtro, Frater N. reus prætenſus, eductus de carceribus, vinculis ſolutus, & extra locum tormentorum poſitus, vocatus ad ratificandum quæ heſterna die in tortura depoſuerat, & præſtito ei Iuramento de veritate dicenda, prout iurauit, fuit illi lecta confeſsio ſua, alta & intelligibili voce, qua lecta, dixit illi Pater N. hauete voi inteſo quello, che confeſſaſte di propria bocca d' hauer

ycci-

vcciſo,&c: Reſpondit Padre ſi l'ho inteſa, e queſta è quella medeſima.

Interrogatus, volete voi approuare, & ratificare quanto hauete detto, s'è veramente così, che voi hauete vcciſo &c. Reſpondit, io lo ratifico, & è così la verità, ch'io &c.

Interrogatus, & monitus, auertite di non dire la bugia, ne vi fate mouere da timore de'tormēti. Reſpon dit, hò detto la verità. Tunc Pater, dunque lo ratificate? Reſpondit, Patre sì.

Quo accepto, fuit iuſſus ſubſcribere, vt infra.

Io Frà N. hò depoſto, & ratifico, &c.
Frater N. Miniſter.
Frater N. Actuarius.

Tunc Pater N acceptatis &c. pro tribunali ſedens, examen dimiſit, & reum ad carceres reduci mandauit, præcipiendo dari copiam confeſſionis, vel facultatem luſtrandi confeſſionem predictam Domino N. Aduocato, & Patri N. Procuratori, ac ipſimet reo, ſi illam voluerint, intra ſpatium . . . . . dierum, ad faciendas ſuas defenſiones. Omni meliori modo &c. prout præſenti decreto dari mandat. Datum &c.

Frater N. Miniſter prouincialis.
Frater N. Actuarius.

Et

Et cum per me fuiſſet intimatum prædictum decretum N. N. gratias egerunt, & in fidem &c. die . . . . .

Frater N. *Actuarius.*

Die verò . . . . . per me infraſcriptum fuerunt exhibita acta confeſſionis in tortura, & poſt illam N. N. N. Aduocato, Procuratori, reo, *vel* datus proceſſus ad luſtrandum illum, prout fecerunt, gratias agendo, & in fidem &c. manu propria me ſubſcripſi.

Frater N. Actuarius.

§. VIGESIMVMPRIMVM.

Tortura rei pro Complicibus.

PAter N. viſis, & ponderatis actis contra N. reum confeſſum, & depoſitionibus teſtium dicentium . . . . conſiderata qualitate criminis patrati, quod ſine complicibus committi non potuit, & veritas haberi non poſsit, niſi à reo; & cum ipſe inuerisimiliter neget, iuſsit eundem adduci ad locum torturæ, ſpoliari, &c. & hoc ſine preiudicio quorumcumque iurium Curiæ, quomodocumque, & qualitercumque competentium, de-

qui-

quibus ipſe N. eſſet conuictus, & confeſſus ſuper quibus nullo modo ipſe Pater N. intendit ipſum torquere. quinimo proteſtatur, illum ſuper ipſis non torquere, & huiuſmodi proteſtationem in quolibet actu repetitam fore, & eſſe intendit, & quod pro repetita ſemper habeatur: ſed ipſum Fr. N. torquere intendit pro vlteriori veritate ſuper alijs criminibus ab ipſo commiſsis, & contra ipſum in indicijs deductis,& ſuper complicibus, & fautoribus, &c. non aliàs, nec alio modo, &c. de quo ſolemniter proteſtatus eſt, & proteſtatur ipſe P. N. prout præſenti Decreto ipſum N. adduci mandat, &c. Datum . . . &c.

Frater N. Miniſter.

Frater N. Actuarius.

SENTENTIA.

§. PRIMVM.

Citatio ad Sententiam.

Ponderatis deductis pro parte N. rei in ſui defenſionem,& omnibus alijs in proceſſu compilato productis, ac probatis, viſum fuit Patri N. mandare, vt citentur D. N. Aduocatus, & Pater

N. Pro-

N. Procurator dicti Fratris N. eorum principalis ad audiendam ſententiam promulgādam in Conuentu N. die . . . . prout præſenti Decreto citantur, &c. Datum . . . . die . . . .

Frater N. Miniſter.
Frater N. Actuarius.

Et cùm per me ſupradictum Decretum citationis fuiſſet intimatum NN. gratias egerunt, &c. in fidem me ſubſcripſi die . . . .

Frater N. *Actuarius, &c.*

§. SECVNDVM.

Tenor Sententiæ.

IN cauſa agitata contra N. ſuper prætenſo homicidio in perſonam N. Domini noſtri Ieſu Chriſti nomine inuocato, Deum præ oculis habentes. Nos Frater N. Miniſter Prouincialis N. ac Iudex ordinarius, per hanc noſtram definitiuam ſententiam, quam de Iuriſperiti, & Conſultoris noſtri conſilio, & Diffinitorum noſtrorum aſſenſu, ac voto ferimus in his ſcriptis, & pro tribunali ſedentes. Viſis actitatis in cauſa, & cauſis coram nobis vertentibus, vt Iudice ordinario in prima, & vlteriori inſtantia contra Fratrem N. *ex Denuntiatione*

tiatione, ex Inquiſitione prout in actis, & ex indicijs productis de prætēſo homicidio perpetrato Anno . . . . die . . . . in perſonam P. N. lite igitur conteſtata coram nobis per ipſos, receptiſque ex vtraque parte probationibus oblatis, ac in iuditio deductis. His ergo omnibus accuratiſſimè perpenſis, & ad plenum cognitis cauſæ meritis, & æqua iuſtitiæ lance diſcuſſis, & deliberatione inſuper habita, parte, *vel partibus*, igitur citatis ad audiendam ſententiā pro hac die, præſente Fratre N. *vel abſente* dicimus, pronunciamus, decernimus, & declaramus, N. abſoluendum fore ab obiecto ſibi delicto homicidij, tanquam innocentem, & ab inſtantia iuditij, & quoad hoc reſtituendum fore priſtino eiuſdem ſtatui, donec alia contra ipſum indicia inſurrexerint. In pœnam verò comminationis, vel percuſsionis factæ cum baculo, &c. ſic carceribus mancipatus perſeueret, & bis in hebdomada ſibi diſciplinæ flagella infligat, donec aliter Reuerendiſsimo Patri Generali viſum fuerit.

Et ita dicimus, ſentetiamus, decernimus, & declaramus, abſoluimus, & condemnamus, ſingula ſingulis congruè referēdo, præmiſſo omni meliori modo, via, iure, cauſa, quibus validiùs, & efficaciùs fieri poteſt.

Pronunciauimus, condemnauimus, & abſoluimus, vt ſupra, &c. lecta, lata, publicata in Conuentu N. die . . . .

Ita Pronunciauimus, abſoluimus, condemnauimus nos.

Frater N. Miniſter &c.
Loco† ſigilli.
F. N. Actuarius.

Eodem Die Reuerendus admod. Pater Miniſter ſupradictus pronuntiauit, prout in ſchedula tenoris ſupraſcripti, & poſt vocalem eiuſdem pronunciationem dedit mihi in mandatis, vt ea redigerem in actis, & vnum, vel plura, iuxta occaſiones, conficerem inſtruméta, præſentibus P.P.N.N. ad præmiſſa ſpecialiter adhibitis, & rogatis; & in fidem me propria manu ſubſcripſi,

Ita eſt qui ſupra.
Frater N. Actuarius.
Frater N. adfui.
Frater N. *&c.*

§. TERTIVM.

Abſolutoria.

CHriſti nomine inuocato. Nos &c. viſis &c. habitoque Patrum N.N.N.N. diffinitorum conſilio, & aſséſu, Deum &c. Chriſti nomine repetito

petito, dicimus &c. dictum N. non fuiſſe repertum culpabilem, ſed prorſus immunem à crimine ſtupri de quo fuit per N. accuſatus: ideò veluti de tali crimine innocētem abſoluimus, & liberamus, abſolutumquè, & liberatum eſſe volumus], & declaramus.

Fratrem verò N. accuſatorem in pœnā calumniatorum condemnamus, reſeruantes Reuerendiſſimo Patri Generali relaxationem, vel diminutionem talis pœnæ. &c.

Ita pronunciaui ego &c.

§. QVARTVM.

Comdemnatoria.

CHriſti nomine &c. Viſis &c. dicimus &c. Fratrem N. fuiſſe repertum culpabilem, ac de iure punibilem de propinatione veneni, facta ab ipſo in perſonam Patris N. qui propter hanc cauſam mortuus eſt, ac propterea condemnamus ipſum ad pœnam triremium ipſius vita durante. *vel ad perpetuos carceres*, incipiendo ab hoc die, ità vt in ijs clauſus detineatur. Reſeruantes Reuerendiſſimo Patri Generali ex certa ſcientia, & expreſsè, quatenus, ſi rationabiliter iudicauerit, illam minuere poſſit. *Hac reſeruatio non fiat in pœnis Statutorum.*

L §. QVIN-

§. QVINTVM.

Interlocutoria.

CVm Frater N. exceperit Fratrem N. velut illegitimum, & ab eius accuſatione fore repellẽdum inſtiterit, quia infamis ſit, eo quod aliàs per Patrem N. Viſitatorem ob furtum notorium declaratus fuerit infamis: Nos attendentes exceptiones propoſitas eſſe veras, & ſufficienter probatas, de noſtrorum Diſſinitorum conſilio pariter, & aſſenſu dictum Fratrem N. velut infamem eſſe ab accuſatione cuiuslibet repellendum, vt accuſatorem illegitimum iudicamus, prout præſenti decreto repellimus, & reijcimus, & conſequenter dictum Fratrem N. propter illius accuſationem non eſſe fatigandum, & non ſolum hoc, verùm omni meliori modo &c. Datum &c.

Frater N. Miniſter.
Frater N. Diſſinitor. &c.
Frater N. Actuarius.

§. SEX-

§. SEXTVM.

Exceptoria.

CHriſti, &c. declaramus dictum Patrem N. fuiſſe conuictum de inobſeruantia paupertatis, & graui impatientia, &c. prout in exceptionibus contra ipſum adductis latius continetur. Propterea inhabilem ad quaſcumque dignitates declarandum fore, & eſſe, prout illum ad eas inhabilẽ ſentẽtiamus, & declaramus, adeò vt ad eas eligi, & electus confirmari non poſſit. hoc, & omni meliori modo, &c. Datum, &c. Lecta, lata, &c.

Frater N. Miniſter.

Frater N. *Actuarius.*

Contumacis condemnatio.

§. PRIMVM.

Priùs debet citari per monitorium.

Exiſtentibus indicijs, citetur in hunc modum, & fiat monitorium.

FRater N: Miniſter, &c. tibi Fratri N. ex aduerſo principali, authoritate officij noſtri, tenore præſentium præcipimus, & expreſsè mandamus, intra dies tres proximè futuros, ab executione præſentium numerandos, quorum dies primus, pro primo, ſecundus pro ſecundo, tertius pro tertio, & vltimo peremptorio termino tibi aſſignatur ſub pœna confeſſatorum criminum, & delictorum, de quibus imputaris, *& inſuper ſuſpenſionis, degradationis &c.* debeas coram nobis perſonaliter teipſum præſentare, ad teipſum excuſandum, exculpandum, & defendendum ab infraſcriptis criminibus, & exceſſibus, per te commiſſis, & perpetratis, & ſignanter ſuper eo, quod cum aliàs de anno . . . . die . . . . *Inſere delicta*. His peractis in fugam te dediſti, pœnas propterea

pterea in ſacris legibus, & Canonibus taxatas temerè contemnendo, & incurrẽdo, rebusque alijs &c. alioquin &c. Volumus autem præſens noſtrũ monitorium tibi perſonaliter (ſi perſona tua commodè haberi potuerit) ſin autem cellæ tuæ ſolitæ habitationis, & valuis Refectorij, dimiſſis ibidem, affixiſque copijs præſentari, & intimari. Illudque monitorium ſic executum ita te arctare & afficere, ac ſi perſonaliter, & magis legitimè executum foret. certificantes nihilominus te, quod ſi in dicto termino non comparueris, Nos ſeruatis quatuor terminis, in ſimilibus ſeruari ſolitis, iuxta ſtilum Curiȩ noſtre, ad declarationem quod prædictas pænas incurreris, illarumque legitimam executionem, contra te procedemus, in quorum fidem, &c. Datum, &c.

Sigil†lum:

Frater N. Miniſter.
Frater N. *Actuarius,*

§. SECVNDVM.

Relatio citationis, & executionis.

FIdem facio ego Frater N. Actuarius, *vel Miniſter Curiæ de mãdato,* publicaſſe ſupradictum monitoriũ in Conuentu N, & affixiſſe illius

L 3 copiam

copiam valuis cellæ Fratris N. ac Refectorij Cõuentus. die . . . .

Ita eſt Frater *N. Actuarius .*

Elapſo deinde termino, ſic citatur. Imperante Admodum Reuerendo Patre N. &c. citetur Frater N. ex aduerſo Principalis ad dicendum ſe paruiſſe monitorio pœnali contra eundem formato, executo, & in actis legitimè reproducto, & ad dicendum contra primum, pro prima dilatione, ad primam diem .

Frater N. Actuarius .

Et cum per me facta fuiſſet ſupradicta citatio die . . . . me ſubſcripſi .

Frater N. *Actuarius.*

Die . . . . citetur, &c. pro ſecunda vice.

Die . . . . &c. citetur, &c. pro tertia vice.

Die . . . . &c. citetur, &c. pro ſuper abundanti dilatione pro quarta vice, &c. *Et fiant relationes, vt ſupra .*

Iſtæ tamen citationes , ſunt ſolemnitates iuris , & fiunt inſtante fiſco , proinde relinqui poſſunt .

§. TER-

§. TERTIVM.

Citatio ad ſententiam.

DIe : . . . citetur F. N. ex aduerſo principalis ad videndum concludi in cauſa per definitiuam ſententiam, *& loco definitiuæ ſententiæ*, ad videndum declarari ſe incidiſſe in pœnas, in monitorio, contra eum in actis regiſtrato, & fulminato contentas, & ad relaxandum propter horum executionem opportunum mandatum, &c.

Frater N. Actuarius.
Fiat relatio citationis, vt ſupra.

§. QVARTVM.

Sententia contra Contumacem.

CHriſti nomine repetito, de conſilio, & conſenſu noſtri Diffinitorij, pro tribunali ſedentes, dicimus, declaramus, & ſententiamus, Fratrem N. contumacem, ob homicidium, de quo in actis indiciatus eſt, & per contumaciam confeſſus, incidiſſe in pœnas ſuſpenſionis perpetuæ à diuinis,

& in pœnam triremium per decennium, prout in monitorio contra ipſum relaxato, cui parere contempſit, latiùs continetur. quas pœnas eum incurriſſe declaramus poſt lapſum trium dierum, à publicatione præſentis ſententiæ numerandorum, niſi intra ipſos comparuerit. Ita dicimus, &c. omni meliori modo, &c. Datum &c.

Lecta, lata, & publicata, &c. die . . . . .

Frater N. *&c.*

FORMA
PROCEDENDI
per accuſationem.
§. PRIMVM.
Libellus accuſatorius.

CORam vobis Reuerende admodum Pater Miniſter, &c. perſonaliter comparet Frater N. eique per modum accuſationis exponit, qualiter Frater N. ligno priùs nodoſo, poſtea gladio aggreſſus eſt ipſum comparentem, cui duo vulnera, alterum in capite, alterum in brachio inflixit, coram PP. NN. propè Refectorium Conuentus N.

Digitized by Google

N. Quapropter non motus odio, aut vindicta, ſed tantum iuſtitia, nè ſcelera impunita remaneant, inſtat, vt dictus Frater N. puniatur, omni meliori modo, &c.

Frater N. Actuarius.

§. SECVNDVM.

Acceptatio Libelli.

In Dei nomine. Amen. &c.

ANno &c. die, &c. in Conuentu N. Cùm comparuiſſet coram R. A. P. M. &c. Frater N. & porrexiſſet cedulam accuſatoriam contra N. cuius initium eſt, Coram vobis: finis verò, Ego Frater N. accuſator, & inſtiterit procedi contra ipſum, teſtes prout in cedula examinando; Præfatus Pater N. eidem N. proteſtatus eſt, illum teneri ad pœnam talionis ad probandum expoſita, ac propterea iuſsit illum, vt infra ſubſcribere, cui etiam præſtitit iuramentum, quod non animo calumniandi depoſuerit, prout iurauit, &c. & cum hac duplici cautione, accuſationem acceptauit, & ad procedendum in cauſa, prout de iure, decreuit, &c.

Ego Frater N. ſubſcribo me pœnæ talionis, ſi in probatione defecero.

Acta

Acta ſunt hæc in Conuentu, &c. die . . . . . &c. præſentibus PP. NN.

Frater N. Miniſter.
Frater N. Actuarius.

§. TERTIVM.

Alia aceuſationis forma.

COram, &c. comparuit Pater N. & dixit, Io Padre molto Reuerendo moſſo dal zelo dell'honor di Dio, e non per mala volontà, ò per vendetta accuſo il P. N. di vna prattica ſcandaloſa, &c. di furto, &c. di beſtemmia, &c. acciò eſſendo caſtigato s'emendi, e gl'altri habbino timore, e dò per teſtimonij li PP. N. N. N. li quali ſi ſono trouati preſenti in Refettorio, &c. in Conuento, in Piazza, &c. e coſi accuſo, e fò inſtanza, in ogni miglior maniera, &c.

Quem cùm monuiſſet, & iurare feciſſet de calũnia, ac obligari ad probandum expoſita ad pœnam talionis, ſubſcribere fecit vt infra, præſentibus NN.

Io N. hò accuſato, e mi obligo, &c.

§. QVAR-

§. QVARTVM.

Cauſæ deſcriptio.

CApitula ſuper quibus infraſcripti teſtes examinari debent, videlicet.

Primò quòd N. frequenter bibit.

Secundo quòd multoties inebriatus eſt.

Tertiò, quòd ebrius aliquando publice vomuit.

Teſtes examinandi.

Pater N. ſuper primo.

Pater N. Pater N. ſuper ſecundo.

Pater N. Pater N. ſuper omnibus.

§. QVINTVM.

Citatio proceſſus.

ACceptata igitur accuſatione, volens Pater N. iuſtitiæ, & ſuo muneri ſatisfacere, cauſæ progreſſum aggreſſus eſt ab examine teſtium, vt infra.

Die

Die . . . . coram P.N. vocatus fuit Pater N. teſtis ab accuſatore nominatus, ſuper primo articulo examinandus, Sacerdos, ætatis, &c. Religionis, &c. cui præſtito iuramento, & adhibita monitione, &c. *Et alia fiant, vt in formula examinis teſtium. Sicuti examen rei, defenſiones, quæ ſic deſcribi poterunt.*

§. SEXTVM.

Titulus defenſionum.

EXceptiones, & defenſiones, quæ probandæ offeruntur coràm Patrè N. per Fratrem N. accuſatum *vel denunciatum* de ebrietate à Fratre N: ſuper quibus omnibus petitur, vt moris & iuris eſt, examinari infraſcriptos teſtes, videlicet.

P. N. ſuper primo articulo, quod N. raró bibit.

P. N. ſuper ſecundo, quòd nunquam inebriatus eſt.

P. N. ſuper tertio, quòd nunquam vomuit.

P. N. ſuper quarto, quòd ipſe parcus & continens eſt.

Teſtes autem pro defenſionibus examinentur, vt ſupra.

§. SEPTIMVM.

Monentur partes pro expeditione cauſæ.

FOrmato proceſſu offenſiuo, & defenſiuo, eoque partibus oſtenſo, Reum, & Actorem, ſegregatim adeſſe curauimus, eiſque diximus, iam nos oblatos teſtes examinaſſe, nec aliquid de iure prætermiſiſſe. Itaque ſi aliquid vobis ſupereſt, omni abiecta mora exponite, nam noſtrum conſilium eſt actitatam cauſam finire. Verùm cùm hi nihil aliud ſe requirere dicerent, debita vſi diligentia, ad definitiuam ſententiam deuenire, iudicauimus. Actà ſunt hæc in Conuentu N; die . . . . .

Frater N. Miniſter &c.
Frater N. Actuarius.

Io N. accuſatore non hò da dire altro.
Io N. accuſato non hò altro che dire.
vel Procuratores ſubſcribant.

Sententia feratur, vt ſupra.

Denun-

Denunciatio.

§. PRIMVM.

Denunciatio Euangelica.

REuerende Pater, charitate impellente, tibi vt patri denuncio quomodo Frater N. contra regularia inſtituta vino ſeſe ingurgitat, in quo eſt luxuria, in ſui perniciem, & aliorum ſcādalum: quare, vt ſuæ ſaluti, & aliorum offendiculo conſulas, piè corripiendum cenſeo. Ego enim ſecundum Euangelium, debitam monitionem non prætermiſi.

Ego Frater N. denuncio.

§. SECVNDVM.

Denunciatio iudicialis.

REuerende Admodum Pater. Iuſtitiæ zelo commotus, ne crimina inulta remaneant, tibi vt Iudici denuncio, qualiter Frater N. &c. Quapropter tuum erit, delictum hoc emendare. charitatiuè enim, ni fallor, antea eum monui, & nihil

nihil profeci, & cum oleum abiecerit, vino correptionis nunc agendum arbitror.

Ego Fr. N. denuncio.

§. TERTIVM.

Proceſſus per denunciationem.

In Dei nomine. Amen.

COram Patre N. comparuit Frater N. ac denunciauit Fratrem N. vt infra. Io Padre hò molte volte corretto Frà N. che non beueſſe tanto, nè s'imbriacaſſe, mà perche ſempre ha diſpregiata la correttione, lo denuntio à V. P. acciò lo caſtighi, acciò s'emendi; e ſi poſſono eſaminare li P. N. N. N. &c. Quo audito, Pater fecit iurare Fratrem N. quòd dictum N. charitatiue correxerit & non reſipuerit, &. quod non odio, aut calumniandi animo denunciauit, prout tacto, &c. iurauit. Et præfatus Pater N. denunciationem acceptauit, ſi & inquantum, &c. comminata denunciatori pœna talionis, ſi in probatione deficiat, cui ſtandum eſſe promiſit. Acta ſunt hæc in Conuentu N. die . . . . &c. anno, &c. præſentibus NN.

Frater N. Actuarius.

Frà N. fui preſente:

Frà N. fui preſente.

§. QVAR-

§. QVARTVM.

Denunciatio facta per litteras miſsiuas.

In Dei nomine. Amen.

CVm Admodum Reuerendo Patri, &c. miſſæ fuiſſent duæ epiſtolæ à Fratre N. in quibus denunciabatur, quòd Frater N. ſuſpectum conſortium haberet in Conuentu N. eſſentque ſcriptæ & ſubſcriptæ manu ipſius, vt credebatur; volens ipſe Pater N. malis inſurgentibus, quantum in ſe eſt obuiare, acceſſit ad Conuentum N. ibique tribunali erecto, de hac cauſa inquirere decreuit Acta, &c. die . . . . .

F. N. Actuarius.

§. SECVNDVM.

Examen denunciationis.

VOcari igitur primò fecit Fratrem N. Scriptorem ſupradictarum litterarum, quarum initium erat . . . . finis . . . . à tergo autem,

Al

Al molto R. P. &c. Et præſtito ei iuramento, eum interrogauit.

Primo, ſi ſciat ſuæ vocationis cauſam.
Si ſcripſit ipſi Superiori litteras, & quas.
Si fecit illas ab alios ſcribere.
Si recordatur materiæ contentæ in illis.
Si querebatur in illis de aliquo, & de qua re.
Quid mouit illum ad ſcribendum.
Si ſciat alios de ea re ſcripſiſſe.
Quomodo ſciat.
Oſtēſis litteris. Si eas cognoſcit, vt à ſe ſcriptas.
Si totum in illis expoſitum, ſit verum.
Si ille contra quem ſcripſit, eſt ſuus inimicus.
Si eumde tali crimine monuit.
Coram quibus id fecit.

Subſcribant.

§. SEXTVM.

Decretum de aſsignandis teſtibus.

QVibus habitis P. N. præcepit ipſi N. vt intra ſpatium vnius diei *vel horarum* aſſignaret nomina teſtium, aut ſcripturas, aut alia monumenta, quibus conſtare poteſt de corpore delicti à ſe delati, ac deinceps de veritate dictorum contra præfatum N. vt poſſit contra ipſum de iure procedi, ſecundùm Canonicas ſanctiones, aliás,

ſi in probatione defecerit, ſe puniendum non ambigat, prout præſenti Decreto dictum teminum aſſignat. Datum . . . . die . . . .

Frater N. Miniſter.

Frater N. Actuarius.

Eodem die ego Frater N. acceptaui dictum terminū, & in fidem me ſubſcripſi manu propria.

Ego Frater N. manu propria.

§. SEPTIMVM.

Si is litteras, vt à ſe ſcriptas, non acceptet.

VIdens Pater N. Fratrem N. non acceptaſſe litteras, vt à ſe ſcriptas, generalem inquiſitionem inſtituere decreuit de talium litterarum ſcriptore. quare die . . . . &c. vocatus fuit Pater N. Sacerdos, ætatis, &c. Et cum iuraměto, &c.

Interrogatus (*Oſtenſis litteris, quarum initium eſt &c. & finis &c.*

Si ſcit, quis eas ſcripſerit.

Si poteſt imaginari earumdem ſcriptorem.

Vnde ad talem imaginationem mouetur.

Quis aderat, quando dixit ſe vindicaturum?

Si aliàs eum talia feciſſe ſciat.

Si alios nouit, qui ſciant, vel putent N. ipſas litteras ſcripſiſſe.

§. CCTA.

§. OCTAVVM.

Vindicatio ab infamia, quòd aliquis eas litteras non ſcripſerit.

DIe . . . . Cum per diligentẽ inquiſitionem nos Pater N. Miniſter &c. reperiſſemus vanè,& ſine fundamento Fratrem N. infamia reſperſum de dictarum litterarum ſcriptura, vt in actis apparet. Idcirco ipſum innocentem iudicamus de obiectis,prout præſenti decreto iudicamus,& abſoluimus ab inſtantia iudicij, donec alia inſurgant contra ipſum indicia. Datum, &c.

Frater N. Miniſter.
Frater N. Actuarius.

§. NONVM.

Denunciatio iuſſu alterius.

DIe . . . . &c. Cum Pater N. audiſſet, Fratres NN. non ſua ſponte,ſed iuſſu Patris N. Guardiani denunciaſſe per litteras ac proinde ſe

non teneri æd probandum expoſita; idcircò Patri N. viſum fuit de tali iuſſu inquirere, & alis infraſcriptis. Quare cum Pater N. Guardianus iſvocatus adeſſet coram Patre N. fuit interrogatus cum iuramento, prout tacto &c.

Si ſcit aliquem denunciaſſe.

Quomodo ſciat.

Si ipſe præcepit ſcribere litteras, & quarè.

(*Oſtenſis litteris.*) Si illas cognoſcat pro ſcriptis ſuo iuſſu.

Si ſcriptæ fuerunt manu denunciatorum.

Si contentum in illis verum ſit.

Quare ipſe vt ſuperior non prouidit.

De cauſa ſcientiæ.

§. DECIMVM.

Teſtes, & articuli aſsignantur.

Coram Patre N. comparet Frater N. & dicit, quod cum die . . . . fuerit ſibi iuſſum, vt infra terminum horarum . . . . . deberet adducere teſtes, & probationes pro ſua denunciatione iuridica facta contra N. ſuper crimine . . . . . quapropter modo comparens præſentat articulos, nomina, & cognomina teſtium, qui erunt examinandi tam ſuper corpore delicti, quàm ſuper perſona delinquentis: ſunt antem ſequentia, ſuper qui-

quibus petit cum omni reuerentia, & meliori modo ſibi miniſtrari iuſtitiam contra denunciatum, procedendo ad ipſius punitionem, aliàs de omni iniuſtitia (cum reuerentia) proteſtatur, & ita petit ſibi, & bono religionis prouideri, iſto, & omni alio meliori modo &c.

Nomina teſtium ſunt.

P. N. P. N. P. N. &c.

Articuli autem.

Primus quod &c.

Secundus quod &c.

Et teſtes examinandi ſunt, primus ſuper primo: ſecundus ſuper ſecundo &c,

Præſentata fuit præſens comparitio per manum Patris N. & à Patre Miniſtro fuit admiſſa, ſi & inquantum. Die, . . .

Frater N. Actuarius.

§. VNDECIMVM.

Denunciatio ad vtilitatem denunciantis.

CОram Patre N. comparet Frater N. eidemquè per modum denunciationis exponit,

 qua-

qualiter Frater N. quadam die de cella ipſius comparentis furto ſurripuit duo Quadrageſimalia, cuius rei teſtes ſunt N. N. illaque retinet contra voluntatem ipſius cōparentis, & denūciantis, & licet ſępius requiſitus, nō vult reſtituere *vel* N. nō ceſſat ipſius famā denigrare, cuius rei teſtes ſūt N. N. & cùm ſæpè illum admonuerit, vt ab huiuſmodi calumnijs abſtineret, haud tamen deſtitit, ſed in deterius prolapſus eſt, &c. Quapropter eumdem denunciat adm. R. P. V. non odio, ſed zelo, vt & ipſius Fratris ſaluti conſulatur, & ſibi ſua Quadrageſimalia, *vel* fama reſtituatur. Datum . . . .

Ego N. ſic denuncio.

Si Superior vocato denunciato (quod prius debet facere) reſtitutionem &c. obtinet, vlterius non procedat: iam enim ciuiliter prouiſum eſt. ſi ille reſtituere nō vult, tunc criminaliter inſtituat informationem, vt ſupra, niſi vellet ex denunciatione, ſibi viam ad iudicium aperiente, procedere ex officio, apponendo bo. Decretum.

§. DVO-

§. DVODECIMVM.

Decretum de procedendo ob denunciationem ex officio.

QVoniam ex denunciatione facta coram nobis à Fratre N. contra Fratrem N. die . . . innotuit crimen furti, iniuriarum &c. contra dictũ N. idcirco nè delicta impunita remaneant, contra illum decreuimus ex officio procedere, reproducendo omnia, quæ aduerſum illum producta, ac probata ſunt in priori iudicio denunciationis. Datum. &c.

Frater N. Miniſter.

Frater N. *Actuarius.*

§. DECIMVMTERTIVM.

Denunciatio exceptiua.

COram, &c. comparet, &c. & excipit contra, &c. denuncians illum eſſe hominem ſcandaloſum, ebrioſum, & ſignanter quandam mulierem ad peccatum ſollicitaſſe. cuius rei teſtes ſunt

NN. propterea dicit non eſſe admittendum ad Prouincialatum, & ſi eſſet admiſſus, electionem de ipſo factam, omnino eſſe irritandam: idque non odio, &c. ſed publico Religionis bono conſulens, denunciat. Datum, &c.

Ego Frater N. ita denuncio.

§. DECIMVMQVARTVM.

Acceptatio denunciationis.

CVm comparuiſſet coram P. N. Frater N. & denunciaſſet excipiendo contra Fratrem N. vt infra; *inſeratur denunciatio*; Viſa tali denunciatione, dictus P.N. eam acceptauit, ſi & in quantum, omni meliori, &c. Actum in Conuentu N. die . . . . &c.

Frater N. *Actuarius.*

Cùm igitur hæc in notitiam Curię peruenerint, Nos Frater N. Miniſter, iudicauimus in cauſa procedere: dictum denunciatorem, & alios teſtes productos examinare, & prædictum N. reum conſtituere, ſi & in quantum iuris fuerit; eligentes in Actuarium huius cauſæ Fratrem N. cum poteſtate eumdem mutandi, prout viſum fuerit. Acta in Conuentu N. die, &c.

Frater N. Miniſter.

Frater N. Actuarius.

§. DE-

§. DECIMVMQVINTVM.

Examen denunciantis.

Coram, &c. Vocatus, &c. & delato, &c. ſuper denunciationes, &c. ad opportunas interrogationes, reſpondit vt infra.

Vnde ſcit ea, quæ denunciauit, & an ea viderit? audierit? à quibus?

Quo tempore?

Quo loco?

Quibus præſentibus?

Quid viderit ad ſuſpectum cõſortium ſpectans?

Quoties viderit?

Quonam loco eſſent ipſe, & ſuſpectus cum muliere?

An ille ſit ſolitus delinquere?

An fuerit aliàs inquiſitus de hac re? accuſatus? condemnatùs? an ipſe denuncians cognoſcat denunciatum eſſe hominem tali vitio deditum, qui niſi cohibeatur à Superioribus, relabetur?

Vnde orta ſit hæc fama? à quibus, &c.

Exca-

Exceptio.

Modus procedendi per exceptionem, patet in §. 11. denunciationis, & infra. ideo nihil additur.

Iudex delegatus.

Oſtendat priùs litteras patentes ſuæ Commiſſionis. & publicè eas legere faciat in Conuentu, ad quem eſt deſtinatus, vel (ſi ad vniuerſitatem cauſarum) in vno ſaltem Conuentu Prouinciæ; quia non publicata facultate, quam habet, ei non eſſet obediendum. Niſi notorium eſſet eum eſſe Commiſſarium, aut Viſitatorem, cuiuſmodi eſſet, ſi ſe diceret Commiſſarium, exiſtente Generali, vel Prouinciali in eodem Conuentu, & vt accidit in reliquis Cōuentibus Prouinciæ, poſt publicatam ſuam Commiſſionem in vno Conuentu; tunc enim notorium præſumeretur, & nolentes eo caſu obedire, pœna rebellium puniendi eſſent. Moder Rom 4. 9. ampliat 2. Valliſol. c.8. c. nobiliſſimus d. 47. c. cum iure peritus extr. de off. delegati. Argum. in l. 2. C. de leg. Decian. in tract. de crim. lib. 4. c. 22.

Publicata, ac notificata ſua Commiſſione tam ſuperiori ordinario, quam communitati, iuxta for-

formam Statutorum generalium expedire debet litteras per omnes Conuentus ſuæ iuriſdictionis, ſiue vulgari, ſiue latino idiomate exaratas, quibus ſuum aduentum notificet, Viſitationem indicat, orationes ſpeciales, & ſuffragia iniungat; exitum Fratribus, tam extra Prouinciam, quàm extra ſui Conuentus limites interdicat; obedientias omnes Prouincialis ſuſpendat, aliaque mandet, quæ ex præſcripto noſtrarum legum, & *probatæ conſuetudinis fieri debent. Valliſol. c.* 8.

In progreſſu autem Viſitationis, vel cauſæ ſibi commiſſæ expeditione, omnia adamuſſim obſeruet, quæ in formulis pro iudice ordinario ſuperius adnotata ſunt, mutato ſolū nomine Miniſtri in Commiſſarium, vel Viſitatorem, aut delegatum, inſerendo in principio, ac exordio proceſſus tenorem integrum ſuæ commiſſionis, & declarando Scribæ, vel Actuarij, ſiue Secretarij in illa cauſa deſtinationem, vt infra.

§. PRIMVM.

Inquiſitio generalis à delegato.

In nomine Dei. Amen. &c.

Hæc eſt viſitatio Conuentus N. quam facere intendit Pater N. Commiſſarius delegatus

ad

ad vniuerſitatem cauſarum à Reuerendiſſimo Patre Generali, *vel Commiſſarius Viſitator Prouinciæ*, prout patet ex patentibus litteris ipſius publicè lectis in Refectorio Cõuentus N. per me Fratrem N. ab ipſo Patre Cõmiſſario in Scribam electum, de mandato eiuſdem, cuius tenor talis eſt. Frater N. Miniſter Generalis, &c. quibus lectis, & publicatis, cum peruẽniſſet idem Pater Commiſſarius ad Conuentum, &c. Acta ſunt, &c.

§. SECVNDVM.

Inquiſitio ſpecialis per delegatum

In Dei nomine, Amen. Anno, &c.

SAcrorum Canonum, & ſacri Concilij Tridentini veſtigijs inhærẽdo. Reuerendus Admodum Pater Cõmiſſarius delegatus à Reuerendiſſimo &c. Aſcito me pro Secretario, poſt generalem inquiſitionem factam in Conuentu N. ad ſpecialem deſcendere voluit, prout infra.

Quia in Viſitatione generali, &c. fuit repertus, &c. nè delicta impunita remaneant, ad ſpecialem inquiſitionem deuenire decreuimus, teſtes examinando, & alia de iure faciendo. prout præſenti Decreto decernimus. Acta ſunt, &c.

§. TER-

§ TERTIVM.

Proceſſus in cauſa ſpeciali delegata.

In Dei nomine. Amen.

CAuſæ deſcriptio, ſeu proceſſus de ijs, quæ à Fratre N. contra Fratrem N. fuerunt in iudicio deducta.

Cum Iudicibus à Deo iudicandi poteſtas collata ſit, ad laudem bonorum, malefactorum verò vindictam; vt muneri Iudicis, cuius nunc partes ſuſtinemus, quantum poſſumus ſatisfaciamus, ſuper delata crimina diſquiſitionem iuridicam inſtituere decreuimus.

Die igitur .. . : coram nobis Iudice delegato per Reuerendiſſimũ Patrem Generalem, per ſuas patentes littera, quarum tenor eſt, qui ſequitur . : . . comparuit Pater N. in Cella officij noſtri, atque querelam detulit accuſatorio nomine contra Fratrem N. his verbis. Io . . . .

Capitula ſuper quibus ſubſcriptos teſtes examinari volumus, & inſtamus.

Primo Frater N. . . . . Secundo, &c. ſuper primo N. &c.

At nos iuſtitiæ complementum adminiſtrare volentes, electo in Actuarium Patre N. ad cauſæ inquiſitionem deſcēdere decreuimus, prout præſenti Decreto decernimus. Actum in N. die quo ſupra, &c.

Frater N. Commiſſarius delegatus.
Frater N. Actuarius.

§. QVARTVM.

Proceſſus per delegatum ex fama.

In Dei nomine. Amen.

CVm de Monaſterij N. expilatione facta à Fratre N. exorta eſſet fama, & percrebuiſſet; atque mihi N. Iudici delegato, id manifeſtum iuris notitia non eſſet. Idcirco ad eius probationem, ſecundùm Canones, duobus adhibitis ſenioribus, & probatæ vitæ teſtibus, procedendum curauimus. Acta, &c.

Examinatis teſtibus, ſubiungatur Decretum hoc.

§. QVIN-

§. QVINTVM.

Decretum in ſuſpectum de fama.

In Dei nomine. Amen.

NOs N. delegatus, vt in noſtra authoritate habetur, quæ talis eſt. . . . cum Fratrem N. fama percrebuiſſet eſſe ſuſpectum de dilapidatione Conuentus, examinatis duobus teſtibus, reipſa comperimus, eius de hac re eſſe vehementer vulneratam famam, ac commaculatam apud graues, & probos viros, idque non vna vice tantum, ſed ſæpiùs vt in actis: quamobrem dicimus, & decernimns, ac declaramus ipſum N. eſſe ſuſpectum, & infamatum apud graues, &c. Et hæc facimus omni meliori modo, &c. Lecta, lata, in Connuentu N. die, &c.

Frater N. Commiſſarius.
Frater N. Actuarius.

Paten-

Patentium, & Commiſsionalium litterarum formulæ.

§. PRIMVM.

Delegatio ob accuſationem, vel clamoroſam inſinuationem,

NOs Frater N. Miniſter Generalis, *vel Prouincialis* N. N. Dilecto nobis in Chriſto Patri, Fratri N. ſacræ Theologiæ Lectori, ac prouinciæ noſtræ N. Patri benemerito, ſalutem, &c.

CVm ad noſtrum tribunal fuiſſent die . . . . porrecti libelli, ſeu litteræ ſcriptæ à patre N. de N. in quibus accuſabantur Frater N. & N. prout latius in ipſis continetur. *Vel*, Moti à clamoroſis inſinuationibus ad nos à fide dignis ſæpiùs delatis, quod Frater N. . . . cōmiſerit &c. & & cū grauioribus negotijs eſſemus impediti, ita vt per nos non poſſemus (vt tenebamur) procedere contra huiuſmodi criminoſos; ne talia delicta impunita remaneant, neuè in noſtra Religione, multa ſcelera in perniciem, tranſeant, aliorum, confiſi de tua bonitate, ſcientia, experientia, ac in rebus gerendis dexteritate, tibi præfato Patri N. per

N. per præſentes committimus, quatenus his receptis, cum ſocio, ac Scriba tibi benè viſis ad Cõuentũ noſtrum N. te conferas, ibique iuxtà Canonicarum ſanctionum, ac noſtrorum Statutorum ſeriem in huiuſmodi delicta inquiras, recipiendo indicia, examinando teſtes, conſtituendo reos, etiam in rigoroſo examine, ſi opus fuerit, prout ratio, & cauſæ merita tibi ſuggeſſerint. Quapropter in hac cauſa te noſtrum Commiſſarium inſtituimus, & declaramus, inſtitutum, ac declaratum eſſe volumus, dantes tibi iuriſdictionem, & facultatem deſuper opportunas, & neceſſarias. præcipiendo omnibus ad quos ſpectat, ad meritum ſalutaris obedientiæ, & ſub alijs pœnis noſtro arbitrio reſeruatis, vel in iure in rebelles latis, vt te in noſtrum Cõmiſſarium recipiant, ac inomnibus ad cauſam ſpectantibus tibi obediant, faueant pariter, & aſſiſtant. Vale, noſtri in tuis orationibus ac ſacrificijs memor. Datum in Conuentu N. in cella ſolitæ noſtræ reſidentiæ, die . . . .

Frater N. Miniſter.

§. SECVNDVM.

Delegatio ad vniuerſitatem cauſarum.

Nos Frater N. &c. Tibi, &c.

REligioſorum noſtrorum regimini, quanto ex alto nobis conceditur, ex generalatus ſpecula proſpicientes, in illa præcipuè officij noſtri aciem dirigimus, quæ morum correctionem, diſciplinæ regularis obſeruantiam, & Prælatorum electionem concernunt. Quapropter cùm inſtet celebratio Capituli, Prouinciæ noſtræ N., quam eiuſdem Prouinciæ viſitatio præcedere debet, ſatagamusque aliquẽ ad hoc munus deſtinare, qui noſtri officij grauioribus curis impediti, partes ſuſcipiat: de tuis moribus, probitate, literis, ac in rebus gerendis dexteritate, plurimum in Domino confidentes, te præfatum Patrem N. Commiſſarium, ac Viſitatorem noſtrum in dicta Prouincia N. cum plenitudine poteſtatis tam in capite, quàm in membris inſtituimus, & deputamus, dantes tibi omnem neceſſariam, & opportunam authoritatem, qua de iure, & conſuetudine ex Apoſtolicis, & Seraphicis ſanctionibus huiuſmodi Commiſſarij potiri, & gaudere ſolent, ac debent.

Man-

Digitized by Google

Mandantes ſub præcepto ſanctæ obedientiæ, & in ſubſidium excommunicationis latæ ſententiæ, alijſque pœnis noſtro arbitrio reſeruatis, ac ſpecialiter contra rebellantes latis, tam P. Miniſtro, quàm cæteris Superioribus, Patribus, & Fratribus eiuſdem Prouinciæ, vt te in legitimum Commiſſarium Viſitatorem pacificè recipiant, & in omnibus quæ non fuerint Regulæ noſtræ, ac animæ contraria, tibi obediant, faueant, & aſſiſtant. Monemus autem te, vt munus iniunctum cum omni integritate exequaris, vitia conuellas, virtutes fundes, pacem foueas, & zelo Seraphico ardens corda filiorum ad patres conuertens, lucrum ex viſitatione intentum in gazophilacium Domini comportes, benedictionem à Deo, ac Seraphico Patre noſtro, ac nobis reportaturus; cui concedimus, vt ſocium, & Secretarium tuo arbitratu eligere poſſis. Vale, &c.

§. TERTIVM.

Delegatio ad aliquam cauſam.

Nos, &c. Tibi, &c.

NEgotiorum nobis commiſſorum à Reuerendiſſimo P. N. multitudine, & grauitate diſtracti, non valentes per noſmetipſos omnibus per

ſonaliter adeſſe; nè tamen zizania importuna fruges Seraphicas vel ſuffocent, vel conuellant, (tibi Pater N. de cuius perſonæ induſtria plurimum confidimus) vt ad Conuentum noſtrum N. accedas, ibique de vulneribus inflictis in perſonam Patris N., quorum ad nos *accuſatio*, vel *denunciatio*, vel *clamoroſa inſinuatio* à probis, &c. ſæpiùs prolata eſt, inquiras; contra ſontes, & indiciatos proceſſum inſtituas, omniaque alia facias, quæ de iure facienda ſunt, licentiam concedimus, facultatem opportunam, & neceſſariam impertimur, imò ſub merito ſanctæ obedientiæ iniungimus: ad cuius rei firmitatem, & executionem præcipimus ſub præcepto ſanctæ obedientiæ, excommunicationis, &c. alijs, &c. Patribus & Fratribus, &c. vt te in noſtrum Commiſſarium in hac parte delegatum recipiant, & in ſpectantibus ad tuam Commiſſionem tibi promptè faueant, & obediant. Vale.

Præce-

Præceptum in carceres detrudendi.

§. QVARTVM.

Nos, &c. Patri N. Prouinciæ noſtræ &c. N. Miniſtro, vel *Conuentus noſtri N. Guardiano, ſalutem.*

CVm Apoſtolo teſte, Iudex gladium portet, in laudem bonorum, atque ad vindictam delinquentium, accideritque diebus præteritis, vt Frater N. Dei timore poſtpoſito, de P. N. peſſimè oblocutus fuerit cum ſcandalo etiam ſæcularium, quod iuridicis probationibus nobis conſtat; *vel* cùm Frater N. ter de mandato noſtro monitus fuerit, vt libros ab ipſo ablatos de cella Patris N. reſtitueret, ſub pœna excõmunicationis, & poſt trinam monitionem iuridicè factam obedire contempſerit: ea propter, nè iuſtitiæ locus deſit, vtque eius punitio cæteris tranſeat in exemplum, tibi per præſentes committimus, & mandamus vt his receptis dictum Fratrem N. inobbedientem & contumacem, *vel*, de ſuo proximo cum Religionis dedecore peſſimè obloquentem, in carceribus tui Conuentus, iuſſu, & mandato noſtris de-

trudas, nec illum inde extrahas, niſi à nobis ſcriptam licentiam obtinueris. In quorum fidem, &c.

§. QVINTVM.

Apoſtolos concedendi modus.

Sanctiſſimo in Chriſto Patri & D.D.N. vniuerſalis Eccleſiæ Paſtori. Frater N. Miniſter, &c. fidelis, & obediens, poſt deuota pedum oſcula.

NOuerit Sanctitas veſtra, quod cùm in cauſa homicidij ſecuti in perſonam Patris N., de quo eſt infamatus &c. Frater N. & cauſa coram me agitabatur, ac ſuper illa ſententiam definitiuam tuliſſem: idem Frater N. ab huiuſmodi ſententia ad Sanctitatem veſtram, Sedemque Apoſtoli cam appellauit. Ideo ipſum N. è meo iudicio dimitto, & ad S. V. his litteris comitatum iudicandum remitto. In quorum, &c.

§. SEXTVM.

Apoſtoli reuerentiales.

Frater N. Miniſter. Tibi, &c.

QVamuis appellatio tua nobis friuola viſa fuerit, ob noſtram tamen in Apoſtolicam Sedem, ad quam appellaſti, reuerentiam, illi duximus deferendum, vt re ipſa detulimus, hos tibi proinde reuerentiales Apoſtolos concedentes. In quorum, &c.

§. SEPTIMVM.

Apoſtoli teſtimoniales.

Frater N. *Theologus, &c.*

TEnore præſentium, omnibus & ſingulis has litteras inſpecturis, pariter & lecturis fidem facimus, & teſtamur, qualiter die . . . . Pater N. Sacerdos, coram nobis alijſque teſtibus infraſcriptis, tempore, locoque congruo, intra terminum à iure ſtatutum, non ſemel tantum, ſed ite-

rum, ac tertio a Patre N. Miniſtro inſtanter petijſſet, vt Apoſtoli ſibi ad ſuam appellationem proſequendam concederentur, qui tamen ab eodem Patre N. eidem petenti fuere denegati. In quorum fidem has ei teſtimoniales litteras cum teſtibus infraſcriptis impertiui. In quorum, &c.

Vel, qui tamen, procraſtinante, & differente eodem Patre N. eidem dati non fuere; quæ procraſtinatio cũ malitioſa mihi viſa fuerit, ne iuſtitia iniquè impediatur, hos eidem teſtimoniales, &c. *Vel*, cùm Pater N. de appellatione grauatum ſe oſtenderet, & minacibus verbis illum exciperet, timens ſibi periculum carcerum, idem Frater coram nobis de hac iniuſtitia cõqueſtus fuit, & à nobis infraſcriptis bis, teruè petijt, vt tales concederemus Apoſtolos. Quod conſiderantes rationi congruum, maximè cùm ſolitus ſit idem Pater N. comminationes exequi, proximi indemnitati conſulentes, hos teſtimoniales Apoſtolos libenter conceſſimus. In quorum, &c.

LAVS DEO.

TOTIVS

TOTIVS OPERIS

INDEX

Abſens.

ABſentes citandi, nec aliter iudicandi, vel condemnandi. pag. 80.

Abſoluere.

ABſoluendus eſt qui cōplete euacuat indicia, & aliquādo cum clauſula, nouis ſuperuenientibus indicijs. pag. 82.

Accuſator, Accuſatio, Accuſare.

ACcuſatoris, & teſtium nomina qualiter parti publicanda. pag. 77. & 78.

Accuſatio, & Accuſator quid. pag. 30. Qui ad accuſandum inhabiles. ibid.

Accuſans, & non probans talionis pæna plectendus. Accuſans aliàs correctum non audiendus, ſed puniendus. pag. 32. Non audiatur, niſi iuret de calumnia, & ſe obliget ad probandum. Accuſans de delicto in genere, & non expreſſo accuſatoris nomine, non audiatur. Accuſans de pluribus & vnum probans, talionis pœnam effugit. ibid. Accuſatore non probante, Reus abſoluitur. Accuſans de falſo, calumniator eſt. Quando ab accuſatione recedi poteſt. Ad accuſandum Prælatos non quilibet admittitur. pag. 33. Acceptatam accuſationem reſcindere non poteſt Iudex, imò eam acceptare tenetur. Plures in vno libello quando accuſari poſſunt. pag. 34.

Appellatio, & Recurſus.

APpellatio innocentiæ præſidium. Appellari poteſt ab ordinario, & Delegato. Appellationis validitas coram Arbitris examinanda. pag. 5.

Appellatione pendente non procedatur in cauſa. Appellatio ſuſpendit, & deuoluit ad ſuperioré controuerſiam. Ap-

pel-

pellatio excommunicationis ſententiam non ſuſpendit. Quis ordo in Appellatione ſeruandus, Appellatio poſt decem dies a ſententia nulla eſt pag. 6. & 7. Iudex à quo appellatum eſt, quomodo, quando, & per quos mittere debet copiam proceſſus ad Iudicem, ad quem &c. Dubia appellationis exiſtente ſentētia, in Rei fauorem Iudex inclinet ibid. Appellare à pœnis ſtatutorum, & correctionibus Ordinis, nefas. Appellans indebitè quà puniendus. Vel qui ſine copia proceſſus, & obedientialibus litteris ad Superiorem recurrit. Friuolæ appellationes reijciantur, & quænam illæ pag. 8. Damna irreparabilia quæ ſunt. A ſubdelegato ad Delegantem appelletur pag. 9. Appellationis cauſas Definitorium examinare debet, & quando fallit. In quacumque parte cauſæ appellatio interponi poteſt. Intra ſex Menſes reus proſequi poteſt appellationem, Iudice tempus proſequendæ appellationis non determinante. pag. 10.

Arbiter.

Arbitri Iudices, qua ratione deligendi, vel repudiandi. Ab Arbitri ſententia quando appellari poſſit. pag. 3.

Arctatio.

Arctatio quid. Tormenti genus eſt. pag. 64. Tempus arctationis Reo ignotum eſſe debet, ibid. Sine Definitorij conſenſu arctari aliquis non poteſt. pag. 70. Quid interſit inter arctationem, carcerem, & domū diſciplinæ. ibid.

Carcer.

Datur vel ad cuſtodiam, vel ad pœnam. Iniuſtè carcerans eſt excōmunicatus. Carcerati quid facere debent. Ad Arctationem, & ad pœnam in carcerem conijcere non poteſt, niſi Prouincialis cum Definitorij conſenſu. pag. 70 Quibus caſibus Guardiani carcerare poſſunt. p. 14. Pœna carceris quæ. pag. 15.

Confeſſus, Confeſſio.

Qvando dicitur confeſſus. Confeſſo dari debent defenſiones, Confeſſus ſponte mitiùs puniendus. pag. 73. & 74.

74. Qui ſponte confitetur ſuum peccatum ſuperiori ante inquiſitionem non punitur pag. 41. Confeſſio extraiudicialis, vel facta coram Iudice incompetente eſt indicium graue pag. 49. Confeſſio item facta in tortura, & non ratificata.ibid. Cofeſſio poſt torturam eſt ratificanda pag. 69. Confeſſio iudicialis ſupplet repetitionem teſtium. 79. Confeſſus legitimè ad pœnam ordinariam eſt cōdemnādus. ibid.

Contumax.

CONtumax quis ſit dicendus pag. 18. Quomodo condemnandus, pag. 30.

Conuictus.

DIcitur per duos ſaltem Teſtes pag. 59. Conuictus de occulto crimine, quomodo puniendus. pag. 41. Qui confeſſus eſt delictum tranſiens; illo non probato, quando condemnari poteſt pag. 39. Conuictus non eſt torquendus, niſi in certis caſibus. pag. 67.

Corpus delicti.

QVid ſit neceſſarium ante informationem. Corpus delicti permanentis, vel tranſeuntis. Quomodo probetur. pag. 37. Venenum, Vulnus, Defloratio quomodo conſtabunt. pag. 38. Forma deſcribendi corpus delicti, pag. 97. & ſeq.

Defenſiones.

SVnt de iure naturæ. Indefenſus condemnari non poteſt. Quot dilationes in defenſionibus aſsignari debent. Ob defenſiones aſsignandus eſt procurator, vel patronus pag. 74. Proceſſus copia integra eſt Reo aſsignanda. Quando etiam cum nominibus accuſatoris, & teſtium. Patrono Proceſſus in Aula oſtendendus, & luſtrandus. pag. 76. Defenſiones, niſi habitis teſtibus pro ritè examinatis, non concedantur. Quos articulos defenſorios reijcere poterit Iudex. Teſtes ad defenſam Quomodo recipiendi. Defenſiones vnde eliciendæ. Copia proceſſus, in quo multi inquiſiti, & non omnes examinati ſunt, qualiter aſsignanda, pag. 77. & ſeq

Repetitio teſtium in defenſionibus quomodo facienda. pag. 79.

Delegatus, Delegare.

IVdex delegatus quis ſit, & qualis eſſe debeat. pag. 2. Quando ſubdelegare valeat. An delegati authoritas expiret mortuo, vel amoto delegante. Mortuo Delegato, quid eius ſecretarius, vel Prouincialis facere debeat. ibid.

Delicta.

ALia leuia, alia grauia, alia grauiora, alia grauiſſima, & quænam illa ſint pag. 11. In leuibus, & aliquando in grauibus Guardiani procedere poſſunt, non tamen ſcripto pag. 14. Delicta priuata, publica, exceptuata, Quæ? pag. 35. Quę item permanentia, & tranſeuntia. Delictum occultum quid ſit. pag. 41.

Denunciatio, Denunciator.

ALia eſt euangelica, alia Iudicialis. Quando Euangelicam correptio præcedere debeat. Inhabilis ad accuſandum, eſt etiam inhabilis ad denunciandum iudicialiter. Denuncians iudicialiter delictum cum ſuis circumſtantijs afferre debet. Si apud Iudicem inſiſtit, accuſator euadit. pag. 34. Denunciator quando pœna extraordinaria puniendus. Aduerſus magnos viros non omnis denunciator admittitur. Per litteras ſine nomine, nulla eſt denunciatio. Canonice denuncians, poterit vt teſtis examinari. pag. 35. & ſeq.

Electio, Expulſio.

AB ordine quid? pag. 15. Quomodo exequenda, & cui applicanda. pag. 26.

Exceptio.

ALia ciuilis, alia criminalis. & quales. Sine exceptore non currit excectio Non probans exceptionem contra eligendum, vel electum, qualiter puniendus. Criminalis exceptio pœnam intendit. pag. 47. & 48. Quando contra

tra eligendum ipſo die electionis exceptio acceptari debeat. ibid.

Excommunicatio, Excommunicatus.

EXcommunicationis ſententiam appellatio non ſuſpendit pag. 6. Excõmunicatus nec accuſare, nec teſtis, nec Iudex eſſe poteſt. pag. 4. 31. & 54. Excõmunicatus ante examen eſt abſoluendus. pag. 74.

Fama, Infamia, Clamoroſa inſinuatio.

QVid ſint. Viam aperiunt inquiſitioni. Initio proceſſus per duos teſtes probanda eſt infamia. Bona fama malæ præualet. Triennio bona fama recuperatur. Clamoroſa inſinuatio neceſſaria eſt cum aduerſus Prælatos procedendum ſit. Deponens de fama debet dicere, quid illa ſit. pag 52. & 53.

Forma actuum iudicialium.

FOrma inquiſitionis generali paternæ pag. 83.
Inquiſitionis generalis Iudicialis. pag. 87.
Examinandi teſtes pro inquiſitione ſpeciali pag. 90.
Examinandi ſpecialiter teſtes ex officio. pag. 92.
Examinandi de fama, ex clamoroſa inſinuatione. pag. 94.
Procedendi contra infamatum. pag. 95.

Deſcribendi corpus delicti manifeſti. pag. 97. 98. Dubij. pag. 100.

Adhibendi peritos pro veneno. pag. 102. Pro defloratione. pag. 104.

Inquirendi Authorem occultum delicti manifeſti. pag. 105. De veneno. pag. 106.

Si de veneno non conſtet clare pag. 107. De alio delicto dubio pag. 108.

Examinis vulnerati. pag. 110. Si ignoret authorem. Si nolit prodere vulnerantem pag. 111.

Examinandi teſtes ſuper indicia. De inimicitia. pag. 112. De confeſſione extraiudiciali. pag. 114.

Forma generalis examinandi teſtes. pag. 115.

Si irreuerens, vel pertinax fuerit. pag. 116. Si ad cor rede

deat

deat. ibid. Si mendacium dicat. pag. 117. Executi-ti carcerationis. 119.
Forma torquendi teſtem infamem. ibid. Varium, lantem. pag. 120.
Si aliud dicit cum iuramento, & aliud ſine. Si nege cum aliàs conſtet ſcire. pag. 122.
Si ab aliquo loco teſtis vocandus ſit. pag. 123.
Si decretum hoc mittendum eſset per litteras. pag
Si examen teſtis expediri non potuit. ibid.
Forma conſtituendi Reum pag. 115.
In ſecundo conſtituto. pag. 128.
Si examinatus reperiatur, & ſit abſoluendus. pag. 130.
In tertio conſtituto. ibid.
Confrontatio Rei cum teſtibus. pag. 133.
Recognitio Rei à teſtibus. pag. 135.
Si reus coram Iudice delinquat. pag. 137.
Forma torquendi Reum. Decretum defenſiuum ante torturam pag. 138. & 139.
Aſsignatio Aduocati, & Procuratoris. pag. 140.
Prorogatio termini. Decretum prorogationis termini Præſentatio articulorum. pag. 141. & 142.
Examinatio teſtium ad defenſam. Decretum oſtendend. proceſſum defenſiuum parti. pag. 144.
Petitur copia proceſſus defenſiui. Decretum pro tradenda copia defenſiua. Copiæ aſsignatio. pag. 145. & 146.
Oſtenſio proceſsus defenſiui Conſultori. Reſtitutio proceſſus cum Voto. pag. 147. Votum conſultoris. Decretum Iudicis adhærendi voto pag. 148.
Praxis inferendæ torturæ. 149. Decretum ſecundæ torturæ. Secundæ torturæ illatio. pag. 152. Si deficiat Reus in tormentis. pag. 153. Ratificatio poſt torturam. pag. 154. Tortura Rei pro complicibus. pag. 156.
Forma citandi ad ſententiam. pag. 157. Tenor Sententiæ: pag. 158. Abſolutoriæ. pag. 160. Condemnatoriæ, Interlocutoriæ. 161. & 162. Exceptoriæ. pag. 163.
Forma condemnandi contumacem. pag. 164. Citatio per monitorium. Relatio citationis. pag. 165. Citatio ad ſententiam. Sententia contra contumacem. pag. 167.

Forma

Forma procedendi per accuſationem. Libellus accuſatorius. Acceptatio libelli. pag. 168. & 169.

Alia accuſationis forma. Cauſæ deſcriptio. pag. 170. & 171. Continuatio proceſſus. Titulus defenſionum. Monentur partes pro expeditione cauſę. pag. 172.

Forma denunciationis Euangelicæ. Iudicialis. pag. 174.

Forma proceſſus per denunciationem. Denunciatio facta per litteras miſſiuas pag. 175. & 176. Examen denunciantis per litteras. Decretum de aſſignandis teſtibus. pag. 177. Si is litteras à ſe ſcriptas non acceptet. Vindicatio ab infamia, quod aliquis eas litteras non ſcripſerit. pag. 178 Denunciatio iuſſu alterius. Teſtes, & articuli aſsignantur. pag. 179. Denunciatio ad vtilitatem denunciantis. Decretum de procedendo ob denunciationem ex officio. pag. 181. & 182. Denunciatio exceptiua. Acceptatio denunciationis pag. 183. & 184. Examen denunciantis. pag. 185.

Forma procedendi per exceptionem, pag. 186.

Forma Inquiſitionis generalis à Delegato. pag. 187.

Inquiſitionis ſpecialis à delegato. pag. 188.

Proceſsus in cauſa ſpeciali à delegato. pag. 185.

Proceſſus ex delegato per famam. pag. 190.

Decretum in ſuſpecto de fuga. pag. 191. & 192.

Delegationis ob accuſationem, vel clamoroſam inſinuationem. ibid.

Delegationis ad vniuerſitatem cauſarum. pag. 194.

Delegationis ad aliquam cauſam. pag. 195.

Præcepti in carcerem detrudendi. pag. 197.

Apoſtolos concedendi. pag. 198.

Apoſtolos reuerentiales. pag. 199. Et teſtimoniales. 200

Guardiani.

Sunt Iudices in aliquibus cauſis. pag. 1. in leuibus nimirum, & grauibus aliquibus delictis ſine ſcripto tamen pag. 14 Poſſunt in aliquibus cauſis carcerare. ibid. Pæna illis rebellantium. pag. 20. Illos vulnerantium. pag. 24.

Indicia.

Leuia quæ, quæ grauia. pag. 48. Quæ grauiſsima, ſeù violenta. Omnia Indicia debent per duos teſtes probari. Licet Iudici indicia inter ſe copulare, ex alijs elicere

ac

ac declarare. Meridiana luce clariora eſſe debent. pag. 51. Duo indicia grauia æqu parātur præſ mptioni iuris.pag.70.

Inquiſitio.

QVid Generalis,Specialis, Mixta.pag. 39. In Generali nō exigitur iuramentum. Ad ſpeciale crimen non deſcenditur. Ad particulares perſonas quando deueniri poterit. Etiam inhabiles admittuntur in Generali inquiſitione. Contra delictum occultum iniri non poteſt. Delatum Iudici tanquam Patri, paternè puniendū eſt.pag. 40.& 41. Articuli Inquiſitionis Generalis. Inquiſitiones ſcripto recipiendæ. Quilibet tenetur delicta publica aperire, tacens autem puniendus erit. pag. 42. & 43.

Inquiſitio ſpecialis ſine fama non poteſt iniri. ibid. 43. Caſus excepti ab hac regula.pag.44. Iuramentum teſtibus exhibendum.pag.46.

Sine corpore delicti ſpecialiter inquiri non poteſt. pag. 47. Titulus Inquiſitioni apponendus. pag. 89.

Iudex, Iudicium, Ius.

IN omni iudicio reperiri debent quatuor perſonæ. pag. 1. De eſſentia iuris in Iudicio ſunt octo. pag. 30. Quænam ſint iuris ſolemnitates. pag. 29. Quænam ſint præparatoria ad Iudicium. Quæ item ad rectè illud adminiſtrandum neceſſaria, ibid. Iudex triplex, ordinarius, delegatus, arbitrarius. Iudices ordinarij in ordine minorum qui ſint. pag. 1. Iudicis munus non quilibet ſibire poteſt. Iudex quando recuſari poſſit. pag. 4. Iudex quomodo debet tranſmittere acta ad quem appellatum eſt pag. 8 Iniuſte torquens, quomodo puniendus. pag. 65. Quam praxim ſeruare teneatur. pag. 63. A Iudice quando licitum ſit appellare? pag. 5. Iudex pœnas quando mutare poterit. pag. 17 Iudex delegatus oſtendere debet litteras cōmiſſionales,& quādo. 186.

Notarius, Scriba, Actuarius, Secretarius.

NOtarium, ſeu Actuarium creare poteſt, & debet Prouincialis, & Iudex à quò fidelitatis iuramentum exigendum, vt ſuis ſcriptis plenè credatur. pag. 46. Ex conceſ-

ſione

ſione Pij. V. in Conſtit. Debitum Paſtoralis officij facta Ordini Predicatorum, quod prius à Iulio III. conceſſum fuerat 27. Februarij 1554. vt notauit Cherubinus in margine §.2. ad bullam Pij. & hanc cōceſsionem omnes cōmunicātes participāt. Paſſarell. p. 244. Rodriguez. tom. 3. q. 8. art. 1. & poſſunt creari tam pro ciuilibus quā pro criminalibus à Generalibus, Prouincialibus, & Superioribus localibus, ex Caſtellin. de elect. cap. 20. pag. 444. Ad hoc munus deſtinari nō poſſe baſtardos, niſi rehabilitatos, docet Peirinus tom. 2. ad Priuilegia minimorum conſtit. 9. Pij V. nu. 8. vbi nu. 9. ait Iuramentum fidelitatis eſſe de eſſentia talis officij, & tradit formulas inſtitutionis eorum, & iuramenti. Hæc in Indice extrà ſeriem addere viſum fuit, cum in margine ſuo loco Authores citari non potuerint, eo quod impreſſio laborem ekuſerat.

Patronus, Procurator, Defenſor, Aduocatus.

PAtronus Reo aſſignandus ad faciendas defenſiones, qui commiſſum munus renunciare non poteſt. pag 74. & 75. Patronus in ſuo munere impediri, vel in alijs occupari non debet. Poterit Patronus aliquando conſilium petere à perito ſæculari, vel Aduocato. pag. 76. Patronus delictum publicans, & non probans, aut Iudicem ſuſpectum allegans quomodo puniendus. pag. 78 Vnde articulos defenſorios. Patronus elicere poterit. ibid. Modeſtè proponat articulos defenſorios. ibid.

Pœna, Punitiones.

PRiuatio voti, actuum legitimorum, & officiorum ordinis, quid importent. pag. 15.

Talionis, probationis caputium, quid ſint. pag. 15. & 16 Pæna non ieiunantium. Diuina officia non recitantium. Sacram ſcripturam adulterantium. Confeſſionem, & communionem derelinquentium. pag. 16.

Otioſorum. Obſcænè loquentium. Sine habitu, chorda, & caputio dormientium. Alios infamantium. Prælatos improperijs afficientium. Contumacium. Proprietariorum. Ordinis ſecreta reuelantium. pag. 17.

Libellos famoſos componentium. Libros ſine licentia im-

primentium. In ſuſpecto conſortio deprehenſorum. Actum carnalem ſollicitantium. Furtum committentium. Sigilla falſificantium. Litteras impedientium. Prouincialibus vel Guardianis rebellantium. Apoſtatarum. De Cardinalibus obloquentium. pag. 19.

Nouitios male recipientium, vel ad profeſsionem admittentium. A Nouitijs aliquid recipientium: Camiſias, & linteamina ſine neceſsitate deferentium. Sęculares veſtes induentium. Sine neceſsitate equitantium. Orationi non vacantium. Principum negotia ſine licentia agentium. Hoſpites, & Infirmos ſine charitate tractantium. Confeſsiones ſine facultate auſcultantium, vel à reſeruatis abſoluentium. In morbum gallicum ex delicto incidentium. pag. 21. & ſeq.

Non reſidentium: Fornicariorum. Sacrilegorum. Innominabile ſcelus patrantium. Gladio, vel baculo percutientium. Occidentium, aut mutilantium, enormiter vulnerãtium, aut venenum propinantium. Prælatum localem gladio vulnerantium, aut occidentium. Prouincialem percutientium. Litteras falſificantium. pag. 23 & 24.

Mulieres intra clauſtra ad malum finem introducẽtium. Conſpiratorum. Ordinis diuiſionem tentantium Ad ſæcularia Tribunalia recurrentium. Confeſsiones Sacramentales reuelantium. In grauiſsimam Apoſtaſiam incidentium Generali, vel eius Viſitatori rebellantium. pag. 25.

Subornatorum. Alchimiſtarum. Monetas adulterantium De ſummo Pontifice obloquentium. Male promotorum. Clauſuram monialium temere ingredientium. Simoniam committentium pag. 26. & 27.

Pœnæ vbi determinatæ nõ ſint, è ſacris canonibus elici poſſunt. Pænas mutare poterit Iudex vbi ratio ſuaſerit. p. 28

Probatio.

Semi plenam faciunt teſtes ſingulares. Plenam duo conteſtes. Probatio euidentiſsima, euidens, minus euidens, quæ. pag. 69.

Procedere, Proceſſus.

Proceditur per Inquiſitionem, Accuſationem, Denunciationem, Exceptionem. pag. 28. Summariè procedere,

dere, & ſine ſolemnitatibus iuris quid ſit. pag. 29. Proceſſus copia integrè Reo aſsignanda. pag. 76 Quando cum nominibus Accuſatoris, & teſtium. ibid. Quando proceſſus Originalis in Aula curiæ à Patrono luſtrandus. pag. 77. Copia proceſſus non completi non eſt publicanda. pag. 79.

Recurſus.

Vide Appellatio.

Reus.

QVis appellari poſsit. pag. 71. Reus citandus, & ſuſpectus de fuga carcerandus. Quando conſtituendus. Ordine interrogandus. De ſocijs etiam in aliquo caſu. Reo impunitas ſine Generalis licentia non promittenda. Legitimè interrogatus reſpondere tenetur, & ad reſpondendum poteſt cogi. Reus citatus non comparens, vt contumax cōdemnari poteſt. pag. 72. & 73. Rei, & teſtes, quo idiomate interrogandi. Reus quando dicitur confeſſus. Etiam confeſſo dentur defenſiones. Spontè confeſſus puniatur mitiùs. Reus excōmunicatus, antea abſoluendus. pag. 74.

Scripturæ.

SCripturæ Iudiciales quanto tempore conſeruari debent à Iudice. pag. 42.

Sententia

ALia finalis, alia interlocutoria. Finalis citatis partibus feratur. Euacuato proceſſu defenſiuo, quid agendum circa accuſatorem. Probato delicto puniatur Reus. Sententia ex Actis pendeat, & ex Definitorio pag. 80.

Sententia iniuſta quæ, quæue pœna illam ferentis. Solēnitates iuris ſeruari poterunt ad libitum. Scriptis ferenda eſt ſententia. Acceptare ſententiam nō eſt neceſſariū Iudex in ſentētiando hanc praxim ſeruet. In ſentētijs delicta per extenſum recenſeantur. Ne contra innocentem ſententiet, quid faciat Iudex. Pœna arbitraria quando imponi poſsit. Declaratoria ſententia quādo facienda. pag. 81. Sententia ſacris canonibus, & ſtatutis debet eſse cōformis. pag. 39.

Teſtes.

TEſtium munus publicum eſt. Qui ad teſtificandum inhabiles. pag. 54. Teſtis falſus quis dicatur. Varius. Diſcordans. pag. 55. Vacillans. Deponens in Dubio. De credu-

litate pag. 56. Teſtes ſingulares quomodo, & quando probant. Teſtis inhabilis quomodo adiuuandus. pag. 58.

Teſtis omni exceptione maior. Conteſtes. iurare debet, ac vocari. Eorum examen integrum deſcribendum. Interrogatoria ſuggeſtiua. Quæ teſtis dicit pro Reo, omnino notanda. Teſtis proteruus ad reſpondendum cogatur. Teſtis mutus ſurdus, peregrinæ linguæ. Teſtium nomina, cognomina, patriæ, ætas &c. adnotanda in proceſſu. Sæculares cum licentia ſui ſuperioris examinandi. Grauiſsimæ perſonæ, etiam non iuratæ credendum. pa. 60.

Quando ſub ſecreto commiſſum, teſtis aperire poſsit. Teſtis ſui dicti ſcientiam reddat. Teſtis ab Accuſatore nominatus, examinandus eſt. Conſanguinei in conſanguineos quando examinari poterunt. Teſtis ſuam depoſitionem ſubſcribat. Ordine ſeruato examinetur, & admoneatur pag. 61.

Teſtium repetitio quando eſt neceſſaria, & fieri debeat. pag. 79. Teſtes qua lingua examinandi pag. 73. Teſtes etiã inhabiles in generali inquiſitione admittuntur. pag. 58.

Tortura.

INſtrumentum ſubſidiarium. Funis non datur niſi in atrociſſimis. Et quanto tempore durare debet. Quot vicibus adhiberi poſsit. Quoties funem quaſſari ſit licitum. In grauioribus delictis altatio, taxilli, flagella adhiberi poterunt. Sibili, & taxilli ad quantum temporis applicandi. Ignis nefando delicto adhibendus. Tortura ſine definitorio dari non poteſt. pag. 64.

Torquentis iniuſtè. pæna Propter quas cauſas Reus, & Teſtis torqueri poſsint. Tortura non infligitur, niſi prius conſtet de corpore delicti. & vbi pæna imponenda torturã excederet. Conuictus non eſt torquendus, niſi in certis caſibus. pag. 67. Torquendo Medicus, & peritus aſsiſtant. Tortura quando replicari poteſt. Præſidia contra torquendorũ maleficia Ieiuni torqueantur. Decretum torturæ in ipſo torquendi actu imponendum. Quæ facit, & dicit tortus adamuſsim deſcribantur. Horolog ũ adſit. Ante torturã detur defenſiones. Ratificatio poſt torturam. Qui torqueri nõ debent. pag. 68. & 69. Teſtium tortura mitior. ibid.

FINIS.

BIBLIOTECA NAZ. VITTORIO EMANUELE ROMA

Digitized by Google